

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

YENİ BİR DİNİ HAREKET OLARAK NXIVM

(Yüksek Lisans Tezi)

Sümeyye BİRİNCİ

**Danışman
Prof. Dr. Süleyman TURAN**

**RİZE
2024**

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalında, Prof. Dr. Süleyman TURAN danışmanlığında, Sümeyye BİRİNCİ tarafından hazırlanan *Yeni Bir Dini Hareket Olarak NXIVM* adlı bu tez çalışması, 22/07/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliğiyle/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Ünvanı, Adı SOYADI	İmza
Başkan	: Prof. Dr. Süleyman TURAN	
Üye	: Doç. Dr. Emine BATTAL	
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Sema Nur UZUN	

ETİK BEYAN

Felsefe ve Din Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programından mezun olmak üzere teslim ettiğim “Yeni Bir Dini Hareket Olarak NXIVM” adlı tezim, bilim ve araştırma etiği prensiplerine riayet edilerek tarafımdan yazılmıştır.

Tez çalışmamda, başka kaynaklardan aktarılan bütün bilgi ve alıntılar, Enstitünüz Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak açıkça gösterilmiştir. Kaynağı gösterilenler dışında kalan bütün bilgiler uygun araştırma yöntemi kullanılarak tarafımdan edinilmiş ve esere bu şekilde yansıtılmıştır. Şahsıma ait olmayan hiçbir bilgi, kasıt veya kusurlar, şahsıma aitmiş gibi gösterilmemiştir. İnternet kaynakları dâhil, sahibine/kaynağına atıf yapılmaksızın hiçbir bilgi kullanılmamıştır. Aksinin ortaya çıkması halinde doğacak bütün hukuki, idari, akademik ve etik sorumluluk tarafıma ait olacaktır. Eserin tesliminden sonra herhangi bir zamanda, bilim etiğine aykırılık tespit edilmesi ve / veya eserimle ilgili intihal veya intihal şeklinde anlaşılabilecek bir durumun ortaya çıkması halinde; Üniversiteniz ve eğitim kadronuzun hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacağını hür irademle kabul, beyan ve taahhüt ederim.

22/07/2024

Sümeyye BİRİNCİ

ÖN SÖZ

“Yeni Bir Dini Hareket Olarak NXIVM” adlı bu çalışma, 1998 yılında ABD’de ortaya çıkan ve seks ticareti, çocuk pornografisi, zorla çalıştırma, şantaj gibi dinî, ahlaki ve kültürel değerlerle çatışan çeşitli eylemlerde bulunması sebebiyle 2018 yılında faaliyetlerine son verilen NXIVM hareketini dinler tarihi açısından tanıtmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın insanları NXIVM ve benzeri istismarcı grupların faaliyetleri hakkında bilgilendirmesini ve bunun neticesinde toplumun bu tarz hareketlere karşı bilinçli davranışlar sergilemesine yardımcı olmasını ümit ediyoruz.

Yeni dini hareketler başından beri ilgimi çeken bir konuydu. Saygıdeğer tez danışmanımın önerisiyle dinler tarihi alanında, ilgimi çeken bir konuya dair önemli bir hareketi inceleme fırsatına sahip oldum. Bu çalışmayı hazırlarken kıymetli bilgilerini benimle paylaşan ve tez boyunca bana rehberlik eden değerli hocam Prof. Dr. Süleyman Turan’a teşekkürlerimi sunarım. Yüksek lisans eğitimim süresince bilgilerinden istifade etme şansı bulduğum sayın hocam Doç. Dr. Emine Battal’a da canı gönülden teşekkür ederim. Tezimi hazırlama sürecimde umudumu yitirdiğim her an beni motive edip ayağa kaldıran değerli arkadaşlarım Betül Taşkın ve Nisa Öztürk’e; kıymetli dostlukları için Büşra İpekçioğlu, Sümeyye Kadioğlu ve Şeyma Gedikli’ye teşekkür ederim.

Tezimi tamamlamış olmanın mutluluğunu yaşarken bu uzun soluklu yolda beni destekleyen, azimli ve çalışkan kişiliğiyle her zaman örnek aldığım canım babama; yanında huzur bulduğum sevgili anneme, koşulsuz sevginin ne demek olduğunu bana öğreten ablalarımın minnetlerini arz ederim. Onların bana olan inançları sayesinde tüm zorlukların üstesinden gelebildim. Bilhassa tüm yoğunluğuna rağmen bana vakit ayıran, tezimin bazı bölümlerini okuma nezaketi göstererek eksiklikleri gidermeme yardımcı olan, tüm sorularıma sabırla cevap veren değerli ablam Dr. Öğr. Üyesi Züleyha Birinci’ye de sonsuz teşekkür ederim.

Sümeyye BİRİNCİ
RİZE/2024

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
ETİK BEYAN	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖZET	VI
ABSTRACT.....	VII
KISALTMALAR	VIII
GİRİŞ	1
1. NXIVM HAREKETİNİN TARİHSEL SERÜVENİ	6
1.1. NXIVM Hareketinin Kurucusu: Keith Allen Raniere.....	6
1.1.1. Çocukluğu ve Gençliği.....	6
1.2. NXIVM Hareketinin Oluşumunda Sayentoloji Etkisi	10
1.3. NXIVM'nin Kuruluşu.....	14
1.4. Hareketin Yapılanması ve Merkezleri.....	16
1.5. Hareketin Gelişim Sürecinde Öne Çıkan Bazı İsimler	17
1.5.1. Nancy Salzman.....	18
1.5.2. Lauren Salzman.....	20
1.5.3. Allison Mack	22
1.5.4. Bronfman Kardeşler	23
1.5.5. Mark Vicente	25
1.5.6. Catherine Oxenberg – India Oxenberg.....	27
1.5.7. Toni Natalie	31
1.5.8. Sarah Edmondson.....	32
1.5.9. Frank Parlato	34
1.5.10. Daniela.....	36
1.6. Hareketin Dağılıma Süreci	37
1.6.1. Hareketin Üyelerini İstismar Ettiği İddiası	37
1.6.2. Raniere'nin Tutuklanması ve Hareketin Ortadan Kalkması.....	38
2. NXIVM HAREKETİNİN HİZMET, ÖĞRETİ VE UYGULAMALARI	43
2.1. NXIVM'nin Sunduğu Hizmetler	43

2.1.1. Yönetici Başarı Programları (Executive Success Programs)	43
2.1.2. JNESS.....	45
2.1.3. Koruyucular Derneği (The Society of Proctors)	46
2.1.4. Köle Kadınların Efendisi (Dominus Obsequious Sororium)	47
2.1.5. Kaynak (The Source).....	50
2.1.6. Bıçak Medyası (The Knife Media).....	50
2.1.7. Gökkuşáğı Kültür Bahçesi (Rainbow Cultural Garden).....	51
2.2. NXIVM'nin Öğretileri	52
2.3. Ritüel ve Uygulamalar	55
2.3.1. Anlamanın Keşfi (Exploration of Meaning)	57
2.3.2. Akılcı Sorgulama (Rational Inquiry)	60
2.3.3. Şeritli Yol (The Stripe Path)	61
2.3.4. Öncü Haftası (Vanguard Week).....	63
2.3.5. Kadınların Damgalanması.....	64
2.3.6. Diyet Uygulaması.....	66
2.3.7. İyileştirme Uygulaması	68
3. SONUÇ	72
KAYNAKÇA.....	75

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Türü : Yüksek Lisans Tezi

Danışman : Prof. Dr. Süleyman TURAN

Hazırlayan : Sümeyye BİRİNCİ

Yıl : 2024

Sayfa Sayısı : 85

ÖZET

YENİ BİR DİNİ HAREKET OLARAK NXIVM

NXIVM, 1998 yılı gibi yakın bir tarihte ABD’de ortaya çıkmış ve yaklaşık yirmi yıl faaliyet göstermiş bir yeni dini harekettir. Başlangıçta kişisel ve mesleki gelişim kursları satan bir şirket olarak ortaya çıkan NXIVM, daha sonra lideri Keith Raniere’nin elinde bir seks tarikatına dönüşmüştür. Raniere, NXIVM içerisinde DOS isimli gizli kadınlar birliğini kurmuş ve buradaki çoğu kadını kendi adının baş harfleriyle damgalattırılmıştır. İş ve sanat dünyasından önemli isimler başta olmak üzere bilhassa kadınları ve genç yaştaki bireyleri kendisine çekmeyi başaran NXIVM hareketi hem kendi üyelerine hem de içinde doğmuş olduğu ABD toplumuna maddi ve manevi zararlar vermiştir. Seks ticareti, çocuk pornografisi, zorla çalıştırma, şantaj, haraççılık ve kadınların damgalanması gibi çeşitli suçlar işleyen ve 2018 yılında faaliyetlerine son verilen bu hareketi tanıtan kapsamlı bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle NXIVM’yi dinler tarihi açısından tanıtmayı amaçlayan bu çalışmada; hareketin kurucusunun hayatı, hareketin ortaya çıkış süreci ve Sayentoloji hareketi ile benzer ve farklı yönleri ile hareketin istismarla ilişkisi incelenmiştir. Ayrıca harekete katılan bazı önemli üyelerin hayatları, hareketin öğretisi ve uygulamaları da ele alınmıştır. Bu çalışma ile insanları ve özellikle de gençleri NXIVM ve benzeri istismarcı oluşumlar konusunda aydınlatmak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Yeni Dini Hareketler, NXIVM, Keith Raniere, Kişisel Gelişim, İstismar.

Recep Tayyip Erdogan University Institute of Graduate Studies

Department : Philosophy and Religious Sciences

Thesis Type : Master's Thesis

Supervisor : Prof. Dr. Süleyman TURAN

Author : Sümeyye BİRİNCİ

Year : 2024

Pages : 85

ABSTRACT

NXIVM AS A NEW RELIGIOUS MOVEMENT

NXIVM is a new religious movement that emerged in the United States as recently as 1998 and operated for nearly twenty years. Initially a company selling personal and professional development courses, NXIVM later evolved into a sex cult in the hands of its leader, Keith Raniere. Within NXIVM, Raniere established the secret women's union called DOS and had most of the women there branded with his initials. The NXIVM movement, which succeeded in attracting important names from the business and art world, especially women and young people, caused material and moral damage both to its members and to the US society in which it was born. It has been determined that there has been no comprehensive study introducing this movement, which has committed various crimes such as sex trafficking, child pornography, forced labor, blackmail, extortion, racketeering, branding of women and whose activities were terminated in 2018. In this study, which aims to introduce NXIVM from the perspective of the history of religions, the life of the founder of the movement, the emergence of the movement, its similarities and differences with the Scientology movement, and its relationship with abuse are examined. In addition, the lives of some important members of the movement, the teachings and practices of the movement are also discussed. This study aims to enlighten people, especially young people, about NXIVM and similar abusive organizations.

Keywords: History of Religions, New Religious Movements, NXIVM, Keith Raniere, Personal Development, Abuse.

KISALTMALAR

CBI	:	Consumers' Buyline Inc.
DOS	:	Dominique Obsequious Sororium
ed.	:	Editör
EM	:	Exploration of Meaning
ESP	:	Executive Success Programs
NLP	:	Nöro-Linguistik Programlama
RCG	:	Rainbow Cultural Garden
RI	:	Rational Inquiry
SOP	:	Society of Proctors

GİRİŞ

Araştırmanın Amacı ve Önemi

XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yaşanan siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmelerle birlikte dünyanın farklı coğrafyalarında binlerce yeni dini hareketin ortaya çıktığı ve söz konusu hareketlerin gerek sundukları inanç, uygulama ve öğretiler gerekse bazısının ortaya koyduğu intihar eylemleri nedeniyle insanların ilgilerini ve dikkatleri üzerlerine çektikleri bilinmektedir. Bu bağlamda âdeta bir dinler panayırı haline gelen ve sunduğu özgürlükçü ortam nedeniyle pek çok yeni dini hareketin ortaya çıktığı coğrafyadan göç ederek geldiği yer olan ABD, ev sahipliği yaptığı yeni dini hareketler açısından öne çıkan ülkelerden biridir. ABD, sadece başka coğrafyalardan gelen hareketlere kucak açan bir ülke değildir; aynı zamanda çok sayıda hareketin de ortaya çıktığı ve geliştiği bir yer konumundadır. NXIVM de yakın zamanda ABD'nin New York eyaleti merkezli olarak ortaya çıkan ve özellikle Hollywood yıldızlarını hedef alan yönüyle dikkatleri çeken bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. Hareket zamanla Kanada, Meksika ve Kaliforniya gibi çeşitli bölgelerde de faaliyet göstermeye başlamıştır. Başlangıçta belirli bir ücret karşılığında kişisel ve mesleki gelişim kursları veren bir grup olarak ortaya çıkan NXIVM hareketi, ilerleyen dönemlerde Köle Kadınların Efendisi (Dominus Obsequious Sororium) olarak isimlendirilen bir alt grubunun gerçekleştirdiği faaliyetlerle gündeme gelmiştir. Kısaca DOS olarak adlandırılan bu alt grubun yalnızca kadınları üye olarak kabul etmesi, gruptaki kadınların, hareketin kurucusu Keith Ranieri ile cinsel ilişki kurmaya zorlanması ve gruba bağlılığın bir simgesi olarak kurucu ismin baş harfleriyle vücutlarının damgalanması gibi eylemleriyle toplumda sansasyon yaratmıştır.

NXIVM hareketi yukarıda işaret edildiği üzere, başta Hollywood yıldızları, iş ve politika dünyasından ünlü isimler ile sosyal medya fenomenleri olmak üzere toplumun çeşitli kesimlerinden insanları kendisine çekmiştir. Bununla birlikte çok geçmeden hareketin adı seks ticareti yapma, çocuk pornografisi bulundurma, zorla çalıştırma, kimlik hırsızlığı, elektronik dolandırıcılık, tehdit veya şantaj yoluyla yasa dışı para elde etme gibi çeşitli suç faaliyetleriyle birlikte anılmaya başlamış ve harekete yönelik çeşitli davalar açılmıştır. Bu kapsamda yabancı basında pek çok

habere de konu olmuştur. Hareket, medya ve iş dünyası ile iç içe olmuş, kadın ve çocukları istismar etmiş, kişisel gelişim adı altında “Nöro-linguistik Programlama” (NLP), “Anlamanın Keşfi” (Exploration of Meaning) ve “Akılcı Sorgulama” (Rational Inquiry) adı verilen çeşitli teknikler uygulayarak üyelerini manipüle etmiştir.

Dünyada ve ülkemizde NXIVM benzeri istismar faaliyetlerinde bulunan çeşitli hareketlerin ortaya çıktığı bilinmektedir. Özellikle kadınların istismarı noktasında ABD’de Halkın Tapınağı, Tanrının Çocukları, Branch Davidian gibi hareketler ve ülkemizde Adnan Oktar Hareketi bu istismarcı oluşumlara örnek gösterilebilir. Bütün bu bilgiler dikkate alındığında NXIVM hareketinin farklı yönleriyle ele alınmasının önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. NXIVM hareketini vaatleri, öğretileri ve uygulamaları açısından tanıtarak kamuoyunu böyle bir hareketin varlığından haberdar etmenin önemli bir sorumluluk olduğunu düşünüyor ve bu araştırmanın yeni dini hareketler alanında son dönemde artan literatüre yeni bir katkı sağlayacağını umuyoruz. Ayrıca çalışmada hareketin tanıtılmasının yanı sıra istismar boyutuna da odaklanarak insanları bilinçlendirmeyi ve bu tarz istismarcı oluşumların ağlarına düşmelerine engel olmayı amaçlıyoruz.

Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

NXIVM hareketini dinler tarihi açısından tanıtmayı amaçlayan *Yeni Bir Dini Hareket Olarak NXIVM* isimli tezimiz iki ana bölümden oluşmaktadır. Tezimizin birinci bölümünde hareketin tarihsel gelişimi ele alınmıştır. Kurucusunun hayatı incelenmiş ve hareketin hem kuruluşu hem de dağılma sürecinde önemli roller üstlenmeleri sebebiyle eski üyelerden bir kısmının hayatlarına da yer verilmiştir. Tezle alakalı okumalar esnasında hareketin kurucusu Keith Raniere’nin Sayentoloji hareketinden etkilendiği tespit edildiğinden araştırmamızda NXIVM ile Sayentoloji arasındaki benzerlik ve farklılıklar ele alınmıştır. Hareketin yapısının da incelendiği bu bölümün sonunda hareketin dağılma ve ortadan kalkma sürecine değinilmiştir. Tezimizin ikinci bölümünde hareketin sunduğu kişisel gelişim hizmetleri incelenmiştir. Ayrıca hareketin öğretileri ile ritüel ve uygulamaları üzerinde durulmuştur.

Doğrudan NXIVM hakkında yapılmış kapsamlı ve tertipli bir çalışmanın olmaması ve var olan kaynakların büyük bir çoğunluğunu yabancı dilde yazılmış

eserlerin oluşturması çalışmanın sınırlayıcı faktörlerini oluşturmuştur. NXIVM’ye ait pek çok resmî sayfa hükümet tarafından erişime kapatıldığından buradaki bilgilere hareketin eski üyelerinin bilgilendirmeleriyle ulaşılmıştır. Aynı şekilde hareket gizlilik ilkesini ön planda tuttuğundan bazı içeriklere doğrudan değıl, eski üyelerin yazmış oldukları kitaplar ve vermiş oldukları röportajlar üzerinden erişilmiştir. Öte yandan Ranieri’nin Ivy Nevares isimli yazar ile kaleme aldığı *Odin & The Sphinx* ve *The Sphinx & Thelxiepeia* isimli astronomik fiyatlardaki kitaplarına yurt dışından Türkiye’ye gönderim yapılmadığından ulaşılamamıştır. NXIVM hareketine odaklanan *Yemin (The Vow)* isimli iki sezonluk belgesel dizisine Türkiye’den erişim sağlanamaması da çalışmamızı sınırlayan bir diğerk faktörü oluşturmuştur.

Araştırmanın Yöntem ve Kaynakları

Tez konumuz ile alakalı otobiyografik ve biyografik veriler, konu hakkında yabancı basında çıkan haberler ile yayınlanan videolar incelenmiş ve elde edilen verilerle tarafsızlık ilkesine bağılı kalınarak tezimizin ana metni oluşturulmuştur.

Çalışmamızda temelde deskriptif yöntemden istifade edilmiştir. Konular kaynaklarda geçen bilgiler doğrultusunda objektif bir şekilde tasvir edilmiştir. Ayrıca NXIVM ile Sayentoloji hareketi arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koyma amacıyla mukayese yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma içerisinde yer alan yabancı terimler Türkçeye en uygun olacak şekilde çevrilmeye çalışılmıştır. Yabancı terimler ilk geçtikleri yerde Türkçe olarak ardından parantez içerisinde İngilizce aslıyla verilmiştir. Metin içerisinde cümlelerin akışına göre terimlerin kısaltmalarının kullanıldığı olmuştur.

Araştırma konumuz ile ilgili Türkçe alanyazın incelendiğinde Süleyman Turan ve Emine Battal’ın editörlüğünde hazırlanan Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi isimli çalışmanın ikinci baskısında Süleyman Turan tarafından kaleme alınan yaklaşık iki sayfalık “NXIVM” adlı ansiklopedi maddesi dışında söz konusu harekete dair hiçbir çalışmanın bulunmayışı çalışmamızı literatür açısından önemli kılmaktadır.

Literatür taramamız neticesinde Charles University Faculty of Humanities’de 2022 yılında, Erin Picardy tarafından, lisans seviyesinde *We are Committed to Our Success: NXIVM from an Anthropological Perspective* isimli bir tez yazıldığı

görülmüştür. Söz konusu tezde NXIVM'ye giriş eğitimi olan “Beş Günlük Eğitim” (Five Day Training) konusuna odaklanılarak hareket antropolojik açıdan incelenmiştir. Daha sonra Simon Fraser University Faculty of Arts and Social Sciences'ta 2023 yılında, Kelley Massingale tarafından yüksek lisans düzeyinde *The Rise and Fall of NXIVM: A Social Network Analysis* isimli bir tez hazırlandığı tespit edilmiştir. Bahsi geçen tezde ise NXIVM hareketi içerisinde vuku bulan suç davranışları üzerinde durulmuş ve hareket sosyolojik açıdan ele alınmıştır.

NXIVM hareketinin eski üyelerinin deneyimlerinden faydalanmak amacıyla Sarah Edmondson'un *Scarred: The True Story of How I Escaped NXIVM, the Cult That Bound My Life*, Toni Natalie'nin *The Program: Inside the Mind of Keith Raniere and the Rise and Fall of NXIVM*, Catherine Oxenberg'in *Captive: A Mother's Crusade to Save Her Daughter from a Terrifying Cult* ve Jessica Joan'ın *The Untouchable Jessica Joan: A Real Life Journey Of Love, Forgiveness, And Evolution From The Jane Doe Who Helped Bring The NXIVM Cult To Justice* isimli eserleri ana kaynaklar olarak kullanılmıştır. Ayrıca NXIVM ile ilgili çalışmalar yürüten araştırmacı gazeteci Sarah Berman'ın *Don't Call it a Cult: The Shocking Story of Keith Raniere and the Women of NXIVM*, Acie Cargill'in *Keith Raniere and the NXIVM Sex Club* isimli eserleri kullandığımız ana kaynaklar içerisinde yer almıştır.

Öte yandan NXIVM hareketine küçük bir kısım ayıran James Ball'un *The Other Pandemic: How QAnon Contaminated the World*, Max Cutler'in *Cults: Inside the World's Most Notorious Groups and Understanding the People Who Joined Them*, Monica K. Miller'ın *The Social Science of QAnon*, Emily G. Thompson'ın *Cults Uncovered: True Stories of Mind Control and Murder* gibi eserleri de incelenmiş ve bu eserlerden de istifade edilmiştir.

Kaynaklarımızın büyük çoğunluğunu yabancı basında NXIVM hakkında çıkan haberler oluşturmaktadır. Bu bağlamda başta *Times Union*, *The New York Times*, *Vice*, *Vanity Fair*, *NBC* ve *CNN* olmak üzere pek çok haber kaynağına müracaat edilmiştir. Kendini NXIVM ile alakalı çalışmalar yapmaya adan Frank Parlato'nun *Frank Report* isimli sitesinden de tez çalışması esnasında faydalanılmıştır. Ayrıca *YouTube* platformunda NXIVM ile alakalı içeriği sahip olan

videolar incelenmiş, buradaki bilgiler tasnif edilerek tezimiz içerisinde ilgili başlığa eklenmiştir.

1. NXIVM HAREKETİNİN TARİHSEL SERÜVENİ

NXIVM, üyeler tarafından Öncü (Vanguard) olarak bilinen Keith Raniere ve Vali (Prefect) olarak tanınan Nancy Salzman tarafından 1998 yılında New York, Albany’de kurulmuştur.¹ NXIVM ismi Roma’ya ait bir kavram olup borç esareti anlamına gelmektedir.² Hareket 2018 yılında kapatılıncaya kadar tam yirmi yıl faaliyet göstermiştir. Kendisini bir kişisel gelişim şirketi olarak tanımlayan NXIVM, üyelerine kişisel gelişimlerini sağlamaları için Akılcı Sorgulama (Rational Inquiry) teknolojisine dayalı Yönetici Başarı Programları (Executive Success Programs) kursları satmıştır. NXIVM’nin başta Albany olmak üzere ABD, Kanada ve Meksika gibi çeşitli bölgelerden yaklaşık on altı bin üyesi olmuştur.³

Bu başlık altında bu hareketin Raniere öncülüğünde ortaya çıkışı ve gelişimi, tarihsel serüveni, öne çıkan isimleri ve hareketin dağılma süreci gibi hususlar üzerinde durulacaktır.

1.1. NXIVM Hareketinin Kurucusu: Keith Allen Raniere

Takipçileri tarafından dünyanın en zeki adamlarından biri, bir bilim adamı, kişisel gelişim gurusu ve filozof olarak tanınan Keith Allen Raniere, kurmuş olduğu NXIVM ve diğer organizasyonlarda uygulanan faaliyetler ile gündeme gelmiştir. Tezimizin bu kısmında öncelikle Raniere’nin çocukluk ve gençlik yaşantısına değinilecek, ardından NXIVM’yi kurmasına giden sürece yer verilecektir.

1.1.1. Çocukluğu ve Gençliği

Raniere, 26 Ağustos 1960 tarihinde ABD’nin New York eyaletinde yer alan Brooklyn’de dünyaya gelmiştir. Babası James Raniere reklam müdürü olup annesi Vera Oschypko ise profesyonel bir dansçı ve dans eğitmeni olarak çalışmıştır.⁴ Raniere, yaklaşık altı yaşlarındayken ailesiyle birlikte New York’ta Suffern adlı bir

¹ Emily G. Thompson, *Cults Uncovered: True Stories of Mind Control and Murder* (Great Britain: Dorling Kindersley Limited, 2020), 221-223.

² Sarah Berman, *Don’t Call It A Cult: The Shocking Story of Keith Raniere and the Women of NXIVM* (New Hapshire: Steer Forth Press, 2021), 5.

³ Thompson, *Cults Uncovered*, 223-225.

⁴ Jennifer Tisdale, “The Childhood of NXIVM Cult Leader Keith Raniere Was a Lonely Existence”, *Distractify* (October 17, 2022).

köye taşınmıştır. Suffern'a taşındıktan yaklaşık iki yıl sonra Raniere sekiz yaşlarındayken annesi ve babası boşanmıştır. Babası James, boşanmanın ardından oğlu ile görüşmeye devam etmiş ve onu dövüş sanatlarına yönlendirmiştir. Raniere on yaşına geldiğinde annesinin ciddi bir kalp hastalığı olduğunu öğrenmiştir. On üç yaşına geldiğinde ise annesinin hastalığı daha da kötüleşmiş ve açık kalp ameliyatı olmuştur. Raniere yaklaşık beş yıl boyunca zamanının büyük bir bölümünü annesine bakmakla geçirmiş ve okula gitmek dışında herhangi bir sosyal aktivite ile ilgilenmemiştir. Mahkemeye verdiği demeçlerde yetişkinlik dönemlerine geldiğinde annesini her an kaybedebileceği gerçeğiyle karşı karşıya kalmış bir çocuk olarak bir kahraman olmak istediğini çünkü bir kahraman olduğu takdirde annesini içinde bulunduğu durumdan kurtarabileceğini belirtmiştir.⁵

Raniere içinde bulunduğu zorlu koşullara rağmen eğitim hayatına devam etmiştir. Suffern Lisesi'nde dokuzuncu sınıfı tamamladıktan sonra onuncu ve on birinci sınıf eğitimlerini Rockland Country Day School'da almıştır. Rockland Country Day School'dan bir sene erken ayrılan Raniere, 1977 yılının ağustos ayında New York'ta yer alan Troy şehrindeki Rensselaer Polytechnic Institute okuluna kaydolmuştur. Burada matematik, fizik ve biyoloji derslerini içeren bir eğitim programına dâhil edilmiştir. Annesi Vera 13 Aralık 1978 günü güz dönemi final sınavlarından önce vefat etmiştir.⁶ 1982 yılında Rensselaer Polytechnic Institute'den matematik, fizik ve biyoloji bölümlerinden mezun olmuştur.⁷ Daha sonra bilgisayar programcılığı ve danışmanlık alanlarında çalışmaya başlamıştır.⁸

Freedman'ın *Forbes*'taki makalesine göre Raniere oldukça parlak bir çocukluk geçirmiştir. Yazılanlara göre o 1 yaşındayken tam cümleler kurarak konuşabildiğini, 12 yaşındayken lise matematiğini ve 13 yaşındayken üniversite matematiğini kendi kendine çok kısa bir sürede öğrendiğini iddia etmiştir. Raniere çocukken Isaac Asimov'un insan davranışlarını matematiksel denklemlere indirgeyen bir bilim adamıyla ilgili olan *İkinci Vakıf (Second Foundation)* isimli bilim kurgu

⁵ CourtListener, "United States District Court Eastern District of New York | United States of America against Keith Raniere, Defendant | Sentencing Memorandum on Behalf of Keith Raniere" (Erişim 6 Mayıs 2023).

⁶ CourtListener, "United States District Court Eastern District of New York | United States of America against Keith Raniere, Defendant | Sentencing Memorandum on Behalf of Keith Raniere".

⁷ Carole M. Cusack, "NXIVM, Religion, and "Cults": Keith Raniere as Charismatic Leader and Transgressive Criminal", *Wuhan Journal Of Cultic Studies* 2/1 (September 2022), 37.

⁸ Michael Freedman, "Cult of Personality", *Forbes* (October 13, 2003).

romanını okumuş ve bu eserden etkilenmiştir.⁹ 1988 tarihli bir *Times Union* makalesinde ise 100 metre koşuda eyalet rekorunu kırdığı, kayak, yüzme ve rüzgâr sörfünde başarılar gösterdiği yazılmıştır. Yedi farklı müzik aleti çalabildiği, tek tekerlekli bisiklete binebildiği ve ayrıca günde sadece iki ila dört saat uykuya ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir.¹⁰ Ancak Rensselaer Polytechnic Institute'den aldığı transkriptler 2.26 gibi düşük bir not ortalamasıyla mezun olduğunu ortaya koymuştur. 2019 yılında yapılan duruşmada Raniere'nin notları jürinin önündeki ekranlara yansıtılmış ve genel fizyoloji ile kuantum mekaniğinde F notu aldığı ve deneysel fizikte ise D notu aldığı gösterilmiştir. Raniere'nin eski arkadaşlarından Mark Jackson, onun zeki biri olduğunu ancak olağanüstü biri olmadığını söylemiştir.¹¹

Raniere'nin eski kız arkadaşlarından biri olan Barbara Bouchey, Raniere'nin babası James ile aralarında geçen diyaloglar hakkında *Vanity Fair* dergisine açıklamalarda bulunmuştur. James'in Bouchey'e anlattığına göre eşi Vera ile oğulları Raniere'ye daha çocukken IQ testi uygulamışlardır. Testin sonucunda Raniere'nin üstün yetenekli olduğu anlaşılınca ona zekâsı ve yetenekleri hakkında açıklamalar yapmışlardır. Bu açıklamanın ardından James, küçük oğlunun zekâsı ve yetenekleri konusunda sürekli övünmeye başlayıp kendisini adeta bir tanrı olarak gördüğünü belirtmiştir. Bir gün eşi Vera'nın, Keith'in telefonda birbirinden farklı kızlarla konuşup her birine hayatında yer alan tek kadının o olduğunu söylerken duyduğunu ve endişelenerek kendisini aradığını ifade etmiştir.¹²

Arkadaşlarının anlattıklarına göre Raniere diğerlerinden üstün olduğunu kanıtlama çabasına girerek sürekli zekâsıyla övünmüş ve yalnız bir çocukluk geçirmiştir. Arkadaşlarından biri Raniere'nin yanında ona bir tür hizmetkâr gibi davranan Matthew isimli birinin olduğunu ve aralarında bir tür köle-efendi ilişkisi bulunduğunu söylemiştir. İsmi açıklamak istemeyen bir başka arkadaşı da onun insanların zayıf noktalarını bulma ve bunları dürtme konusunda oldukça başarılı olduğunu ve ayrıca insanları kolaylıkla etkileyip aldatabildiğini belirtmiştir. Bir

⁹ Freedman, "Cult of Personality".

¹⁰ Irene Gardner Keeney, "Troy man has a lot on his mind", *Times Union* (Jun 26, 1988).

¹¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 26.

¹² Bianca Myrttil, "Did Keith Raniere's upbringing cause him to create NXIVM?" *Film Daily* (September 30, 2020).

başka arkadaşının belirttiğine göre ise arkadaşlarından biri sohbet ederken kız kardeşiyle ilgili bir sırrı ağzından kaçırmış ve Raniere bu sırrı açıklamakla tehdit ederek arkadaşına şantaj yapmıştır.¹³

Times Union gazetesinin yazarı Keeney'in yazdığına göre Raniere, Ronald K. Hoeflin tarafından oluşturulan ve kendi kendine uygulanan 48 soruluk bir zekâ testinde iki soru dışındaki tüm soruları doğru yanıtlayarak milyonda bir görülen 240 IQ sonucu ile dâhi düzeyinde olduğunu öne sürmüştür. Yine Hoeflin'in oluşturmuş olduğu milyonda bir görülen dâhilerin bulunduğu bir toplum olan Mega Society'nin de bir üyesidir. Raniere herhangi bir zaman sınırlamasının olmadığı testte soruları çözmek için iki hafta harcadığını belirtmiştir.¹⁴ Berman'ın yazdığına göre Hoeflin, oluşturduğu zekâ testinin matematiksel becerileri, uzamsal akıl yürütme ve analogik düşünmeyi ölçen aşırı zorlayıcı sorularla dolu olduğunu savunmuştur. Ancak daha sonra bu testi inceleyen psikometri uzmanları testte ciddi kusurlar tespit etmiş, testteki soruların dağılımını ve puanlamasını eleştirmişlerdir. Hoeflin'in testinde, katılımcıların soruları tek başlarına çözmeleri istenmiş ve hesaplama yapmaları için bir bilgisayar kullanıp kullanmamaları katılımcıların vicdanına bırakılarak herhangi bir kontrol mekanizması uygulanmamıştır.¹⁵ Psikolog Roger Carlson, Hoeflin'in testinin zekâdan çok beceri ve sebatı ölçmüş olabileceğini düşündüğü bir eleştiri kaleme almıştır.¹⁶

Vanity Fair dergisindeki bir habere göre Raniere 1989 yılında "En Yüksek IQ" başlığında Guinness Rekorlar Kitabı'na girdiğini iddia etmiştir.¹⁷ Raniere'nin adı Guinness Rekorlar Kitabı'nın yalnızca 1989 yılı Avustralya baskısında en yüksek IQ kategorisinde yer almıştır. Ancak Raniere'nin adı verildikten sonra Guinness bu kategoriyi tedavülden kaldırmış ve Raniere'nin adı ABD baskısında bulunmamıştır. Daha sonra Guinness "En Yüksek IQ" kategorisini tamamen kaldırarak bir daha hiçbir baskısında kullanmamıştır.¹⁸

¹³ Bowen Xiao, "EXCLUSIVE: Delving Into the Childhood of NXIVM's Leader", *The Epoch Times* (May 30, 2018).

¹⁴ Keeney, "Troy man has a lot on his mind".

¹⁵ Berman, *Don't Call It A Cult*, 23-24.

¹⁶ Roger D. Carlson, "The Mega Test" (Erişim 10 Ağustos 2023).

¹⁷ Suzanna Andrews, "The Heiresses and the Cult", *Vanity Fair* (October 13, 2010).

¹⁸ Frank Report, "Barbara Bouchey Breaks Long Silence and Speaks Out About Commodities Losses and Other Raniere-Bronfman Matters" (Erişim 10 Ağustos 2023).

1.2. NXIVM Hareketinin Oluşumunda Sayentoloji Etkisi

Raniere'nin Sayentoloji hakkında okumalar yaptığı ve söz konusu hareketten etkilendiği bilinmektedir. Sayentoloji Hareketi, Amerikalı Lafayette Ronald Hubbard tarafından ruh sağlığı tedavilerine alternatif bir inanç ve terapi sistemi olarak 1950'li yıllarda kurulmuştur. Hubbard, insan zihni üzerine yaptığı çalışmalar sonucu *Dianetics: The Modern Science of Mental Health (Ruhsal Tedavi Teknolojisi: Mental Sağlığın Modern Bilimi)* isimli bir kitap yazmıştır. Dianetics adlı bu kitap, insan zihnini psikolojik hastalıklardan kurtarma amacıyla kaleme alınmıştır. Kitapta psikolojik hastalıkları tedavi etmek üzere kullanılan *denetim (auditing)* isimli bir yöntemden bahsedilmiştir. Hubbard, pek çok inanışta ruh olarak adlandırılan varlığa benzer bir işlevi olan *thetan* kavramını geliştirmiştir. Evrendeki zaman, mekân, madde, enerji ve insanların yaşamları boyunca biriktirdikleri *engram* adı verilen negatif deneyimler ve travmalar thetanı sınırlandırır ve onun kendi doğasına aykırı hareket etmesine neden olur. Bu nedenle Hubbard'ın geliştirdiği tekniklerin amacı thetanın özüne ulaşmaktır. Engramlar bireyin zihninde yer edinerek onun tüm kapasitesini gerçekleştirmesine engel olurlar. Hubbard, geliştirdiği tekniklerle bu engramları temizlemeyi ve böylece kişinin gerçek potansiyelini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Auditing yöntemi thetanın özüne ulaşmak için eğitimler dizisinden oluşan bir programdır. Auditing seanslarında duygusal reaksiyonların oluşturduğu elektriksel hareketlenmeyi ölçmeyi amaçlayan e-meter isimli bir cihaz kullanılır. Böylece travmatik deneyimleri bulup kişinin onları çözmesine yardımcı olmak amaçlanır. E-meter, auditor adı verilen rehberler gözetiminde kullanılır. Kişi, auditorun yönlendirmesiyle e-meterin tespit ettiği engrama odaklanır. Travmalar zihinden silinip e-meter negatif sonuç verinceye dek tekrar tekrar zihinde canlandırılıp anlatılır. Farklı seviyelerden oluşan bu eğitim dizisine katılmak için belirli miktarlarda bağış yapılması gerekir. Ayrıca eğitimler farklı merkezlerde verildiğinden üyelerin merkezler arası seyahat etmeleri gerekebilir. Sayentoloji merkezindeki toplantılarda Hubbard'ın banda kaydedilmiş konuşmaları dinlenir ve bunu soru cevap oturumları takip eder. Ardından üyeler ikiye ayrılmak üzere gruplara ayrılır ve auditing seansları uygulanır. Seansları yürüten kişilerin konumlarına göre unvanları değişir. Psikoterapiler uzman olmayan kişiler tarafından uygulanır. Tedavi seanslarında seviyeye göre ücret alımı söz konusudur. 1967'de Deniz Örgütü (Sea

Organization veya Sea Org.) olarak bilinen birimi kurmuşlardır. Üyeler için bile gizemini koruyan bu örgütten ayrılan bazı isimler yaşadıkları olumsuz tecrübeleri aktarmışlardır.¹⁹

Raniere'nin eski iş ortağı ve hayat arkadaşı Toni Natalie, Raniere'nin 1990'lı yıllarda Hubbard'ın Dianetics adlı eserinin bir kopyasını okuduğunu söylemiştir.²⁰ 1989 yılında Gina Hutchinson isimli bir kadınla birlikte olan Raniere, Gina'nın kız kardeşi Heidi'nin Sayentoloji derslerini aldığını öğrenmiştir. Heidi'nin kendisine Sayentoloji belgelerini getirmesi için Gina'dan yardım istemiştir.²¹ Cargill'in kitabına göre Nancy Salzman da Dianetics'i okumuştur. Salzman, Dianetics'in önerdiği zihinsel gelişime yönelik bilimsel yöntemleri sevdiğini ve Raniere'nin kişinin duygusal belleğini yeniden yapılandırmada kullandığı yöntemlerin de o doğrultuda olduğunu ifade etmiştir.²² Öte yandan grubun kameramanlığını yapan eski üye Mark Vicente ise aslında Raniere'nin Sayentoloji hakkında olumsuz konuştuğunu söylemiştir. Raniere'nin auditing seanslarının insanları ayrıştırdığını söylediğini ancak kendisinin de yıllarca NXIVM'de aynı süreci yaşattığını ifade etmiştir.²³ Kent'in makalesinde bildirildiğine göre Raniere, Sayentoloji'nin tekniklerinin NXIVM'dekiler kadar etkili olmadığını söylemiştir. Raniere'nin Sayentoloji'nin auditing tekniklerinden bazılarını değerlendirdiği bilinmekte ancak bunların hangisinin onun eleştirilerinin temelini oluşturduğu bilinmemektedir. Ayrıca mahkemede Raniere'ye kendisinin veya herhangi bir yakınının Sayentoloji kursu alıp almadığı da sorulmuştur.²⁴

NXIVM ile Sayentoloji arasında bazı benzerlik ve farklılar bulunmaktadır. Her iki harekette de manipülasyon, istismar, suistimal göze çarpmaktadır. Her iki grup da rakiplerine karşı yıkıcı davalar açmıştır. Davalar yaklaşık on dört yıl

¹⁹ Hesna Serra Aksel, "Sayentoloji", *Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi*, ed. Süleyman Turan – Emine Battal (İstanbul: Metamorfoz Yayıncılık, 2020) 459-462.

²⁰ Toni Natalie – Chet Hardin, *The Program: Inside the Mind of Keith Raniere and the Rise and Fall of NXIVM* (New York: Grand Central Publishing, 2019), 107.

²¹ Frank Report, "Heidi: Scientology proprietary info was secreted to Keith Raniere – at his request" (Erişim 29 Aralık 2023).

²² Acie Cargill, *Keith Raniere and the NXIVM Sex Club* (Independently Published, 2019), 13.

²³ Seth Abromovitch, "'The Vow' Star Mark Vicente on the 'Horror' of NXIVM", *The Hollywood Reporter* (September 25, 2020).

²⁴ Stephen A. Kent, "Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM", *International Journal of Coercion, Abuse, and Manipulation* 2 (2021), 6-7.

sürmüştür. Sayentoloji'nin de rakiplerini taciz etme aracı olarak hukuk yolunu kullanması meşhur olmuştur.²⁵ İki grup da eleştirmenlerine yönelik casusluk yapmıştır. NXIVM düşman olarak algıladığı kişileri yasa dışı bir şekilde gözlemlemiştir. Sayentoloji de kendi karşıtlarına karalama kampanyası yürütmüş ve çeşitli davalar açmıştır.²⁶ Parlato, Raniere'nin NXIVM karşıtlarına hukuk yoluyla saldırma stratejisini Hubbard'dan ödünç aldığını söylemiştir.²⁷ Öte yandan her iki grubun kurucuları da geçmişleri ve kimlik bilgileri hakkında abartı ve uydurma ifadeler kullanmışlardır. Raniere, daha önce de ifade ettiğimiz gibi bilim adamı ve matematikçi olduğunu iddia etmiş, ayrıca Rensselaer Polytechnic Institute'de okurken lisansüstü düzeyde matematik ve fizik dersleri almakla övünmüştür. Ancak Raniere'nin derslerinden F ve D notlar aldığı bilinmektedir. Ayrıca Raniere'nin Rensselaer Polytechnic Institute'de fizik, matematik ve biyoloji dallarında diplomalar aldığı, felsefe ve psikolojide yan dal yaptığı ve bilgisayar bilimlerinde uzmanlık kazandığı iddiası doğrulanamamıştır. Aynı şekilde Hubbard'ın da lisans diplomasına sahip olduğu, inşaat mühendisi ve fizikçi olarak kendisinin doktora sahibi olduğuna dair sahte iddialarda bulunduğu da belirtilmiştir.²⁸

Bir diğer benzerlik ise teknoloji (Tech) terimi ile ilgilidir. Tech terimi hem Raniere'nin hem de Hubbard'ın tasarladıkları kurslarda izledikleri teknikler, materyaller ve öğretiler için kullanılan bir terimdir. İki grupta da bu teknolojiler gizli tutulmuştur. NXIVM gizliliği sağlamak için üyeleriyle gizlilik anlaşmaları imzalamış ve onlardan teminat almıştır. Sayentoloji'deki gizlilik esası ise ders içeriğini ve ilgili öğretileri korumak üzerine olmuştur. NXIVM'nin de Sayentoloji gibi herhangi bir gizlilik ihlalinde kefarete programı uyguladığı bilinmektedir. Diğer bir ortak yön ise etik kavramıyla ilgilidir. Her iki grup da etik kavramını çokça kullanmıştır. Raniere'nin 12 maddelik misyon bildirgesinde ve çoğu NXIVM dersinde etik kavramına yer verilmiştir. Ayrıca üyeler Raniere'yi dünyanın en etik adamı olarak kabul etmiştir. Hatta NXIVM üyesi Clare Bronfman önderliğinde yenilikçi bir

²⁵ Kent, "Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM", 8.

²⁶ Kent, "Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM", 16.

²⁷ Frank Report, "Did Keith Raniere learn his strategies from Scientology founder L. Ron Hubbard?" (Erişim 29 Aralık 2023).

²⁸ Kent, "Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM", 8-9.

yöntemin Tourette sendromu üzerindeki etkisini inceleyen Etik Bilim Vakfı (Ethical Science Foundation) kurulmuştur. Raniere kendisini hoşnut etmeyen kişileri etik ihlaller yapmakla suçlamıştır. Mark Vicente onun kendisini dünyanın en ahlaklı adamı olarak gördüğünü ancak onun kötü niyetli ve dar görüşlü biri olduğunu söylemiştir. Sayentoloji’de ise etik, çevreden karşıt niyetleri ortadan kaldırmak olarak tanımlanmıştır. Yani etiğin amacı Sayentoloji’ye yönelik muhalefeti kaldırmak olarak belirlenmiştir. Bu nedenle etik kavramı Sayentoloji’nin etkisini dünyaya yaymaya çalıştığı bir araç olarak görülmüştür.²⁹

Keith Raniere insanları ikiye ayırmaktadır. Ona göre insanlar asalak olarak doğar ve büyüdükçe parazit stratejileri (parasite strategies) ve çaba stratejileri (effort strategies) olmak üzere iki tür strateji öğrenirler. Ona göre başkalarına bağımlı olma ve öz saygının zayıf olması parazit stratejiler olarak tanımlanır.³⁰ Raniere’nin parazit tanımı Sayentoloji’deki asalak (parasitic) tanımına benzer. Hubbard da bu kavramı üretmekten ziyade tüketmek, başkalarına bağımlı olmak şeklinde tanımlar.³¹ Baskılayıcı kişi (Suppressive person) kavramı iki grupta da kullanılmıştır. Sayentoloji’de Ron Hubbard kaçınılması gereken kişileri baskılayıcı kişi kavramıyla açıklamıştır. Üyeleri Sayentoloji’den çıkarmaya çalışan herkes baskıcı olarak tanımlanmıştır. Bu kişilerin üyelerin hayatından çıkarılması gerekmektedir. NXIVM’de de buna benzer bir sistem bulunmaktadır.³² NXIVM’de başkalarının acısına, sıkıntısına ve mutsuzluğuna neden olanlar baskıcı kişiler olarak tanımlanmıştır.³³

Her iki kuruluş da hayırseverlerden bağış toplamıştır. Her iki grupta da kürtaj yaygındır. Raniere grup içerisinde pek çok kadınla birlikte olmuş ve meydana gelen hamilelikleri sonlandırmıştır. Aynı şekilde Sayentoloji’de de Sea Org. üyeleri arasında da kürtaj yaygın olarak yapılmıştır.³⁴

²⁹ Kent, “Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM”, 9-11.

³⁰ Natalie – Hardin, *The Program*, 95.

³¹ Kent, “Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM”, 20.

³² James Ball, *The Other Pandemic: How QAnon Contaminated the World* (Great Britain: Bloomsbury Publishing, 2023), 91.

³³ Kent, “Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM”, 13.

³⁴ Kent, “Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM”, 16-18.

NXIVM ile Sayentoloji arasında benzerlikler olduğu gibi farklılık da söz konusu olmuştur. En önemli farklardan biri Sayentoloji'nin ilgili kuruluşlarının 1993 yılında kısmen dini iddialara dayanarak hayır kurumu statüsü almasıdır. Bunun aksine NXIVM liderleri hiçbir zaman dinî statü elde edememiştir. NXIVM seks ticareti ve zorla çalıştırma ile suçlanırken Sayentoloji'de bu suçlamalar bulunmamaktadır. Ancak Sayentoloji de insan kaçakçılığı konusunda FBI soruşturması geçirmiştir. Bazı eski üyeler Sayentoloji'yi iş kanunu ihlalleri, insan kaçakçılığı ve zorla çalıştırma ile suçlasa da FBI suçlamaları takip etmeme kararı almıştır.³⁵

1.3. NXIVM'nin Kuruluşu

Raniere, enstitüden mezun olduktan sonra serbest girişimcilere istedikleri her an ürün pazarlama ve çalışabilme imkânı sağlayan doğrudan satış şirketi Amerikan Yönetimi (Amway) için çalışmıştır. Aynı dönemlerde Scientology ve NLP ile ilgili okumalar yapmıştır.³⁶ 1991 yılında gelindiğinde ise Tüketicilerin Satın Alma Hattı (Consumers' Buyline Inc.) isimli bir pazarlama şirketi kurmuştur. Kısaca CBI olarak bilinen Consumers' Buyline'ın temel mantığını, şirkete üye olanların yeni üyeler getirdikleri takdirde kazançlı komisyonlar elde edebilmesi oluşturmuştur. 1993 yılında New York, Maine ve diğer pek çok eyaletteki yetkililer tarafından şirkete, piramit şeması olduğu gerekçesiyle birçok soruşturma açılmıştır. Raniere suçunu kabul etmemiş ancak 1993'te New York eyaleti de Consumers' Buyline'a dava açınca 40 bin dolar ceza ödemeyi kabul etmiştir. Bu şirket tamamen kapandıktan sonra o dönem kız arkadaşı olan Toni Natalie ile New York'un Clifton Park kasabasında Ulusal Sağlık Ağı (National Health Network) adında vitamin satışı yapan başka bir şirket kurmuşlardır.³⁷ 1997 yılında gelecekteki iş ortağı Nancy Salzman ile tanışmıştır. 1999'da National Health Network başarısız olmuş ve Raniere tarafından kapatılmıştır.³⁸

³⁵ Kent, "Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM", 3-4.

³⁶ Cusack, "NXIVM, Religion, and "Cults": Keith Raniere as Charismatic Leader and Transgressive Criminal", 37.

³⁷ Susan Raine, "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies", *International Journal of Coercion, Abuse, and Manipulation* 2 (2021), 65.

³⁸ Natalie –Hardin, *The Program*, 103-114.

Raniere kurduğu şirketler çöktükten sonra kişisel gelişim alanına yönelerek kendisini yeniden markalaştırmıştır. 1998 yılında Nancy Salzman ile NXIVM isimli bir organizasyon kurmuştur. Executive Success Programs (ESP) isimli bir alt kuruluşu da içeren NXIVM, üyelerine korkularının ve sınırlayıcı inançlarının üstesinden gelebilmeleri ve sahip oldukları potansiyellerini gerçekleştirmeleri için yol gösteren bir dizi kişisel ve profesyonel gelişim kursu olarak tanıtılmıştır.³⁹ Üyeler, Raniere'nin insan potansiyelini ortaya çıkaran ve daha etik bir dünya yaratabilecek bir sistem geliştiren, aydınlanmış bir varlık olduğu efsanesini yaymışlardır.⁴⁰

Araştırmacı gazeteci Berman'ın yazdığına göre Raniere yıllar sonra yaptığı açıklamalarda on dört yaşına geldiğinde büyük bir algısal değişim yaşadığını dile getirmiştir. Anlattığına göre korku ve değer yargıları bir kenara bırakıldığında istenildiği zaman istenildiği kadar neşe hissedilebileceğini keşfetmiştir. On dört yaşında yaşadığını iddia ettiği bu değişimi, ruhani bir uyanış ve aydınlanma anı olarak tanımlamıştır. Bazı kız arkadaşlarına önceki tüm yaşamlarını hatırladığını söylemiştir. Bu yaşama gelmesindeki amacını başkalarının aydınlanmasına yardımcı olmak olarak görmüştür.⁴¹

Aleyhinde yapılan suç duyurularına göre Raniere efendiler tarafından yönetilen kölelerden oluşan ve üyelerin vücutlarının damgalandığı gizli bir suç örgütü olan Dominus Obsequious Sororium'u (DOS) yaratmıştır. *New York Times* gazetesinin 2017 yılında DOS içindeki kölelik ve damgalama ritüellerini ifşa eden bir makale yayınlamasının ardından Raniere, en sadık takipçileri ile Meksika'ya kaçmıştır. 2018 yılında federal mahkeme Raniere için tutuklama emri istemiş ve Raniere Meksika'da tutuklanarak New York'a gönderilmiştir. Yaşanan olayların ardından NXIVM 2018 yılında faaliyetlerine son vererek kapatılmıştır. Yapılan soruşturmanın neticesinde NXIVM'nin kurucusu Keith Raniere 27 Ekim 2020 tarihinde haraç toplama, seks ticareti yapma, zorla çalıştırma ve banka dolandırıcılığı

³⁹ Lauren Kranc, "How NXIVM Seduced Hollywood Stars and America's Most Powerful Elite Into a Barbaric Sex Cult", *Esquire* (October 18, 2022).

⁴⁰ Josh Bloch - Kathleen Goldhar - Anita Elash - Dave Pizer, "The making of Vanguard", *CBC News* (September 12, 2018).

⁴¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 29.

gibi çeşitli suçlardan dolayı 120 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. NXIVM'nin suç ortakları da mahkeme tarafından çeşitli cezalar almıştır.⁴²

1.4. Hareketin Yapılanması ve Merkezleri

NXIVM'nin ABD, Kanada ve Meksika gibi ülkelerde merkezlerinin olduğu bilinmektedir. New York eyaletinin Albany şehrindeki merkez, hareketin ana merkezi kabul edilmiştir. Bu merkezlerde üyelerine kişisel gelişim kursları sunan NXIVM piramit şeması özellikleri taşımıştır. Zira üyeler söz konusu kişisel gelişim kurslarını almak için binlerce dolar ödemeye ve başkalarını da NXIVM'ye kazandırmaya tabi tutulmuştur. Ayrıca üyelere grup içerisinde yükselmeleri için daha fazla ücret ödeyerek daha fazla ders almaları teşvik edilmiştir.⁴³ Nitekim Edmondson da terfi etme umuduyla daha fazla para ödeyerek daha fazla ders satın aldığını söylemiştir. Grup içerisinde bu şekilde terfi ettikçe para kazanma şansının da arttığını ifade etmiştir.⁴⁴

NXIVM kurslarında koçluk sistemi uygulanmıştır.⁴⁵ Kurslara kaydolana katılımcılar öğrenci kabul edilmiş ve koçlar öğrencilerine kişisel gelişim dersleri vermiştir. NXIVM içerisinde koçlar ve öğrenciler arası ast-üst ilişkisi belirlenmiştir. Bu nedenle tüm üyelere grup içerisindeki rütbelerini belirten çeşitli renklerdeki kuşakları boyunlarına takmaları beklenmiştir. Raniere, öğrencilerin kendisine Vanguard olarak hitap etmelerini istemiştir. Raniere, Vanguard ismini CBI'da çalıştığı günlerde oynadığı bir atari oyunundan etkilenecek almıştır. İlk öğrencisi ve en büyük ortağı olan Nancy Salzman'a ise Prefect olarak hitap edilmesini istemiştir. Öğrencilere Raniere ve Salzman'ın duvarda asılı portrelerine saygı göstermeleri öğretilmiştir.⁴⁶ NXIVM kurslarını satın alan öğrenciler Nxian veya Espian olarak adlandırılmıştır.⁴⁷

⁴² Berman, *Don't Call It A Cult*, 275-287.

⁴³ United States Attorney's Office, "The Founder of "Nxivm," a Purported Self-Help Organization Based in Albany, N.Y., Arrested for Sex Trafficking and Forced Labor Conspiracy" (Erişim 30 Mart 2024).

⁴⁴ Sarah Edmondson – Kristine Gasbarre, *Scarred: The True Story of How I Escaped NXIVM, the Cult That Bound My Life* (California: Chronicle Books, 2019), 93.

⁴⁵ Irmgard Emmelhainz, *The Tyranny of Common Sense: Mexico's Post-Neoliberal Conversion* (USA: State University of New York Press, 2021), 132.

⁴⁶ Natalie – Hardin, *The Program*, 91-94.

⁴⁷ Raine, "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies", 61.

Kurslar 16 günlük başlangıç eğitimiyle başlamıştır. İlk 5 günlük eğitimden sonra 11 günlük yoğun eğitim sunulmuştur. İlk 5 günlük eğitim hazırlık eğitimi olarak kabul edilmiştir. 5 günden sonra eğitimin geri kalan kısmının alınması teşvik edilmiştir. Üyelere kalan eğitimi de satın aldıkları takdirde hayatlarında kendilerini rahatsız eden sorunlarından kurtulma şansını yakalayabilecekleri söylenmiştir. 11 günlük yoğun eğitim Albany'deki genel merkezde verildiğinden üyeler Albany'ye giderek bu eğitimi almaları konusunda teşvik edilmiştir. Söz konusu 16 günlük başlangıç eğitimi, birinci seviye olarak kabul edilmiştir. Birinci seviyeden sonra ikinci seviye eğitimlerine geçilmiştir. Bu şekilde seviyeler arttıkça önceki seviyelerde değinilmeyen konulara değinilmiş ve her seferinde üyeler bir sonraki seviyeyi ve seviyelerde sunulan farklı eğitimleri almaya teşvik edilmiştir.⁴⁸

NXIVM'nin Kanada şubesi Edmondson tarafından Vancouver şehrinde kurulmuştur. Bu merkez her ay yüzlerce yeni üye toplayarak hareketin büyümesine sağladığı katkılardan dolayı Nancy Salzman'dan övgüler almıştır. Edmondson ile yakın arkadaş olmaları dolayısıyla Mark Vicente de bu şubenin ortağı olmuştur. Vancouver merkezi, Vancouver'daki bazı aktrisler ve diğer bağlantılar sayesinde Hollywood'un derinlerine doğru genişlemiştir. Grup Albany'deki merkezden bile daha hızlı bir şekilde büyümüştür.⁴⁹

Meditasyon ve kişisel gelişim üzerine çalışmış olan Edgar Boone, 2000'li yılların başında NXIVM'yi Meksika'ya getirmiş ve ilk şubeyi Monterrey şehrinde açmıştır. Boone, çok sayıda varlıklı öğrenciyi organizasyona dâhil etmeyi başarmıştır. Dahil olan üyeler arasında yer alan Alex Betancourt, Meksika Devleti'nin eski başkanı Carlos Salinas de Gortari'nin oğlu Emiliano Salinas'ı yanına çekerek Mexico City'de kendi NXIVM merkezlerini açmışlardır. Böylece örgüt içerisinde etkili isimler ve yönetim kurulu üyeleri olmuşlardır.⁵⁰

1.5. Hareketin Gelişim Sürecinde Öne Çıkan Bazı İsimler

NXIVM'nin aktif olduğu yirmi yıl boyunca çeşitli ülkelerden ve meslek gruplarından üyeleri olmuştur. Bu başlık altında NXIVM'nin kuruluş ve dağılıma sürecinde ön plana çıkmış eski üyelerinden bazılarının hayatlarına ve NXIVM ile

⁴⁸ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 57-58.

⁴⁹ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 19, 103, 111.

⁵⁰ Berman, *Don't Call It A Cult*, 100.

ilişkilerine değinilecektir. Ayrıca aşağıda incelenecek olan eski üyeler hareketin üye kazanma ve tanınma sürecinde önemli roller oynamışlardır. Bu nedenle bu isimlerden bahsetmek konunun anlaşılmasına katkıda bulunacaktır.

1.5.1. Nancy Salzman

Eski bir hemşire olan ve kendisini dünyanın en iyi ikinci NLP uzmanı olarak tanıtan Salzman,⁵¹ 1998 yılında Raniere ile ESP'yi kurmuş ve bu organizasyon daha sonra NXIVM adını almıştır.⁵² Salzman, Raniere'nin başyardımcısı ve NXIVM'nin de en önemli ikinci ismi olmuştur.⁵³ NXIVM içerisinde Prefect olarak tanınan Salzman'ın 16 Temmuz 1954 tarihinde⁵⁴ ABD'nin New Jersey eyaletindeki Cranford ilçesinde dünyaya geldiği bilinmektedir.⁵⁵ Salzman ilk evliliğini doktor olan Michael Salzman ile yapmıştır. Bu evliliğinden Michelle ve Lauren isminde iki kızı dünyaya gelmiştir. Lauren, annesi gibi NXIVM'ye dâhil olmuş ve kıdemli bir üye haline gelmiştir. Michelle ve Michael hakkında çok fazla bilgi olmamakla birlikte onların da NXIVM'ye bir şekilde dâhil olduğu bilinmektedir. Michael, NXIVM'den kovulmuş eski bir üyeye iş verdiği gerekçesiyle gruptan atılmıştır. Lauren ve Michelle'e Michael'dan uzak durmaları söylenmiştir.⁵⁶

Hemşirelik bölümünden mezun olan Salzman, daha sonra klinik hipnoz dersleri almaya başlamıştır. Terapi kariyerine yönelmiş ve başlangıçta psikolojik sorunları olan insanlara odaklanmıştır.⁵⁷ Raniere'nin eski kız arkadaşı ve iş ortağı Natalie'nin anlattığına göre hemşirelik eğitiminden sonra bir müddet doktor olan kocası Michael'ın yanında çalışmış olan Nancy'nin psikiyatriye ait herhangi bir lisansı bulunmamaktadır.⁵⁸

Times Union'ın haberine göre bir dönem Raniere ile yakın bir ilişkisi bulunan Barbara Bouche, Nancy'yi sıcakkanlı ve ilgi çekici bir kadın olarak tanımlamıştır.

⁵¹ Natalie – Hardin, *The Program*, 85.

⁵² Freedman, "Cult of Personality".

⁵³ Robert Gavin, "Guilty plea ends Salzman's long allegiance to Raniere", *Times Union* (March 21, 2019).

⁵⁴ Biography Host, "Nancy Salzman Biography" (Erişim 27 Ocak 2024).

⁵⁵ Robert Gavin, "NXIVM's Nancy Salzman released from federal prison", *Times Union* (September 7, 2023).

⁵⁶ Cult Education Institute, "Nancy Salzman Had a Husband Before the NXIVM Crimes Came to Fruition" (Erişim 27 Ocak 2024).

⁵⁷ Gavin, "Guilty plea ends Salzman's long allegiance to Raniere".

⁵⁸ Natalie – Hardin, *The Program*, 88-89.

Bouchev'e göre Nancy, NXIVM eğitim modüllerinin geliştirilmesine yardımcı olmuş ve her bakımdan NXIVM'nin halka açık yüzü haline gelmiştir. Nancy, 1997'de Raniere ile tanıştıktan sonra onun Rational Inquiry teorilerini hemen benimsemiştir. Salzman, Raniere'nin kişisel gelişim üzerine olan eğitim modüllerini geliştirmeye başlamış ve New York hükümet kurumlarındaki üst düzey yetkililerin de aralarında bulunduğu müşterileri gruba çekmiştir. Salzman, birçok öğrenciyi pahalı NXIVM derslerini almak için borca girmeye teşvik etmiştir.⁵⁹

Toni Natalie, *The Program* isimli kitabında Nancy Salzman'la Raniere'nin tanışıp birlikte NXIVM'yi kurmalarına kadar giden süreci anlatmıştır. Natalie, National Health Network isimli bir sağlık şirketinde çalışırken Nancy ile tanışmıştır. Bir gün Nancy, sindirim sistemi sorunlarını çözmek amacıyla National Health Network'e gelerek kendisinden yardım istemiştir. Bunun üzerine Natalie, Nancy'ye bir beslenme programı vermiş ve sindirim sistemini rahatlatacak takviye ilaçlar önermiştir. Natalie'nin önerdiği yöntemler işe yarayınca Nancy, Natalie'ye teşekkür etmiş ve ona sosyal ilişkilerinde yardımcı olabileceğini söylemiştir. Natalie, Nancy'nin teklifini kabul etmiş ve ona o sıralar birlikte olduğu erkek arkadaşı Raniere ile yaşadığı sorunlardan bahsetmiştir. Raniere'nin çöplük gibi bir yerde yaşadığını, temizlikle pek arasının olmadığını, gündüzleri uyuyup geceleri geç saatlere kadar ayakta durduğunu, sürekli kendisini onu anlamamakla suçladığını, kendisiyle zorla birlikte olduğunu ve bütün bunlardan olumsuz etkilendiğini dile getirmiştir. Natalie'nin sorunlarını dinleyen Nancy bu sorunları çözebileceğini belirterek Natalie'den randevu istemiştir. Bunun ardından Natalie, Nancy isimli bir kadınla tanıştığını ve onunla terapiye başlayacağını Raniere'ye anlatınca Raniere'nin kendisine şaşırtıcı bir şekilde destek verdiğini ifade etmiştir. Ayrıca Raniere'nin de Nancy ile tanışmak istediğini bildirmiştir. Raniere'nin bu olumlu tepkisine şaşırdığını söyleyen Natalie, ilk seanslarını gerçekleştirmek üzere Nancy ile buluşmuştur. Bu seansta Nancy, Natalie'nin çocukken tacize uğradığını öğrenmiştir. Natalie'ye tüm sorunlarının kaynağının bu cinsel istismar olduğunu söylemiştir. Natalie, daha sonra aslında Raniere ve Nancy'nin bu seanstan çok daha önce buluşup tanıştıklarını öğrendiğini ifade etmiştir. Bu buluşma sayesinde Raniere'nin Nancy'yi değiştirip dönüştürdüğünü savunmuştur. Natalie'ye göre Raniere, Nancy'nin duygusal anlamda

⁵⁹ Gavin, "Guilty plea ends Salzman's long allegiance to Raniere".

zor günler geçirdiği bir dönemde onunla tanışmış ve onu etkilemeyi başarmıştır. Çünkü Natalie'nin iddiasına göre Raniere, kendisine saygısı düşük ve evlilik sorunları yaşayan kadınları kolaylıkla etkileyebilen bir karakter olmuştur. Nitekim o dönem Nancy, doktor olan eşinden boşanmış ve daha sonra evlendiği ikinci eşi ise onu bir erkek için terk etmiştir. Raniere de onun bu duygusal durumundan yararlanmıştır. 1997 yılının kasım ayında Nancy ile Raniere tanışmıştır. Nancy'nin Dayanılmaz İletişim (Irresistible Communications) adlı dersini dinledikten sonra onunla çalışmak istediğini anlamıştır. 1998 yılının şubat ayında ESP isminde yeni bir şirket kurarak çalışmaya başlamışlardır.⁶⁰

Business Insider'ın haberine göre Salzman, NXIVM kurslarında kullanılan birçok video eğitiminde yer almıştır. Eğitim videolarında genellikle insanlara kendilerini sınırlayan inançlardan ve alışkanlıklardan nasıl arınacakları ve nasıl daha güvenli bir halde yaşayacaklarını öğrettiği iddia edilmiştir. O, aynı zamanda NXIVM alt grubu olan JNESS'e de liderlik etmiştir.⁶¹ Salzman, Raniere'ye ve NXIVM'ye karşıt olan herkesi baskılayıcı karakterler olmakla itham etmiştir. Tüm NXIVM üyelerine bu baskılayıcı karakterlerden uzak durmalarını öğütlemiştir. 2018 yılında Raniere'nin de aralarında bulunduğu toplam altı sanık arasında yer almıştır. Salzman, suçunu kabul eden ilk sanık olmuştur.⁶² Salzman, NXIVM'ye karşı yasal işlemleri durdurmak amacıyla eski üyelerin e-postalarıyla oynadığını, kimlik hırsızlığı yaptığını, video görüntülerini değiştirdiğini kabul etmiştir.⁶³ 2021 yılının eylül ayında ABD bölge yargıcı Nicholas Garaufis tarafından hapis cezasına çarptırılmıştır. Bu cezaya ek olarak 150 bin dolar ödemek zorunda bırakılmıştır.⁶⁴

1.5.2. Lauren Salzman

Lauren Salzman, NXIVM'nin kurucu ortağı Nancy Salzman'ın kızı olup aynı zamanda NXIVM alt grubu olan DOS'un üst düzey yetkililerinden biridir.⁶⁵ CNN'nin

⁶⁰ Natalie – Hardin, *The Program*, 83-91.

⁶¹ Julia Naftulin, “Where are they now? All the major players in NXIVM, an alleged sex cult covered up as a self-help group”, *Business Insider* (Jun 30, 2021).

⁶² Gavin, “NXIVM's Nancy Salzman released from federal prison”.

⁶³ Emma Dibdin, “The Vow: Where Is NXIVM ‘Prefect’ Nancy Salzman Now?” *Elle* (October 24, 2022).

⁶⁴ Gavin, “NXIVM's Nancy Salzman released from federal prison”.

⁶⁵ Pippa Raga, “Where Is Lauren Salzman, NXIVM Co-Founder Nancy Salzman's Daughter, Now?”, *Distractify* (October 17, 2022).

haberine göre Lauren, gruba 23 yaşındayken dünyayı daha güzel bir yer haline getirme hayaliyle katılmıştır. Henüz üniversite öğrencisi olduğu yıllarda annesi Nancy vasıtasıyla Raniere ile tanışmış ve NXIVM’de pek çok ders almıştır. 2 yıl gibi kısa bir sürede NXIVM’de üst düzey yönetici konumuna gelmiştir.⁶⁶

Natalie’nin anlattığına göre genç yaşında gruba dahil olan Lauren, 2002 yılında Monterrey’de NXIVM dersleri verdiği dönemde pek çok Meksikalı üye ile tanışmıştır. Meksikalı üyelerden biri olan Rosa Laura Junco, Lauren’i DOS’a dâhil eden kişi olmuştur. Lauren Raniere’ye âşık olmuş ve onun çocuklarının annesi olma hayaliyle yaşamıştır. Natalie’ye göre Raniere, Lauren’in bu arzusunu bildiği için onun duygularını sömürmüştür. Lauren’e yeterince bütünleştğinde ona bir çocuk vereceğini söylemiştir. NXIVM içerisinde bütünleşme kavramı Raniere’nin tüm emirlerini sorgulamadan yapmak anlamında kullanılmıştır. Raniere’den çocuk sahibi olmak isteyen Lauren de onun tüm emirlerini sorgulamadan yerine getirmeye çalışmıştır. Raniere ona ümitsiz ve üzgün anlamına gelen “Forlorn” lakabını vermiştir.⁶⁷

2017 yılında Meksikalı Rosa Laura Junco tarafından DOS’a davet edilen Lauren, utanç verici belgeler ile müstehcen fotoğraflar içeren teminatını verdikten sonra grubun doğrudan kölesi ve DOS’un en iç halkasının üyelerinden biri olmuştur. DOS’a katıldıktan bir müddet sonra çoğu üyenin Raniere ile cinsel ilişkiye girdiğini veya girmekte olduğunu fark etmiştir. 2017 yılının ekim ayında New York Times’ın DOS köleleri ile ilgili yayınladığı haberin ardından Raniere, Meksika’ya kaçmıştır. 2018 yılının mart ayında Lauren, sevgilisi Raniere ile Meksika’da bir evde gizlenirken polislerin Raniere’yi yakalamak üzere geldiklerini öğrenmiştir. Polisler eve girerek Raniere’yi saklandığı gömme dolaptan dışarı çıkararak tutuklamışlardır.⁶⁸

2019 yılının nisan ayında Salzman, DOS kadınlarına görevlerini yerine getirmemeleri veya gruptan ayrılmaya çalışmaları halinde teminatlarını yayınlamakla tehdit ederek şantaj suçu işlediğini kabul etmiştir.⁶⁹ Ayrıca Raniere’nin ilişki yaşadığı Daniela isimli NXIVM üyesinin iki yıl boyunca esir tutulmasında rol aldığını kabul

⁶⁶ Sonia Moghe, “Former high-ranking Nxivm member who testified against Keith Raniere will not go to prison”, *CNN* (July 28, 2021).

⁶⁷ Natalie – Hardin, *The Program*, 248-249.

⁶⁸ Ej Dickson, “‘I Was in One Mode: Protect Keith’: NXIVM Member Testifies About Naked Meetings, Group Sex, Dungeon Paddlings”, *Rolling Stone* (May 21, 2019).

⁶⁹ Robert Gavin, “Salzman describes Raniere’s arrest in Mexico”, *Times Union* (May 21, 2019).

etmiştir. Mahkemede Raniere ile ilişkisini anlatmış ve yaptıklarından pişman olduğunu dile getirmiştir. Raniere'ye olan aşkıdan sıkı diyetler yaptığını, haftada üç kez cinsel organının yakın çekim fotoğrafını Raniere'ye gönderdiğini söylemiştir.⁷⁰ Lauren Salzman, işlediği suçlar dolayısıyla 7 ila 9 yıl arası hapis cezası ile karşı karşıya kalmıştır. Ancak mahkemede Raniere aleyhinde ifadeler verdiğinden savcılar tarafından cezası azaltılmıştır. Savcılarla iş birliği yapan Salzman, 5 yıl denetimli serbestlik ve 300 saat kamu hizmeti yapma cezası alarak mahkemeden beraat etmiştir.⁷¹

1.5.3. Allison Mack

Hollywood'un kült yapımlarından olan Smallville dizisindeki Chloe Sullivan rolüyle tanınan aktris Allison Mack, NXIVM grubuyla oldukça genç bir yaşta tanışmıştır. Cargill'in kitabında Mack'in oyunculuğa 8 yaşında başladığı bildirilmiştir. O, Los Angeles'ta bir okulda oyunculuk dersleri almış ancak lise veya üniversite eğitimi almamıştır. Mack, bu konuda kendisini eksik hissettiğinden ve genel anlamda kişiliğinden memnun olmadığından dolayı zihnini geliştirecek bir akıl hocasına ihtiyaç duyduğunu söylemiştir.⁷² 2006 yılının sonlarına doğru Smallville'deki bir rol arkadaşı tarafından kadınları güçlendirme konulu bir NXIVM seminerine davet edilmiştir. O sıralarda 23 yaşında olan Mack bu seminerde başta Salzmanlar olmak üzere önemli NXIVM üyeleriyle tanışmış ve Raniere ile tanıştırmak üzere Albany'ye davet edilmiştir. Ayrıca NXIVM üyeleri oyunculuk kariyerinde de ona yardımcı olabileceklerini söylemişlerdir.⁷³ Cargill'in kitabına göre Nancy Salzman, Mack'in NXIVM için önemli bir üye olduğunu çünkü oyunculuk becerileriyle grubun tanıtımını yapabileceğini belirtmiştir. Mack bahsi geçen seminere katılınca Nancy Salzman kızı Lauren'i Mack'in yanına gönderdiğini ve onların seminerde çok iyi iki arkadaş olduklarını dile getirmiştir. Daha sonra

⁷⁰ Max Cutler, *Cults: Inside the World's Most Notorious Groups and Understanding the People Who Joined Them* (New York: Gallery Books, 2022), 311-312.

⁷¹ David K. Li, "Prominent NXIVM cult leader Lauren Salzman avoids jail time after 'extraordinary' cooperation", *NBC News* (July 28, 2021).

⁷² Cargill, "Keith Raniere and the NXIVM Sex Club", 18.

⁷³ Taryn Rayder, "How Did Smallville's Allison Mack Get Involved With A Sex Cult In The First Place?", *HuffPost* (May 18, 2018).

Mack de Raniere için onun, aradığı akıl hocası olduğunu söylemiştir.⁷⁴ NXIVM üyeleri kendilerini Mack'e mentorluk grubu olarak tanıtmıştır. Mack mahkemede o dönem rol arkadaşları ile kıyaslandığını ve kendisini çirkin bulduğunu söylemiş, bir tür boşlukta olduğu ve buna bir çare bulmak üzere gruba dâhil olduğunu ifade etmiştir.⁷⁵

Mack; NXIVM'nin DOS, JNESS ve Kaynak (The Sorce) isimli alt yapılanmalarının başkanlığını yapmıştır. The Source eğitimlerinde en az bir oyuncuyu Raniere'den mentörlük almaya yönlendirme konusunda başarılı olmuştur.⁷⁶ İddialara göre Mack, arkadaşlarını ve diğer ünlüleri gruba katmaya çalışmış ve kendisine yakın olanlar karşı çıkınca da genellikle onlarla ilişkisini kesmiştir.⁷⁷

Mack, Cargill'in kitabında Raniere'nin genç kadınlarla olmasını kıskandığını ifade etmiştir. Ancak bu durumun kişiliğindeki bir eksiklikten kaynaklandığını ve bunu yapmaması gerektiğini bildiğini söylemiştir. Raniere'nin ona öğrettiği bir teknikle kıskançlıktan kurtulduğunu ve daha sonra ona birlikte olması için pek çok genç ve güzel kadın bulduğunu belirtmiştir.⁷⁸

1.5.4. Bronfman Kardeşler

NXIVM'nin önemli üyelerinden olan Sara ve Clare kardeşler, Kanada'nın en zengin iş adamlarından Edgar Bronfman'ın üçüncü evliliğinden dünyaya gelmişlerdir. Sara Bronfman, üniversite eğitimini yarıda bırakmış ve kısa süren bir evlilik döneminin ardından eşinden boşanmıştır. Böyle bir dönemde annesinin yakın bir arkadaşı tarafından NXIVM seanslarına katılma daveti almıştır. İlk olarak Sara 2002 yılında Mexico City'de NXIVM oturumuna katılmış ve bir yıl sonra kardeşi Clare de Meksika'nın Monterrey şehrinde ilk NXIVM dersini almıştır. Sara, Meksika'da ilk NXIVM şubesini açan Edgar Boone ile ilişkiye başlamış ve ikisi birlikte Meksika'nın diğer bölgelerinde de NXIVM örgütleri kurmaya çalışmıştır. Bunun yanında 2003 yılında kız kardeşi Clare, Raniere'ye servetini iyi ve güzel

⁷⁴ Cargill, *Keith Raniere and the NXIVM Sex Club*, 19.

⁷⁵ Jesse Day, "Smallville actress Allison Mack: How's her life going post-NXIVM cult?", *Film Daily* (July 21, 2022).

⁷⁶ Frank Report, "Part 1 The Slave Women of DOS – Revealed" (Erişim 1 Ağustos 2023).

⁷⁷ Rayder, "How Did Smallville's Allison Mack Get Involved With A Sex Cult In The First Place?".

⁷⁸ Cargill, *Keith Raniere and the NXIVM Sex Club*, 21-22.

işlerde harcamak istediğini söylemiş ve ondan kendisine bu konuda rehberlik etmesini istemiştir. Bunun ardından NXIVM'ye babaları Edgar ile aralarındaki karmaşık ilişkileri anlatmış ve Nancy Salzman ile 5 günlük bir yoğun eğitim için Manhattan'a davet edilmiştir. Öte yandan babaları Edgar Bronfman da NXIVM eğitimlerini merak etmiş ve ilgi duymaya başlamıştır. Ancak NXIVM, Edgar'dan çevresindeki zengin ve güçlü insanları kurslara davet etmesi için baskı yapınca Edgar bu durumdan rahatsız olmuştur. Ayrıca kızı Clare'nin NXIVM ile ilgili bir girişim için 2 milyon harcadığını öğrendiğinde grupla olan tüm bağlarını koparmıştır. Bronfman kardeşlerin babalarıyla olan gergin ilişkileri onları daha fazla NXIVM dersi almaya itmiştir.⁷⁹

2003 tarihli Forbes dergisinde Edgar Bronfman'ın NXIVM için tarikat benzetmesi yaptığı cümleler yer almıştır.⁸⁰ Bunun ardından Raniere, Clare'ye babasına 2 milyon dolardan bahsettiği için NXIVM'nin basına tarikat olarak yansımaları durumundan onu suçlu tutmuştur. Daha sonra Raniere, NXIVM karşıtı tüm komploların arkasında Edgar'ın olduğu fikrini yaymıştır. Bronfman kardeşlere de babalarının NXIVM'nin düşmanlarını finanse ettiği ve hatta Raniere'nin yatırımlarını mahvetmek için dünya piyasalarını manipüle ettiği söylenmiştir.⁸¹ New York Times'ın haberine göre Clare, 2013 yılında NXIVM'nin imajını temize çıkarmak için hasta babasını ziyarete gitmiştir. Bu ziyarette yanında NXIVM'den film yapan bir yapım ekibi getirmiş ve babasını kamera önünde Raniere'yi eleştirmenin yanlış olduğunu söylemeye zorlamıştır.⁸²

Vanity Fair dergisinde Bronfman kardeşlerin Raniere'nin emtia piyasasındaki bahisleri için 66 milyon dolar, Albany ve Los Angeles civarında gayrimenkul satın almak için 30 milyon dolar ödedikleri ve NXIVM düşmanlarına karşı açılan davaları desteklemek için milyonlarca dolar harcadıkları bildirilmektedir. Yine Vanity Fair'de aktarıldığına göre Sara, 5 ila 16 gün süren NXIVM eğitimleri için yaklaşık 7500 dolar ödemiştir.⁸³

⁷⁹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 65-69.

⁸⁰ Freedman, "Cult of Personality".

⁸¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 71.

⁸² Barry Meier, "The Journey of the 'Sex Cult' Heiress: From Reluctant Recruit to Criminal Defendant" *New York Times* (August 11, 2018).

⁸³ Andrews, "The Heiresses and the Cult".

Edgar Bronfman'ın Seagram içki şirketinin varisi Clare, on yıldan uzun süre hayatını NXIVM'ye adanmış ve kendi binicilik kariyerini bırakmıştır.⁸⁴ Clare Bronfman'ın tek odak noktası NXIVM olmuş ve buradaki çalışmalarına devam etmiştir. Sara Bronfman ise evlenmiş ve zamanla gruba katılımı azalmıştır.⁸⁵

1.5.5. Mark Vicente

Yazar, yapımcı ve yönetmen olan Vicente, 1965 yılında Güney Afrika'nın Johannesburg kentinde dünyaya gelmiştir.⁸⁶ Berman'ın anlattığına göre dünyayı daha iyi bir yer haline getirmek için ilham verici filmler yapmayı uman Vicente, 2004 yılında uluslararası alanda tanınmaya başlamıştır. Asıl çıkışını ise *What The Bleep Do We Know? (Ne Biliyoruz Ki?)* isimli belgeseliyle yapmıştır. Din ve bilimi birbirine bağlayan temalara sahip olan bu belgesel NXIVM'nin de dikkatini çekmiştir. Belgesel 2004 yılının ekim ayında şöhretinin doruğunu yaşarken NXIVM üyelerinden Barbara Bouchey, Vicente'ye değerli bilim adamlarının katılacağı bir NXIVM seminerine davet mektubu göndermiştir. Vicente daveti kabul etmiş ve seminer öncesi Beverly Hills'teki bir otelde hem Bouchey hem de Nancy Salzman ile tanışmıştır. Burada Bouchey ve Salzman, Vicente'ye Keith Raniere'den bahsetmiştir. Onun değerli bir matematikçi, bilim insanı ve çok yönlü bir insan olduğundan söz etmişlerdir. Mutlaka tanışmaları gerektiğini ifade ederek Vicente'yi Albany'deki merkezlerine çağırmışlardır. Seminerden sonra Vicente ve o dönemki kız arkadaşı Teah Banks, Bronfmanlar'a ait özel jetle evlerinden alınarak Raniere ile tanıştırılmak üzere Albany'ye götürülmüştür. Yalnızca beş günlük bir seminer için geldikleri Albany'de tam üç hafta Nancy Salzman'ın evinde kalmış ve diğer NXIVM üyeleriyle tanışmışlardır. Vicente, NXIVM'de on gün ders aldıktan sonra Raniere ile tanışmıştır. Berman, Vicente'nin Raniere ile ilk muhabbetlerinin kuantum mekaniği ve Raniere'nin kendi icat ettiği bir matematik hakkında olduğunu belirtmiştir. NXIVM üyelerinden Pam Cafritz, Vicente'ye Raniere'nin pek erkek arkadaşının olmadığını ve bu sebeple onun çok büyük bir rol üstlendiğini söylemiştir. Vicente tam on yıl boyunca NXIVM'de gerçek bir mümin olarak kabul görmüştür. Yine

⁸⁴ Nicole Hong, "Clare Bronfman, Facing Sentencing, Refuses to Disavow 'Sex Cult' Leader" *The New York Times* (September 28, 2020).

⁸⁵ Meier, "The Journey of the 'Sex Cult' Heiress: From Reluctant Recruit to Criminal Defendant".

⁸⁶ Mark Vicente, "About: Mark Vicente" (Erişim 30 Ocak 2024).

Berman'ın bildirdiğine göre Albany'de gerçekleşen bu ziyarette Banks de Raniere ile tanışmış ve onun çok nazik bir karakter olduğunu söylemiştir. Banks, Nancy'nin Raniere'yi tüm maddi varlığından feragat etmiş ve cinsel hayatı olmayan bir keşiş olarak tanıttığını belirtmiştir. Banks bu duruma çok şaşırınca Nancy kendisinin de üç yıldır cinsel bir ilişkisinin olmadığını söylemiş daha sonra Sara Bronfman da bir senedir cinsel ilişkiden uzak durduğunu ifade etmiştir. Daha sonra 2005 Öncü Haftası'nda (Vanguard Week) Teah Banks ile Vicente ayrılmıştır. Ardından Banks, NXIVM'den de ayrılmıştır.⁸⁷

Araştırmacı gazeteci Parlato'nun aktardığına göre Vicente, NXIVM'deki insanların daha fazla ders satın almaya teşvik edildiğini fark ettiğini ifade etmiştir. Ayrıca derslere katılan tüm katılımcılardan çok gizli bilgiler isteyen çeşitli anketleri doldurmalarının istendiğini ancak doldurulan anketlerle ne yapıldığı hakkında detaylı bir bilgisinin olmadığını söylemiştir. Yalnızca bildiği kadarıyla Raniere'nin birisinden bir şey yapmasını istediğinde ona karşı kullanabilme durumuna karşın bir yerlerde bu bilgileri sakladığını tahmin ettiğini ifade etmiştir. Bu bilgilerin genellikle kişinin nelerden korktuğu, nelere sinirlendiği, nelerden utandığı gibi çeşitli konuları içerdiğini ve bu bilgilerle kişi hakkında psikolojik bir profil oluşturdıklarından endişelenmiştir.⁸⁸

Vicente kendisine yapacağı filmlerde NXIVM'nin kaynaklarını da kullanarak yardımcı olabileceklerini ve insan davranışları ile ilgili eşi bulunmayan patentli bir yöntemle sahip olduklarının söylendiğini ifade etmiştir. Bu yöntemle insanların bilinçaltlarına girip normalde yapamayacakları değişiklikleri kısa sürede yapmalarına yardımcı olmayı başardıklarını belirtmiş, bu yöntemin bilimsel ve ölçülebilir olduğunu da iddia etmişlerdir.⁸⁹

Parlato'nun blogundaki bir yazıya göre Vicente, Sarah Edmondson başta olmak üzere daha pek çok kişiyi gruba dahil etmiştir. Ayrıca Raniere'nin Rational Inquiry teknolojisinin ilkelerini açıkladığı pek çok videonun çekilmesiyle de görevlendirilmiştir. İlk kez 2005 yılında gruba katılan ve önemli bir konuma yükselen Vicente, son dönemlerde gruba alınan yeni üyelerin hepsinin çok zayıf

⁸⁷ Berman, *Don't Call It A Cult*, 123-130.

⁸⁸ Frank Report, "Mark Vicente In-Depth Review – Part I" (Erişim 30 Ocak 2024).

⁸⁹ Frank Report, "Inside the Cult – Mark Vicente Explains the Various Nxivm Groups and Subgroups" (Erişim 30 Ocak 2024).

görünen genç kadınlardan oluştuğunu fark edince perde arkasında olup bitenlerden şüphelenmeye başlamıştır. Aynı dönemlerde Vicente'nin eşi Bonnie Piesse, Frank Parlato'nun blogunda DOS üyelerinin Raniere'nin baş harfleriyle damgalandığını öğrenmiş ve Vicente'yi bu durumu araştırmaya teşvik etmiştir. Daha sonra Edmondson da bu bilgiyi doğrulayınca Vicente gruptan ayrılma kararı almıştır.⁹⁰ Berman'ın bildirdiğine göre Vicente'nin gruptan ayrıldığı tarih 2017 yılı olmuştur. 2017 yılının nisan ayında Mack'in bilgisayarında Raniere'ye edilmiş bir yemin bulunduğunu öğrenmiştir. Bu yeminde eğer gruptan ayrılırsa çocuklarını ve tüm mal varlığını Raniere'ye bırakacağından bahsetmektedir. Bunu gören Vicente, Raniere'nin kendisini tanıttığı kişi değil de tam tersi bir karakter olabileceğinden şüphelendiğini söylemiştir. Sonunda 2017 yılının mayıs ayında yasa dışı işlerin dönmesinden şüphelenerek gruptan istifa etmiştir.⁹¹ Oxenberg'in bildirdiğine göre Piesse, DOS'taki damgalanmadan haberdar olmadan çok daha önce NXIVM'den ayrılma kararı almıştır. NXIVM'de bulundukları süre boyunca yüklü miktarda para kaybettiklerini ve NXIVM'de yükseldikçe para kazanacakları vaadinin de yalan olduğunu anladığını söylemiştir. Öte yandan zamanla organizasyon içerisindeki çeşitli tutarsızlıkları ve açık suistimalleri fark etmeye başladığını ifade etmiştir. Piesse bunlarla ilgili sorular sormaya başladığında ise Mack onu NXIVM'nin oyunculara yönelik olan The Source adlı alt grubundan attırmıştır. Daha sonra Piesse tüm NXIVM'den dışlanmış ve gruptaki herkese de ondan uzak durmaları söylenmiştir.⁹²

1.5.6. Catherine Oxenberg – India Oxenberg

Catherine Oxenberg, 1961 yılında Yugoslavya prensesi Elizabeth ile finansör Howard Oxenberg'ün kızı olarak New York City'de dünyaya gelmiştir. Fransız Lisesi ve New Hampshire'daki St. Paul's gibi özel okullara giden Oxenberg, lisans eğitimi için Harvard Üniversitesi'ne kabul edilmiştir. Ancak ailevi sorunlar nedeniyle eğitim alamamış ve çalışma hayatını seçmiştir. *Conde-Nast* dergisinin müdürüyle tanıştıktan sonra model olarak göreve başlamıştır. Daha sonra New York'ta Stanley

⁹⁰ Frank Report, "What to Expect on Day #1 of the Trial – Mark Vicente to be First Prosecution Witness" (Erişim 30 Ocak 2024).

⁹¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 253-256.

⁹² Catherine Oxenberg – Natasha Stoyneff, *Captive: A Mother's Crusade to Save Her Daughter from a Terrifying Cult* (New York: Gallery Books, 2018), 129.

Zaraff'ın yanında oyunculuk eğitimi almış⁹³ ve *The Royal Romance of Charles and Diana* filminde Leydi Diana rolüne seçilmiştir.⁹⁴ 1984 yapımı *Dynasty* dizisindeki Amanda Carrington rolüyle ünlenmiştir.⁹⁵

Oxenberg, 1991 yılında kızı India'yı kucağına almıştır. Kızının babasının kim olduğunu saklamaya çalışsa da 1992 yılında Tayland'dan ABD'ye uyuşturucu ithal etmekle suçlu bulunan William Weitz Shaffer'ın India'nın babası olduğu ortaya çıkmıştır.⁹⁶ Daha sonra Oxenberg, 1999 yılında aktör Casper Van Dien ile evlenmiş ve bu evlilikten de iki kız çocuğu dünyaya gelmiştir.⁹⁷

Oxenberg ve India'nın NXIVM ile tanışması 2011 yılının Mayıs ayında ESP adı verilen beş günlük bir kursa katılmalarıyla gerçekleşmiştir. Oxenberg, ESP'nin kendilerine etik ve ahlaki bir şekilde işinde başarılı olmak ve para kazanmak isteyen girişimciler için oluşturulmuş bir kurs olarak tanıtıldığını söylemiştir. Oxenberg, o sıralar glutensiz bir fırıncılık şirketi işleten kızının iş becerilerini geliştirmesine yardımcı olacağını düşündüğünden bu kursa katılmayı mantıklı bulduğunu ifade etmiştir. Oxenberg'in anlattığına göre, katıldıkları ilk toplantıda Raniere'den 240 IQ'ya sahip bir filozof ve bilim adamı olarak bahsedilmiştir. Programın sonunda ise ESP ile hayatları değişen insanların konuşmalarını dinlemiş ve tüm bunların hem kendisini hem de kızını etkilediğini ifade etmiştir.⁹⁸

Katılımcılar arasında Emiliano Salinas, Rosario Dawson, Callum Blue gibi birkaç ünlü ismi de gördüğünü söyleyen Oxenberg, iş dünyasıyla ilgili olmasını beklediği kursun daha çok grup terapiye benzediğini belirtmiştir. Kurstaki ilk gün grup konuşmalarının duygusal olabileceği gerekçesiyle kızı India ile ayrı gruplarda olmalarının daha iyi olacağı söylenmiştir. Bunun üzerine India ile annesi farklı gruplarda ders almaya başlamıştır. Beş günlük eğitimin sonunda katılımcılara mezuniyet töreni düzenlenerek gruptaki seviyelerini gösteren yeni kuşakları

⁹³ Byron de Arakal, "Catherine Oxenberg", *Orange Coast Magazine* 12/6 (June 1986), 16-17.

⁹⁴ Melanie Waters (ed.), *Women on Screen: Feminism and Femininity in Visual Culture* (London: Palgrave Macmillan, 2011), 142.

⁹⁵ Natasha Fraser-Cavassoni, *After Andy: Adventures in Warhol Land* (New York: Blue Rider Press, 2017), 128.

⁹⁶ Richard Johnson, "India Oxenberg's dad speaks out about daughter involved in cult", *Page Six* (October 29, 2017).

⁹⁷ Joyce Chandler, *James Dean: A Rebel with a Cause: A Fans Tribute* (Bloomington: AuthorHouse, 2007), 42.

⁹⁸ Oxenberg –Stoynoff, *Captive*, 3-7.

takılmıştır. Oxenberg, koçların kendilerine birinci seviyenin devamına katılmaları için baskı yaptıklarını ve bunun üzerine kızı India, eşi Casper ve diğer iki çocuğu ile yeni seviyeyi de satın aldıklarını söylemiştir. Birinci seviyenin devam eğitimi tamamladıktan sonra bu sefer de ikinci seviyeye katılmaları için baskı yapılmıştır. Koçlar, Oxenberg ailesine ikinci seviyeyi de satın aldıkları takdirde umut ettikleri her şeyin büyük bir aydınlanma anında bir araya geleceğini vaat etmiş ve kendilerine özel indirim uygulanacağını söylemiştir. Ayrıca ikinci seviye eğitim Albany’de yapılacak olduğundan orada Raniere ile tanışma fırsatı da Oxenberglere sunulmuştur. Baskılar sonucu Oxenberg ikinci seviye eğitime de katılmayı kabul etmiştir. Oxenberg, ikinci seviye eğitimin dördüncü günü Raniere’nin bir grup Espian ile oynayacağı voleybol maçını izlemeye davet edilmiş ve Raniere’yi ilk kez bu maçta görmüştür. Raniere’nin kısa boylu ve şaşı bir adam olduğunu söyleyen Oxenberg, kendilerine dünyayı kurtaracak adam olarak tanıtılan Raniere’yi bu şekilde görünce hayal kırıklığına uğradığını ifade etmiştir.⁹⁹

India ve annesi, ilerleyen dönemlerde de ESP dersleri almaya devam etmişlerdir. India, model olarak çalışmaya başlamış ve annesine iş hayatındaki başarısını ESP dersleri sayesinde kazandığını söylemiştir. Oxenberg, kızının iş hayatındaki başarısına sevinmekle birlikte onun giderek ailesinden uzaklaştığını ve daha ziyade Espianlarla zaman geçirdiğini fark etmiştir. Kızının giderek gizemli davrandığını, dikkatinin dağınık olduğunu, verdiği sözleri tutmamaya başladığını gözlemlemiştir. 2013 yılının mart ayında ise India’nın ESP koçu olduğunu öğrenmiştir.¹⁰⁰

İlerleyen dönemlerde Oxenberg, internette Raniere’nin reşit olmayan kızlara cinsel istismarda bulunduğu dair haberler okuduğunu söylemiştir. Ayrıca Raniere’nin Bronfmanların parasını emtia piyasasında kaybettiğine dair haberler gördüğünü de dile getirmiştir. Bunun üstüne bu haberlerden duyduğu rahatsızlığı derhal Vicente’ye bildirdiğini belirtmiştir. Oxenberg’in iddiasına göre Raniere bu durumu öğrenince Oxenberg ailesini parçalamak üzere harekete geçmiştir. Bunun ardından Oxenberg, ESP’deki kadınların, eşi Casper’ı baştan çıkarmaya çalıştıklarını fark edince 2015 yılında eşinden boşanmıştır. Oxenberg, hayatının bu çalkantılı

⁹⁹ Oxenberg - Stoyanoff, *Captive*, 11-65.

¹⁰⁰ Oxenberg - Stoyanoff, *Captive*, 66-70.

dönemlerinde India'yla pek ilgilenemediğini ve bu durumun kızını daha çok NXIVM'ye ittiğini söylemiştir.¹⁰¹

Oxenberg'in anlattığına göre, India sürekli ESP'deki koçları tarafından eleştirilmiş ve ücretini ödeyerek yeni dersler satın almaya zorlanmıştır. Ayrıca birinci seviye eğitim derslerini de yeni katılımcılara öğretmekle görevlendirilmiştir. Bu süreçte Oxenberg, India'nın banka hesabından pek çok paranın gittiğini fark etmiştir. Ancak India, annesine Raniere'nin projesi olan Gökkuşığı Kültür Bahçesi'nde (Rainbow Cultural Garden) işe girdiğini ve kaybettiği paraları geri alacağını söylemiştir. India, 2016'da RCG'deki işinden ayrılarak Raniere'nin kendisine özel tasarlamış olduğu Delegeler (Delegates) adında bir üniversite programında çalışmak üzere Albany'ye taşınacağını söylemiştir. Daha sonra Oxenberg, bu programın kızına ayda beş bin dolara mal olduğunu öğrenmiştir. İlerleyen dönemlerde Vicente'nin eşi Piesse, Oxenberg'e ulaşarak Allison Mack'ın India'yı gizli bir kadınlar grubuna aldığını söylemiştir. Oxenberg, kızının gizli bir köle-efendi sisteminin parçası olduğunu, kendisi ve ailesi hakkında açıklandığı takdirde zarar verici teminatlar verdiğini, açlık diyetleri yaptığını öğrenmiştir. Bunun üzerine Oxenberg, Parlato'ya ulaşarak ona tüm NXIVM geçmişlerini anlatmıştır.¹⁰²

Parlato'nun blogundaki DOS'un damgaladığı köleler listesinde India'nın da adını gören Oxenberg, kızını NXIVM'den kurtarmak için harekete geçmiştir. Bu süreçte evine NXIVM'den tehditkâr mektuplar aldığını ve India ile kesinlikle doğrudan iletişim kurmadığını da belirtmiştir. *People* ve New York Times'a röportaj vermiş ve NXIVM'nin suçlu olduğunu kanıtlayabilecek herkese e-postalar gönderdiğini söylemiştir. Bu yoğun çalışmalardan sonra televizyon kanallarından röportaj talepleri almıştır. 26 Mart günü Parlato, Vicente ve diğer isimlerden gelen mesajlar üzerine Raniere'nin yakalandığını öğrenmiştir.¹⁰³

Vanity Fair'in haberine göre, Mack tutuklandıktan sonra India da 2018 yılında sorgulanmıştır. Bu sorgu esnasında NXIVM hakkında herhangi bir olumsuz söylemde bulunmamıştır. India, Mack'ın tutuklanmasından 6 ay kadar sonra Mack'e ait flaş bellekleri incelemiştir. Flaş belleklerin içerisinde Raniere'nin, DOS'un en karanlık detaylarını planlayıp yönettiğine dair pek çok ses kaydı olduğunu görmüştür.

¹⁰¹ Oxenberg - Stoyanoff, *Captive*, 95-113.

¹⁰² Oxenberg - Stoyanoff, *Captive*, 109-179.

¹⁰³ Oxenberg - Stoyanoff, *Captive*, 204-311.

Bu olaydan sonra NXIVM'den uzaklaşan India, yaklaşık iki yıl terapi almıştır. NXIVM'de geçirdiği 7 yılın ardından 2018 yılının yazında gruptan ayrılmış ve annesinin Malibu'daki evine dönmüştür.¹⁰⁴ People dergisine açıklamada bulunan India, 2016 yılının ocak ayında DOS tarafından damgalandığını söylemiştir. O dönem Mack'in kendisi üzerinde çok etkisi olduğunu, ondan korktuğunu ve hayır deme seçeneğinin de olmadığını belirtmiştir.¹⁰⁵

1.5.7. Toni Natalie

Toni Natalie, 1991 yılında eşi Rusty'nin ısrarı üzerine Roschester'da düzenlenen bir CBI tanıtım seminerinde Raniere ile tanışmıştır. Seminer sonrası Raniere'nin yanına giderek ona 240 IQ'ya sahip olan biri olarak neden dünyayı kurtarmak için çabalamadığını sormuştur. Raniere de ona dünyayı değiştireceğini ve Natalie'nin de kendisine katılması gerektiğini söylemiştir. Bu söz üstüne Natalie, eşiyle birlikte CBI'ya kaydolmuş ve kısa sürede CBI'nın en iyi satış danışmanları haline gelmişlerdir. Bir müddet sonra CBI'nın Clifton Park'taki genel merkezini ziyaret etmişlerdir. İçeride kadınların erkeklerden daha fazla istihdam edildiğini görmüşlerdir. Daha sonra Raniere, Toni'yi Albany'ye davet etmiş ve onu sürekli aramıştır. Natalie bu konuşmalar esnasında Raniere'ye kocasının kendisiyle yeterince ilgilenmediğini söylemiştir. Ayrıca liseyi terk etmiş olması konusunda kendisine güvensiz olduğunu ve dört yaşındayken cinsel istismara uğradığını itiraf etmiştir. Daha sonra eşi Rusty'nin işi batmış ve Raniere'den borç istemişlerdir. Borç anlaşması yapmak üzere Clifton Park'taki genel merkeze gittiklerinde Raniere'nin evinin dünyanın en zeki adamına yakışmayacak derecede pis ve dağınık olduğunu görmüştür. Ayrıca Raniere'nin evde üç kız arkadaşıyla birlikte yaşadığını fark etmiştir. Raniere, Natalie'ye sağlık ürünleri satacak yeni bir şirkette iş teklif etmiştir. Natalie kocasının borcunu ödeyebilmek için işi kabul ederek Clifton Park'a taşınmıştır.¹⁰⁶ Daha sonra Natalie eşinden boşanarak Raniere ile ilişkiye başlamıştır.¹⁰⁷

¹⁰⁴ Julie Miller, "India Oxenberg Opens Up About Her Family's NXIVM Nightmare: "It's Like Freaking Shakespeare", *Vanity Fair* (October 13, 2020).

¹⁰⁵ Liz McNeil, "Catherine Oxenberg's Daughter India Recalls Harrowing Moment She Was Branded in Nxivm Sex Cult", *People* (October 13, 2020).

¹⁰⁶ Natalie – Hardin, *The Program*, 9-50.

¹⁰⁷ Bloch - Goldhar - Elash - Pizer, "The making of Vanguard".

İlerleyen dönemlerde Natalie, Nancy Salzman ile düzenli hipnoterapi seanslarına katılmıştır. Natalie, Salzman ile katıldığı yüzlerce terapi seansında genellikle Raniere ile olan ilişki sorunları ve küçük yaşta tacize uğramasından kaynaklanan travması üzerinde çalışmıştır. Hem Salzman'ın hem de Raniere'nin onun en derin korkuları ve güvensizlikleri hakkında her şeyi öğrendiklerini ve bu bilgileri onu etkilemek için defalarca kullandıklarını söylemiştir. Natalie, ayrılıktan sonra Raniere'yi kendisine tecavüz etmekle suçlamıştır. Raniere'nin hayatındaki kadınları sürekli olarak değiştirme alışkanlığı olduğunu iddia etmiştir. Her zaman daha iyi itibarı ya da daha fazla parası olan başka kadınlar arayışında olduğunu söylemiştir.¹⁰⁸ Ayrıca Forbes'a yaptığı bir konuşmada Raniere'nin beynini yıkadığını ve kendisine tarihin akışını değiştirecek çocuklarını dünyaya getirmek için geldiğini söylediğini ifade etmiştir.¹⁰⁹

1999 yılının nisan ayının başlarında Raniere ile bağlarını koparan Natalie, Raniere'nin kendisine yeniden birlikte olmaları için defalarca mesaj gönderdiğini söylemiştir. Raniere'nin gönderdiği mektuplardan birinde Natalie'nin kararının her şeyi etkileyeceğini ve olası sonuçlarla yüzleşmek bile istemeyeceğini ifade eden tehditler barındırdığını söylemiştir. Daha sonra Natalie, bir gün işten eve döndüğünde evine zorla girildiğini, Raniere'nin kalan eşyalarının alındığını ve kendisinin de bazı kıyafetleriyle mücevherlerinin çalındığını söylemiştir.¹¹⁰

1.5.8. Sarah Edmondson

Edmondson, 1977 yılında Kanada'nın Vancouver şehrinde terapist bir anne ve psikolojik danışman bir babanın çocuğu olarak dünyaya gelmiştir.¹¹¹ Üç yaşına geldiğinde anne ve babası ayrılmıştır. Küçük yaşlardan itibaren kişisel gelişim ve tiyatro tutkusu olduğunu söyleyen Edmondson, lise yıllarındayken annesinin de teşvikiyle kişisel gelişim derslerine katılmıştır. 2000 yılında tiyatro bölümünden mezun olmuştur.¹¹² Profesyonel oyunculuk kariyerine ilk olarak *CBC*'de yayınlanan popüler gençlik dizisi *Edgemont* ile başlamıştır. Daha sonra *Dead Zone*, *Killer Hair*,

¹⁰⁸ Berman, *Don't Call It A Cult*, 52-55.

¹⁰⁹ Freedman, "Cult of Personality".

¹¹⁰ Natalie – Hardin, *The Program*, 107-114.

¹¹¹ VFS Originals, "Sarah Edmondson: NXIVM and How I Escaped a Cult", *YouTube* (February 11, 2020), 00:06:10-00:06:17.

¹¹² Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 33.

Hostile Makeover, *Fringe* ve daha pek çok programda çok sayıda başrol ve yardımcı rol üstlenmiştir. Ayrıca *Max Steel*, *Transformers Cybertron*, *Class of the Titans*, *My Little Pony: Friendship is Magic* gibi çeşitli yapımlarda da seslendirme sanatçılığı yapmıştır.¹¹³

Edmondson, 2005 yılında o dönem erkek arkadaşı olan Tony Smith ile maneviyat temalı bir film festivaline katılmıştır. Festivalde Mark Vicente ile tanışmıştır. Festivale katılma amacını hayatını düzene koymak ve mesleki anlamda kendini geliştirmek olduğunu söylemiştir. Edmondson, akşam yemeği esnasında öksürük nöbetleri geçirirken Vicente ona öksürmeyi bıraktığı takdirde ne kaybedeceği sorusunu sormuştur. Bu soru NXIVM'nin kişilerde aydınlatma yaratmak için kullandığı türden bir soru olup Edmondson'da da bir aydınlatma yaratmıştır. Hasta olma ile ilgi çekme arasında bağlantı kurmuş, öksürük nöbetlerinin erkek arkadaşının ilgisini çekmek için bir girişim olduğunu fark etmiştir. Bu andan sonra Edmondson, Vicente'den Raniere hakkında bilgi almış ve Vicente aracılığıyla NXIVM'ye dahil edilmiştir.¹¹⁴

Edmondson, Vancouver'da aldığı ilk beş günlük eğitimin üçüncü günü bazı büyük değişimler yaşamaya başladığını, daha bilinçli hale geldiğini ve kararlarında daha fazla farkındalık hissettiğini ifade etmiştir. Grup içerisinde yükselme ve eğitimin hem özgüveninde hem de başarı hissinde nasıl değişimler yaratacağını görme konusunda heyecanlanmaya başladığını söylemiştir. Eğitimdeki koçlarının kendisine yardım ettiği gibi o da başkalarına yardım etmek istemiştir. Grubu oyuncu arkadaşlarına da duyurmaya başlamış ve NXIVM, Vancouver'daki oyuncu topluluğu tarafından da benimsenmiştir. NXIVM üyeleri ona, gruba yeni üyeler kaydettikçe %20 komisyon alabileceğini söylemiştir.¹¹⁵ Edmondson, öğrendiklerini yeni üyelere aktarma ve altı yeni üye getirdiğinde komisyon alma fırsatını çekici bulduğunu ifade etmiştir. Bu şekilde hem kişisel gelişim alanında insanlara yardımcı olup dünyayı değiştirebileceğini hem de oyunculukta kazandığından çok daha fazlasını kazanacağını düşünmüştür. Öte yandan Edmondson, kendisini NXIVM'e çeken bir diğer şeyin ailesinden aldığı temel değerler olduğunu ve kendisi gibi düşünen bireylerden oluşan bir topluluğa dahil olmanın kendisini heyecanlandığını

¹¹³ Sarah Edmondson, "Biography" (Erişim 8 Aralık 2023).

¹¹⁴ Berman, *Don't Call It A Cult*, 131-134.

¹¹⁵ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 47-51.

belirtmiştir.¹¹⁶ Derse katıldıktan sonra NXIVM'yi araştırmış ve NXIVM'nin tarikat olduğuna dair haberler okuyunca Vicente'yi aramıştır. Vicente de ona gördüğü her habere inanmaması gerektiğini söylemiştir.¹¹⁷

Edmondson, zaman içerisinde NXIVM'deki ücretsiz koçluk görevinden sonra Vancouver şehir merkezinde yeni bir kişisel gelişim okulu açmıştır. Burası NXIVM'nin Albany dışındaki en başarılı ofislerinden biri olmuştur. İlerleyen dönemlerde Edmondson, NXIVM'den yakın arkadaşı Lauren Salzman'ın daveti üzerine hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı DOS'un bir üyesi olmuştur.¹¹⁸ DOS üyesiyken Raniere'nin adının baş harflerini içeren bir sembolle damgalanmış ve 2017 yılında NXIVM'den ayrılmıştır. Aynı yıl Frank Parlato ile temasa geçerek damgalanma sürecini ayrıntılarıyla anlatmıştır.¹¹⁹ Berman'ın anlattığına göre Edmondson röportaj verirken NXIVM hakkında kült kelimesini kullanmaktan sakınmıştır. Zira NXIVM, tarikat kelimesini kullananlara pek çok dava açmıştır. Raniere'nin hapse girişinden sonra Edmondson rahatlıkla Raniere'yi istismarla ve NXIVM'yi de tarikat olmakla suçlamıştır.¹²⁰

1.5.9. Frank Parlato

Frank Parlato, araştırmacı gazeteci ve blog yazarı olup aynı zamanda *The Niagara Reporter* ve *Artvoice* gibi yayınların sahibidir.¹²¹ Berman'ın yazdığına göre Parlato, 2007 yılında Raniere tarafından grubun reklamcılığını yapmak üzere işe alınmıştır. Raniere onu, medyanın NXIVM'nin kült olduğuna dair iddialarıyla mücadele edip grubun itibarını kurtaracak haberler yapmakla görevlendirmiştir. 2007 yılının sonlarına doğru Nancy Salzman ona Bronfman kardeşlerin Los Angeles'ta 26 milyon dolar yatırdıkları inşaata yardımcı olması için 5 milyon dolarlık kredi vermesi teklifinde bulunmuştur. Bu durumdan rahatsız olan Parlato, söz konusu teklifi araştırınca inşaatı gerçekleştirmek üzere satın alması umulan arsanın zaten alındığını

¹¹⁶ Navigating Narcissism, "NXIVM Whistleblower with Sarah Edmondson Part 1 | Navigating Narcissism with Dr. Ramani" *YouTube* (March 12, 2023), 00:01:35-00:08:01.

¹¹⁷ Berman, *Don't Call It A Cult*, 133.

¹¹⁸ Berman, *Don't Call It A Cult*, 13.

¹¹⁹ ABC News, "Former NXIVM member says she was invited into a secret sorority, then branded" (December 15, 2017).

¹²⁰ Berman, *Don't Call It A Cult*, 16.

¹²¹ Hedy Philips, "The Vow: Here's What We Know About Frank Parlato of the Frank Report" *Popsugar* (October 7, 2020).

ve Bronfmanlar'ın en az 10 bin dolarının kaydının tutulmadığını görmüştür. Bunun üzerine zimmete para geçirdiklerinden şüphelenmiştir. Bronfmanlar, Parlato'ya Los Angeles'a gidip istediği incelemeyi yapması için 1 milyon dolar verdiklerini iddia etmiştir. Parlato araştırmaları sonucu ortada bir usulsüzlük olduğunu fark etmiş ve 1 milyon doları Bronfmanlar'a geri verdiğini söylemiştir. Konunun büyümesi üzerine 2008 yılında Parlato NXIVM'den kovulmuştur. Daha sonra NXIVM'nin hukuk departmanı Parlato'ya pek çok kez dava açmıştır. Böylece Parlato ve NXIVM arasında savaş başlamıştır.¹²²

Parlato yaptığı bir röportajda, NXIVM'nin kendisine davalar açması üzerine soruşturma dosyasına eklemek üzere NXIVM hakkında araştırmalar yapmaya başladığını söylemiştir. Araştırmaları esnasında NXIVM'nin alt kuruluşu olan DOS'un, kadınları Raniere'nin adının baş harfleriyle damgaladığını öğrenince grupta ilgili araştırmalarını yoğunlaştırdığını ifade etmiştir.¹²³ Daha sonra Frank Report isimli web sitesinde Raniere ve NXIVM hakkında bildiği her şeyi yazmaya başlamıştır. 2017 yılında Frank Report'ta ilk kez DOS'un damgalama ritüelinden bahsetmiştir. Damgalama ritüeli gündeme gelmeye başladıktan sonra insanların NXIVM'yi daha fazla araştırmaya başladığını yazmıştır.¹²⁴ Oxenberg, Parlato'nun haberi üzerine ESP'de kargaşa çıktığını yazmıştır. Bu haberden sonra çoğu üye NXIVM'den ayrılmış ve Los Angeles ile Vancouver merkezleri neredeyse çökmüştür.¹²⁵

Grupa ilgili yorum yapan Parlato, NXIVM derslerinin hiçbirine katılmadığını vurgulamıştır. Ancak grubun tanıtımını yapmak için çalıştığı süre boyunca grup içerisinde oldukça samimi bir ortam olduğunu, herkesin iyi niyet ve sevgi gösterisinde bulunduğunu, ayrıca üyelerin çoğunun kadınlardan oluştuğunu belirtmiştir. Böyle bir ortamda Raniere'nin kadınları damgaladığını öğrendiği ilk an çok şaşırdığını ve inanmakta zorlandığını dile getirmiştir.¹²⁶ Oxenberg'in yazdığına göre, tüm bu olaylardan sonra NXIVM Parlato'yu Raniere'ye karşı kan davası güden

¹²² Berman, *Don't Call It A Cult*, 93-95.

¹²³ Profiling Evil, "NXIVM w/guest Frank Parlato | PODCAST CULTS | Profiling Evil", *YouTube* (January 22, 2022), 00:01:27-00:02:57.

¹²⁴ Frank Report, "Part 1: Branded Slaves and Master Raniere; Sources: Human branding part of Raniere-inspired women's group" (Erişim 25 Ocak 2024).

¹²⁵ Oxenberg – Staynoff, *Captive*, 180.

¹²⁶ Profiling Evil, "NXIVM w/guest Frank Parlato | PODCAST CULTS | Profiling Evil", 00:05:15-00:08:45.

aşağılık bir yanlış bilgi aktarıcısı olarak karalamıştır. Ayrıca üyelere onun blogunu okumamaları emredilmiştir.¹²⁷

1.5.10. Daniela

Daniela, Meksika’da dört çocuklu zengin bir ailenin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. 2003 yılında henüz 16 yaşında bir çocukken NXIVM üyesi olan ebeveyni tarafından Meksika’nın Monterrey şehrinde Raniere’nin oluşturduğu bir kişisel gelişim kursuna kaydedilmiştir. Burada aldığı 16 günlük yoğun programdan sonra hayatı değişmeye başlamıştır. O dönemlerde liseye hazırlanan ve akademik anlamda başarılı bir öğrenci olan Daniela, ailesinin de desteğiyle okulu bırakarak Albany’deki NXIVM topluluğuna katılmıştır. Kendisi 17 yaşındayken 40’lı yaşlarında olan Raniere ile aralarında flört başlamış ve ilk cinsel birlikteliklerini 18 yaşındayken yaşamışlardır.¹²⁸ *BuzzFeed News*’e göre Daniela, 2006 yılında hamile olduğunu öğrenmiş ve Raniere’nin emriyle Pamela Cafritz eşliğinde kürtaja gönderilmiştir. Daniela, 2008 yılında kız kardeşi Camila’nın da Raniere tarafından hamile bırakıldığını ve yine Cafritz eşliğinde kürtaja gittiğini öğrenmiştir. Birkaç yıl sonra ablası Marianna’nın da Raniere’den hamile kalarak iki kez kürtaj yaptırdığını öğrenmiştir.¹²⁹

Forbes’un haberine göre Daniela, başka bir erkeğe âşık olduğu için Raniere tarafından kendisine ev hapsi cezası verilmiştir. 2010 yılından itibaren yaklaşık iki yıl kendi ailesinin evindeki bir odada kilitli kalmıştır.¹³⁰ Daniela’nın başka bir erkeğe âşık olması bir nevi günah anlamına gelen etik ihlal olarak kabul edilmiştir. Ona etik ihlalini iyileştirmek amacıyla keşiş gibi inzivada bir hayat yaşaması gerektiği söylenmiştir. Cezasını çekmek üzere kapatıldığı odasından telefon, bilgisayar, kitaplar ve kişisel eşyalar gibi materyallere ulaşımı elinden alınmıştır. Kendisine yalnızca düşüncelerini yazabilmesi için kâğıt ve kalem verilmiştir. Ailesi tarafından kendisine üç öğün yemek getirilmesine müsaade edilmiştir. Öte yandan Daniela’nın

¹²⁷ Oxenberg – Stoyloff, *Captive*, 178.

¹²⁸ Emanuella Grinberg - Sonia Moghe, “She says she dropped out of school and left Mexico to join a cult”, *CNN* (May 24, 2019).

¹²⁹ Michael Blackmon, “A Former NXIVM ‘Cult’ Member Says She And Her Two Sisters Had To Have Abortions After Sex With Keith Raniere”, *BuzzFeed News* (May 29, 2019).

¹³⁰ Will Yakowicz, “Nxivm ‘Sex Cult’ Leader Posed as a Mentor for Women, But Was a Predatory ‘Crime Boss,’ Prosecutors Say”, *Forbes* (May 7, 2019).

Lauren Salzman dışında hiç kimseyle yüz yüze görüşmesine izin verilmemiştir. Tüm bu süreçte Daniela, ailesi ve parası dahil her şeyini kaybetmekle ve sınır dışı edilip Meksika'ya geri gönderilmekle tehdit edilmiştir.¹³¹ Kısa bir süre sonra Daniela, babası ve bir başka üst düzey NXIVM üyesi tarafından Meksika'ya geri götürülmüştür. Raniere'nin tutuklanmasının ardından mahkemeye çıkmış ve beş gün süren ifadesinin ardından mahkemeden beraat etmiştir. Daniela'nın şu anda Meksika'da yaşadığı bilinmektedir.¹³²

1.6. Hareketin Dağılma Süreci

NXIVM'nin dağılma sürecine ışık tutulacak olan bu bölümde, öncelikle Raniere'ye ve gruba yönelik soruşturmaların açılmasında büyük etkisi olduğundan hareketin üyelerini istismar ettiği iddialarına yer verilecektir. Daha sonra Raniere ve suç ortaklarının yargılanma süreçlerine değinilerek hareketin ortadan kalkma süreci incelenecektir.

1.6.1. Hareketin Üyelerini İstismar Ettiği İddiası

ABD savcı vekili Seth D. DuCharme, Raniere'nin kişisel tatminleri için kurbanlarını fiziksel, duygusal ve cinsel anlamda istismar ettiğini ifade etmiştir.¹³³ NXIVM'den ayrılan bazı kişiler NXIVM'nin beyinlerini yıkadığını ve çeşitli şekillerde istismara uğradıklarını iddia ederek güvenlik birimlerine şikayetlerde bulunmuşlardır. İddialara göre EM seanslarında kişilerin sorunlarını çözme amacıyla alınan bilgiler daha sonra bireylere karşı kullanılmak üzere muhafaza edilmiştir. Eski üyeler, Raniere'yi hayatlarının her yönünü ustaca manipüle eden bir manipülatör olarak tanımlamışlardır. Raniere'nin kadınları kendisiyle seks yapmaya zorladığı ve kendi arzu ettiği şekilsel forma gelebilmeleri için onlara katı diyetler uyguladığı iddiaları gündeme gelmiştir. Yine eski üyelerin iddialarına göre Raniere reşit olmayan genç kızlarla cinsel birliktelikler yaşamıştır.¹³⁴ Times Union'un haberine göre Raniere 15 yaşındaki Camila isimli reşit olmayan bir genç kıza cinsel istismarda

¹³¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 179-182.

¹³² Amanda Ottoway, "Witness in Sex-Cult Trial Says She Was Held Captive for 2 Years", *Courthouse News Service* (May 31, 2019).

¹³³ United States Attorney's Office, "NXIVM Leader Keith Raniere Sentenced to 120 Years in Prison for Racketeering and Sex Trafficking Offenses" (Erişim 13 Mayıs 2024).

¹³⁴ Thompson, *Cults Uncovered*, 225-226.

bulunmuş, Camila'dan kendisine köle olmasını ve diğer erkeklere olan tüm ilgisini kesmesini istemiştir.¹³⁵ Heidi Hutchinson isimli bir kadın, 15 yaşındaki kız kardeşi Gina'nın da Raniere ile cinsel birliktelik yaşadığını hatta bir keresinde Raniere'yi Gina'nın odasının penceresinden girmeye çalışırken yakaladığını söylemiştir. Heidi, Gina'ya tecavüz etmesi konusunda Raniere ile yüzleşince Raniere'nin Gina'nın ruhunun biyolojik yaşından çok daha büyük olduğunu söyleyerek kendisini savunduğunu ifade etmiştir.¹³⁶

Raniere'nin maddi anlamda da kişileri istismar ettiği iddiaları bulunmaktadır. Söz gelişi eski kız arkadaşlarından Barbara Bouchey, Raniere'ye 1,6 milyon dolardan fazla borç verdiğini ve Raniere'nin bu paraları kötü yatırımlar yaparak kaybettiğini söylemiş ve neticede Bouchey, Raniere'ye verdiği hiçbir parayı geri alamamıştır. Ayrıca Bouchey, NXIVM'yi terk ettiğinde ise Raniere'nin kendisine pek çok dava açtığını ifade etmiştir.¹³⁷

DOS'un da kadınları Raniere'ye cinsel hizmet vermeleri ve örgütsel kâr elde edebilmek için sömürmeyi hedeflediği iddia edilmiştir. DOS kurbanları FBI'ya Raniere'nin elinde bulunan fotoğrafları ile kendilerine şantaj yapıldığını ifade etmişlerdir.¹³⁸

1.6.2. Raniere'nin Tutuklanması ve Hareketin Ortadan Kalkması

NXIVM'ye yönelik federal soruşturma, New York Times'ın 2017 yılının sonlarında yayımladığı bir makaleden sonra başlamıştır.¹³⁹ Edmondson, 2017 yılında DOS'ta damgalandıktan sonra NXIVM seks tarikatı olarak anılmaya başlamıştır. Edmondson, damgalanma tecrübesini Vicente'ye anlatmış ve bu olayı eşi Anthony Ames de öğrenmiştir. Daha sonra Ames, Lauren Salzman ile yüzleşmiş ve Edmondson NXIVM'den şikayetçi olmuştur.¹⁴⁰ 2017 yılında New York Times'ta

¹³⁵ Robert Gavin, "Messages suggest girl was 15 when Raniere relationship began", *Times Union* (Jun 5, 2019).

¹³⁶ James M. Odat - Jennifer Gish, "In Raniere's Shadows", *Times Union* (February 22, 2012).

¹³⁷ Thompson, *Cults Uncovered*, 227.

¹³⁸ Charles Zeiders - Peter Devlin, *Malignant Narcissism and Power: A Psychodynamic Exploration of Madness and Leadership* (New York: Routledge, 2020), 107.

¹³⁹ Barry Meier, "Co-Founder of Cultlike Group Where Women Were Branded Pleads Guilty" *The New York Times* (March 12, 2019).

¹⁴⁰ Kelley Massingale, *The Rise and Fall of NXIVM: A Social Network Analysis* (Burnaby: Simon Fraser University, Faculty of Arts and Social Sciences, Master Thesis, 2023), 21-28.

DOS hakkında ifşa ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine FBI yetkilileri NXIVM'den ayrılanların iddialarını değerlendirmeye almıştır.¹⁴¹ New York Times'ın makalesinde NXIVM içindeki gizli bir birlik olan DOS'a katılan kadınların Raniere'nin adının baş harflerini içeren bir sembolle alt karın bölgelerinden nasıl damgalandıkları detaylı bir şekilde anlatılmıştır.¹⁴² Raniere, New York Times'ın DOS'tan ayrılan bazı kadınların hikayelerini haberleşirmesi ve hükümetin tanıklarla görüşmeye başlamasının ardından ABD'den ayrılmıştır.¹⁴³ Meksika'ya kaçan Raniere, Puerto Vallarta şehrinde güvenli bir villada gizlenmiştir. Aralarında Allison Mack ve Lauren Salzman'ın da olduğu birkaç üst düzey DOS üyesi de Meksika'ya Raniere'nin yanına gitmiştir. 2018 yılının mart ayında Meksikalı federal yetkililer Puerto Vallarta'daki villaya baskın yaparak Raniere'yi tutuklamış ve New York'a göndermiştir. Daha sonra Raniere haraççılık, zorla çalıştırma, elektronik dolandırıcılık, seks ticareti, kadınları kendisiyle seks yapmaya zorlama ve adının baş harfleriyle damgalama gibi suçlarla itham edilmiştir. Daha sonra suç ortakları Nancy Salzman, Lauren Salzman, Allison Mack ve Clare Bronfman'a da benzer suçlamalar yöneltilmiştir.¹⁴⁴

Mart 2018'de Raniere ve Mack tutuklanmıştır. Daha sonra temmuz ayında Albany'deki federal birimler Salzmanları tutuklamıştır. Aynı tarihte Clare Bronfman da New York'taki federal birimler tarafından gözaltına alınmıştır.¹⁴⁵ Tutuklamaların ardından kadınları seks kölesi yapmak için beyinlerini yıkadıkları ve daha sonra çeşitli şantajlar yaptıkları iddia edilen NXIVM çöküş sürecine girmiştir.¹⁴⁶

Nancy Salzman, 2019 yılının mart ayında mahkemeye çıkan ilk kişi olmuştur. Yaptıklarından pişman olduğunu söyleyen Salzman, şantaj yaptığını ayrıca NXIVM'nin tarikat uzmanı Rick Alan Ross'a karşı açtığı hukuki bir davada kimlik hırsızlığı yaptığını ve video kanıtlarını değiştirdiğini kabul etmiştir.¹⁴⁷ Salzman, bu

¹⁴¹ Susan J. Palmer, "NXIVM and #MeToo", *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 24/4 (2021), 105.

¹⁴² Barry Meier, "Inside a Secretive Group Where Women Are Branded" *The New York Times* (October 17, 2017).

¹⁴³ *NBC New York*, "Leader of NY Group Branded Women, Made Them Sex Slaves: Feds", (March 26, 2018).

¹⁴⁴ Cutler, *Cults*, 310-311.

¹⁴⁵ Brendan J. Lyons - Abigail Rubel, "Bronfman, Russell plead guilty in NXIVM case", *Times Union* (April 20, 2019).

¹⁴⁶ Amanda Arnold, "The Most Disturbing Details From the NXIVM Sex-Cult Case", *The Cut* (May 7, 2019).

¹⁴⁷ Berman, *Don't Call It A Cult*, 275.

kabulle birlikte sanıklar arasında suçunu kabul eden ilk kişi olmuştur. Eylül 2021 tarihinde üç buçuk yıl hapis cezasına mahkûm edilmiştir.¹⁴⁸

Lauren Salzman, Raniere'nin tutuklanmasından yaklaşık bir yıl sonra teslim olmuştur. NXIVM'nin Daniela isimli eski üyesini yaklaşık iki yıl boyunca bir odaya hapsedtiğini ve onu sınır dışı edilmekle tehdit ettiğini itiraf etmiştir. Bir DOS efendisi olarak kölelerini zorla çalıştırdığını ve kölelerinden teminat topladığını kabul etmiştir. Kredi kartı yetkileri, cinsel içerikli fotoğraf ve videolar ile araba ve diğer mülklerin haklarını topladığını ve yaptıkları için üzgün olduğunu söylemiştir.¹⁴⁹ Yasa dışı yollardan para kazanma suçunu kabul eden Salzman, NXIVM davasında savcılığa yardım ettiğinden cezası hafifletilmiştir. Beş yıl denetimli serbestlik ve 300 saatlik toplum hizmeti cezası almıştır.¹⁵⁰

2019 yılında mahkemeye çıkan bir diğer sanık Allison Mack olmuştur. İşlediği suçlar okunduğunda ağlamaya başlayan Mack, aslında NXIVM'ye bir amaç bulmak için katıldığını söylemiştir. Mack, kendisini Raniere'ye yaklaştıran şeyin başkalarına yardım etme motivasyonu olduğunu ifade etmiştir. Daha sonra Raniere'nin DOS'u kurduğunu, geliştirdiğini ve yönettiğini kabul etmiştir. Raniere'nin talimatıyla diğer kadınları DOS'a katılmaya ikna etmeye çalıştığını beyan etmiştir. Zorla çalıştırma, şantaj ve DOS'un gerçek amacını ve liderliğini gizlediğini itiraf etmiştir.¹⁵¹ Şantaj ve haraç suçlarını kabul etmiştir. Kadınları teminat vermeye zorladığını itiraf etmiştir. Üç yıl hapis cezası ve 20 bin dolar para cezasına çarptırılmıştır.¹⁵²

Diğer sanıkların avukatlık masraflarını karşılamak üzere yaklaşık 14 milyon dolar harcamış ve NXIVM'ye olan sadakatini göstermiş olan Clare Bronfman da kimlik sahtekarlığı yaptığını ve belgesiz bir göçmeni maddi kazanç için barındırdığını kabul etmiştir. Bronfman, 2020 yılında 6 yıl 9 ay hapis cezasına çarptırılmıştır.¹⁵³

¹⁴⁸ Lauren Kranc, "Where All the Major NXIVM Players Are Today", *Esquire* (October 17, 2022).

¹⁴⁹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 276.

¹⁵⁰ Li "Prominent NXIVM cult leader Lauren Salzman avoids jail time after 'extraordinary' cooperation".

¹⁵¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 277-278.

¹⁵² Cutler, *Cults*, 311.

¹⁵³ Berman, *Don't Call It A Cult*, 276-278.

Raniere 7 Mayıs 2019 günü mahkemeye gelmiştir. Savcı Raniere'nin hayatlarını iyileştirmek isteyen kimseleri hedef alan bir dolandırıcı ve suç patronu olduğunu söylemiştir. Raniere gasp, zorla çalıştırma, seks ticareti, dolandırıcılık, çocuk pornografisi üretme ve bulundurma ile suçlanmıştır. Mahkemede Raniere'nin DOS'ta teminat olarak sunulan çıplak fotoğrafları sadece cinsel amaçla değil üyeler üzerinde kontrol sağlamak için şantaj amacıyla kullandığını ileri sürmüştür.¹⁵⁴

Raniere'nin duruşması yaklaşık altı hafta sürmüştür. İfade veren yirmi üç tanıktan sadece dördü DOS'ta yer almıştır. İfadelerde Raniere'nin 2005 yılında porno-şantaj planı geliştirdiği öne sürülmüştür. Raniere'ye ait olan ve reşit olmayan bir kızın cinsel organının yakından çekilmiş fotoğrafları ile iki yetişkin kız kardeşin çıplak fotoğraflarını içeren bir klasör bulunmuştur. Nancy Salzman'ın JNESS eğitiminde çocukların cinsel istismarı hakkında rahatsız edici söylemlerde bulunduğu video kayıtlar mahkemede kanıt olarak sunulmuştur. Salzman, bu videolarda cinsel istismarın istismar olup olmadığını belirlemenin farklı yolları olduğunu ve bunlardan birinin rıza yaşı olduğunu ve bunun her toplumda değiştiğini söylemiştir. Genellikle istismar olarak adlandırılan bir olayın aslında küçük çocukların hayatlarının ilerleyen dönemlerinde neler olduğunu öğrenene kadar durumdan memnun olduklarını belirtmiştir. Salzman, bu tür çocuklara başlarına kötü bir şey geldiğini söylediği için toplumun istismarcı olduğu sonucuna varmıştır. Daha sonra Raniere'nin de buna benzer bir konuşma yaptığı video kaydı mahkemeye sunulmuştur. Öte yandan Raniere'nin 2 Kasım 2005 ve 24 Kasım 2005 tarihlerinde, on beş yaşındaki Camila'nın çıplak fotoğraflarını çekmesi çocuk istismarına yönelik eylem olarak kabul edilmiştir. Bu fotoğraflar çocuk pornografisi bulundurma olarak sayılmıştır.¹⁵⁵

Raniere hâkime herhangi bir suç işlemediği için pişmanlık duymadığını ifade etmiştir.¹⁵⁶ Raniere'nin avukatı Mark Agnifilo da Raniere'nin tüm eylemlerini iyi niyetle yaptığını ve her şeyin rızaya dayalı olup kimsenin zorlanmadığını söylemiştir. Agnifilo, DOS'u üyelerinin hayatlarını daha iyi hale getirmeyi amaçlayan bir kız kardeş grubu olarak nitelemiştir. Ayrıca 17 binden fazla kişinin NXIVM kursları

¹⁵⁴ Berman, *Don't Call It A Cult*, 279-280.

¹⁵⁵ Berman, *Don't Call It A Cult*, 284-285.

¹⁵⁶ Berman, *Don't Call It A Cult*, 287.

aldığını ve harika işler başardıklarını söylemiştir. Ancak bu iddialar duruşmada kabul edilmemiştir.¹⁵⁷

19 Haziran 2019 tarihinde altı haftalık duruşmanın ardından jüri oy birliği ile Raniere'yi şantaj, zorla çalıştırma, seks kaçakçılığı da dahil olmak üzere yedi suçtan suçlu bulmuştur. Ekim 2020'de Raniere 120 yıl hapis cezası ve 1,75 milyon dolar para cezası verilmiştir. Ocak 2021'de Brooklyn'deki Metropolitan Gözaltı Merkezinden alınarak Tucson, Arizona'daki maksimum güvenli bir hapishaneye transfer edilmiştir.¹⁵⁸

¹⁵⁷ Cutler, *Cults*, 312.

¹⁵⁸ Cutler, *Cults*, 313.

2. NXIVM HAREKETİNİN HİZMET, ÖĞRETİ VE UYGULAMALARI

NXIVM çatısı altında üyelere çeşitli uygulamalarda bulunulmuş, pek çok hizmet sunulmuştur. Her bir uygulama ve hizmet, gruba daha fazla insan çekmek ve dolayısıyla daha fazla para kazanmak için bir fırsat olarak kullanılmıştır. NXIVM'nin hizmetleri genellikle benzer bir işletim sistemiyle çalışmıştır. Hizmetin sunulması karşılığında üyelere ödeme talep edilmiş ayrıca yoğunlaştırılmış eğitimler için ekstra ücret istenmiştir.¹⁵⁹

Tezimizin bu bölümünde öncelikle NXIVM'nin sunduğu hizmetler incelenecektir. Daha sonra Raniere'nin öğretileri ile hareketin ritüel ve uygulamalarına değinilecektir.

2.1. NXIVM'nin Sunduğu Hizmetler

Bu başlıkta Raniere'nin NXIVM çatısı altında sunmuş olduğu hizmetlerden en çok gündeme gelmiş olan Yönetici Başarı Programları (Executive Success Programs), JNESS, Koruyucular Derneği (The Society of Proctors) ve Köle Kadınların Efendisi (Dominus Obsequious Sororium) isimli öğretim programları ele alınacaktır. Ayrıca Kaynak (The Source), Bıçak Medyası (The Knife Media) ve Gökkuşluğu Kültür Bahçesi (Rainbow Cultural Garden) isimli hizmetlere de yer verilecektir.

2.1.1. Yönetici Başarı Programları (Executive Success Programs)

Kısaca ESP olarak bilenen Yönetici Başarı Programları, 1998 yılının şubat ayında Raniere ve Nancy Salzman ortaklığıyla kurulmuştur. Natalie, ESP'yi insan potansiyelini geliştirmeye yönelik kişisel gelişim dersleri satan çok düzeyli pazarlama şirketi olarak tanımlamıştır. ESP'de öğrenciler ve koçlar yer almaktadır. Öğrenciler dersleri alabilmek için gruba yeni öğrenciler kazandırmakla görevlendirilmiştir. Açılan kurslar ile öğrencilerin dünyaya bakış açılarını değiştirmek hedeflenmiştir. ESP derslerinde Raniere'nin kendisinin ürettiği ve patent almayı beklediği yöntemler kullanılmıştır. Zamanla ESP'de kullanılan yöntemlerle

¹⁵⁹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 202.

harikalar yarattıklarına dair iddialarda bulunmaya başlamışlardır. Ancak Natalie, ESP'nin hiçbir zaman iddia edildiği gibi iyi olmadığını söylemiştir.¹⁶⁰

NXIVM ismi ile ESP ismi zaman zaman birbirlerinin yerine kullanılmıştır. ESP derslerine kaydolan Edmondson, derslerin ilerleyen aşamalarında öğrendiğine göre NXIVM kelimesi ile ESP terimi arasındaki farkın NXIVM'nin gerçek bir şirket olması, ESP'nin ise NXIVM çatısı altında kişisel gelişim eğitimleri veren programa verilen isim olduğunu ifade etmiştir.¹⁶¹

Üyeler genellikle ESP'ye hayattaki tüm sorunlarına çözüm bulma amacıyla katılmıştır. ESP'ler kişinin kendisinin en iyi versiyonunu sağlamasına yardımcı olan dersler olarak tanıtılmıştır. Derslerde üyelere duygu ve davranışlarının tüm sorumluluğunu almaları gerektiği öğretilmiştir. Üyelerin kendilerine zarar veren duygu ve düşüncelerle nasıl baş edeceklerini öğrenmeleri ve böylece hem kişisel hem de mesleki gelişme sağlamaları hedeflenmiştir. Grubun eski üyelerinden olan aktris Sarah Edmondson ile Bonnie Piesse özgüvenlerinin düşük olduğunu, kendileriyle ilgili sorunları olduğunu ve bu nedenle bu sorunlarına çözüm bulma ümidiyle ESP derslerine kaydolduklarını söylemişlerdir.¹⁶²

ESP derslerinin temel felsefesini “neden-sonuç” ilişkisi oluşturmaktadır. Bununla üyelerine, başlarına gelen her şeye kendilerinin neden olduğu inancı yerleştirilmiştir. ESP'nin tüm önermesinin, bireylerin inanç sistemlerinin tam bir yetişkin mantığına sahip olmadan önce oluştuğu şeklinde ifade edilmektedir. Dolayısıyla bireylerin dünyada deneyimledikleri neden-sonuç olaylarında doğal olarak kusurlar olduğu söylenmiştir. ESP'de baskıcı ve parazit kavramları önemli bir yer tutmuştur. Baskıcı insanlar temelde NXIVM'nin ilkelerinden herhangi birini sorgulayan veya kurucu Keith Raniere'ye saygı göstermeyen herkes olarak tanımlanmıştır. Parazit kavramı ise ürettiğinden fazlasını tüketen kişiler olarak tanımlanmıştır. Tüm bireyler dünyaya parazit olarak gelmiştir. Buna örnek olarak da bebekleri göstermişlerdir. Çünkü bebekler de bir şey üretmeden yalnızca annelerinin bedenlerinden beslenmiştir. Yetişkinlikte ise iki tür insan olduğu öğretilmiştir. Bunlardan birisi üreticiler kavramı olmuştur. Üretici insanlar ihtiyaç duyduklarına

¹⁶⁰ Natalie – Hardin, *The Program*, 91-94.

¹⁶¹ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 41.

¹⁶² Emma Roche, *Women, Violence And Postmillennial Romance Fiction* (New York: Routledge, 2023), 2.

ulaşmak için kendilerini yukarı çekecek kadar bağımsız olan kişiler olarak tanıtılmıştır. Öte yandan diğeri türü ise istediklerini elde etmek için sızlanan, flört eden veya hastalanma gibi duygusallığı kullanan parazitler oluşturmuştur. Raniere parazit birey tipinden nefret etmiştir. Bu nedenle ESP eğitimlerinde parazit insanlar pek çok defa anlatılmıştır.¹⁶³

2.1.2. JNESS

Raniere, 2006 yılında kadın ve erkek ilişkilerini ele alan ve yalnızca kadın katılımcılara yönelik bir dizi kurstan oluşan JNESS'i kurmuştur.¹⁶⁴ 2013 yılında ise JNESS'e "JNESS Track" (JNESS Yolu) müfredatını eklemiştir.¹⁶⁵ JNESS'in herhangi bir anlama gelmeyip rastgele seçilmiş bir isim olduğu belirtilmiştir.¹⁶⁶ Glamour Magazine sitesi, JNESS'in artık aktif olmayan sitesinde kendisini kadın olmanın ne anlama geldiğinin sürekli olarak keşfedilmesini kolaylaştıran bir kadın hareketi olarak tanımladığını bildirmiştir.¹⁶⁷ Eski üyelerden Edmondson, Nancy Salzman'ın JNESS kurslarındaki içeriğın kadınları birleştirip destekleyeceğini ve kadınlarla erkekler arasındaki ilişki sorunlarını çözeceğini söylediğini ifade etmiştir.¹⁶⁸

Oxenberg, JNESS içeriğinin tanıtıldığı bir seminerde Nancy Salzman'ın kadınları zayıf, şımarık, bencil, zayıf iradeli ve ahlaki açıdan sorunlu varlıklar olarak tanımladığını söylemiştir. Seminarde kadınlardan ikinci sınıf vatandaş olarak bahsedildiğini belirtmiştir.¹⁶⁹ Ayrıca JNESS müfredatı öğrencilerine erkeklerin tohumlarını yaymak için çok eşli olarak tasarlandığını ve kadınların ise ömür boyu tek olarak kalmaları gerektiğini öğretmiştir. Bu düşünciyi kabul etmeyen kadınlar ise sorunlu bireyler olarak kabul edilmiştir. Kadınların bu düşünciyi kabul etmemelerinin sebebi ise kendilerini özel bireyler olarak görmeleri ile izah edilmiştir.

¹⁶³ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 42-47.

¹⁶⁴ Raine, "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies", 71.

¹⁶⁵ Susan Raine, "Narcissistic Sexual Predation: Keith Raniere's Grooming Strategies in NXIVM", *International Journal of Coercion, Abuse, and Manipulation* 1/1 (2021), 52.

¹⁶⁶ Martha Sorren, "Your Guide To All The Subgroups Within NXIVM", *Bustle* (October 11, 2020).

¹⁶⁷ Amanda Ottoway, "The Cult That Sold #Empowerment", *Glamour* (September 23, 2019).

¹⁶⁸ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 126.

¹⁶⁹ Oxenberg – Stoyanoff, *Captive*, 42-43.

Bu durumun da kadınların kendi sorunları olduğu söylenmiştir.¹⁷⁰ Kadınların doğuştan narsist olmasalar bile sorumsuz varlıklar oldukları da müfredat kapsamında işlenmiştir.¹⁷¹

Doğuştan gelen kadın ve erkek rollerini ortaya çıkarmayı ve kullanmayı amaçlayan JNESS dersleri, kadınların tutum ve davranışlarını değiştirmeleri gerektiğini ortaya koymuş ve kadınları güçlendirme misyonunun tersine hareket etmiştir.¹⁷² JNESS müfredatına şüpheyile yaklaşan kadınlar olmakla birlikte Raniere'ye sonsuz bir güven duyup bu müfredatı kendi kişisel gelişimlerini sağlamak için bir fırsat olarak gören kadınlar da yer almıştır.¹⁷³ Öte yandan müfredatı satın alıp bu grubun bir parçası olmak isteyen öğrencilerin her bir eğitimi 5.000 dolar olan ve sekiz günden oluşan on bir atölye çalışmasına katılma zorunluluğu bulunmaktaydı.¹⁷⁴

JNESS'in en tanınmış üyelerinden biri Smallville oyuncusu Allison Mack'tir. Mack, JNESS'in kadınları olumlu anlamda değiştirip dönüştürdüğünü ve herkesin birlik içerisinde çalıştığını söylemiştir. JNESS için çalışmanın hayatında yaptığı en güzel şey olduğunu ifade etmiştir.¹⁷⁵

2.1.3. Koruyucular Derneği (The Society of Proctors)

Raniere, 2010 yılında kısaca SOP olarak bilinen Koruyucular Derneği isimli bir grup kurmuş¹⁷⁶ ve 2013 yılında bu grup için yeni bir eğitim planı geliştirmiştir. SOP müfredatı tamamen erkeklere yönelik olarak tasarlanmıştır. Müfredat erkeklerin karakter geliştirmesi, daha asil ve daha yetenekli hale gelmesi için oluşturulmuştur.¹⁷⁷

SOP'un amacı erkekleri daha erkeksi hale getirmek olarak belirlenmiştir.¹⁷⁸ Erkeklerin kendilerini geliştirmeleri, tüm potansiyellerini ortaya çıkarmalarını, kadınların erkeklerden aşağı olduğu ve ne kadar kendilerini geliştirseler de bunun

¹⁷⁰ Berman, *Don't Call It A Cult*, 205.

¹⁷¹ Palmer, "NXIVM and #MeToo", 109.

¹⁷² Raine, "Narcissistic Sexual Predation: Keith Raniere's Grooming Strategies in NXIVM", 52.

¹⁷³ Raine, "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies", 72.

¹⁷⁴ Palmer, "NXIVM and #MeToo", 109.

¹⁷⁵ Allison Mack Official, "Allison Mack Q&A - You Asked, I Answered!", *YouTube* (October 7, 2013), 00:01:43-00:03:00.

¹⁷⁶ Sorren, "Your Guide To All The Subgroups Within NXIVM".

¹⁷⁷ Raine, "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies", 72.

¹⁷⁸ Cusack, "NXIVM, Religion, and "Cults": Keith Raniere as Charismatic Leader and Transgressive Criminal", 40.

hep böyle olacağı öğretileri sunulmuştur.¹⁷⁹ Müfredatta erkekler kahraman ve koruyucu olarak tanıtılmıştır. Kadınların rolünün ise sadece erkeklere itaat etmek olduğu bildirilmiştir.¹⁸⁰ Üyeler SOP derslerini alabilmek için yaklaşık 1500 dolar ödemiştir.¹⁸¹ Parlato'nun blogunda yer alan bir yazıya göre Vicente de SOP'un bir üyesi olarak görev almıştır.¹⁸²

2.1.4. Köle Kadınların Efendisi (Dominus Obsequious Sororium)

Raniere yalnızca kadınlara yönelik Dominus Obsequios Sororium veya DOS olarak bilinen gizli bir alt grup kurmuştur.¹⁸³ Latince kökenli olan Dominus Obsequious Sororium ismi kısaca köle kadınların efendisi anlamına gelmektedir.¹⁸⁴ Jessica Joan, bu grubun The Vow (Yemin) olarak da bilindiğini söylemiştir.¹⁸⁵ DOS'un ne zaman kurulduğu tam olarak bilinmemekle birlikte Palmer'a göre DOS'un tarihi 2015 yılına dayanmaktadır.¹⁸⁶

Gruba yalnızca halihazırda NXIVM üyesi olan sınırlı sayıdaki kadın davet edilmiştir. DOS, müstakbel üyelerine kadınlar için gerekli olan bir kişisel gelişim zirvesi olarak pazarlanmıştır.¹⁸⁷ DOS ile kadınların kendilerini güçlendireceği ve kadınlarda yaygın olduğu iddia edilen zayıflıkların üstesinden gelineceği iddia edilmiştir.¹⁸⁸

DOS klasik piramit şeması şeklinde işlemiştir. Raniere piramidin en tepesinde yer almıştır. Mack ise Raniere'den sonra grubun en önemli ikinci ismi olmuştur.¹⁸⁹ Ancak grubun en tepesinde Raniere olmakla birlikte bu bilgi gizli tutulmuştur.

¹⁷⁹ Massingale, *The Rise and Fall of NXIVM: A Social Network Analysis*, 20.

¹⁸⁰ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 141.

¹⁸¹ Ed Dickson, “‘I’m Trying to Break Her’: Former NXIVM ‘Sex Cult’ Member Details Misogynistic Methods of Control”, *Rolling Stone* (May 13, 2019).

¹⁸² Frank Report, “Inside the Cult – Mark Vicente Explains the Various Nxivm Groups and Subgroups”.

¹⁸³ Roche, *Women, Violence And Postmillennial Romance Fiction*, 1.

¹⁸⁴ Zeiders - Devlin, *Malignant Narcissism and Power*, 107.

¹⁸⁵ Jessica Joan, *The Uncountable Jessica Joan: A Real Life Journey Of Love, Forgiveness, And Evolution From The Jane Doe Who Helped Bring The NXIVM Cult To Justice* (Live Your Dreams Out Loud Publishing, 2021), 7.

¹⁸⁶ Palmer, *NXIVM and #MeToo*, 105.

¹⁸⁷ Monica K. Miller (ed.), *The Social Science of QAnon* (Reno: Cambridge University Press, 2023), 277.

¹⁸⁸ Jim Willis, *American Cults: Cabals, Corruption, and Charismatic Leaders* (Canton: Visible Ink Press, 2023) 286.

¹⁸⁹ Willis, *American Cults*, 286.

Müstakbel üyelere, DOS'un Raniere ile alakasının olmadığı ve ondan bağımsız olarak NXIVM kadınları tarafından kurulduğu söylenmiştir.¹⁹⁰

DOS efendi-köle sistemiyle çalışmıştır. Sürekli olarak kadın efendiler tarafından gruba yeni kadın köleler alınmıştır. Köleler efendilerinin söyledikleri her şeyi yapmakla ve efendilerinin her türlü hizmetini görmekle görevlendirilmiştir.¹⁹¹ Kölelere gruba 6 yeni köle daha kazandırdıklarında efendi olma hakkı verilmiştir.¹⁹²

Gruba katılmak isteyen kadınlardan gruba dâhil olma şartı olarak çeşitli teminatlar talep edilmiştir. Verilen teminatlar genellikle çıplak fotoğraflardan oluşmuştur. Ancak çıplak fotoğraflar dışında kamuya açıklandığı takdirde kişinin kendisi veya yakın çevresi hakkında zarar verici itiraflardan oluşan teminatlar da kabul edilmiştir. İtiraf edecek önemli bir durumu olmayan üyelere ise kendileri veya yakınları hakkında zarar verici olabilecek bir itiraf uydurmaları istenmiştir. Kadınlara, bu teminatların gruba bağlılıklarının bir simgesi olduğu söylenmiştir. Kadınlardan grubun gizliliğine dikkat etmeleri ve grup hakkında kimseyle konuşmamaya özen göstermeleri istenmiştir. Nitekim kadınlar grubun gizliliğini ihlal ettikleri takdirde teminatlarının yayınlanmasıyla tehdit edilmiştir.¹⁹³

Teminat verdikten sonra gruba resmen katılmış olan üyeler için kabul töreni düzenlenmiştir. Gruba kabul edilen kadınlar bu kabul törenine katılmakla zorunlu tutulmuştur. Kabul töreni ise kadınların hareketin kurucusu Raniere'nin adının baş harfleriyle damgalanmalarını içermiştir.¹⁹⁴ K-A-R harflerinden oluşan damganın dört elementi simgelediği söylenmiştir. Ancak daha sonra bu damganın Raniere'nin adının baş harflerinin sembolü olduğu ortaya çıkmıştır.¹⁹⁵

Rolling Stone'un haberine göre Lauren Salzman, grubun haftada üç kez toplandığını ve üyelerin her toplantı öncesi çıplak fotoğraflar çektirerek bunları Raniere'ye gönderdiklerini söylemiştir. Raniere, fotoğraflarda kadınların damgalarının ve cinsel organlarının açık bir şekilde görüldüğü ve yüzlerinde mutluluk ifadesinin olduğu fotoğraflar istemiştir. Ayrıca DOS kadınları Raniere'yi

¹⁹⁰ Miller, *QAnon*, 277-278.

¹⁹¹ Willis, *American Cults*, 286-287.

¹⁹² Palmer, NXIVM and #MeToo, 105.

¹⁹³ Palmer, NXIVM and #MeToo, 107.

¹⁹⁴ Frank Report, "Part 10: Branded Slaves and Master Raniere: Collateral must be sufficient to destroy" (Erişim 14 Ocak 2024).

¹⁹⁵ Palmer, NXIVM and #MeToo, 107.

baştan çıkarmakla ve onunla birlikte olmakla görevlendirilmişlerdir. Ancak Raniere kadınlarla cinsel birliktelik yaşadığını reddetmiştir.¹⁹⁶ Rosenberg'in haberine göre Mack, India Oxenberg'i köle olarak DOS'a dahil etmiş ve ondan Raniere'yi baştan çıkarmasını istemiştir.¹⁹⁷ India'nın annesi Oxenberg de DOS kadınlarına Raniere ile cinsel birliktelik yaşamaları için baskı yapıldığını söylemiştir.¹⁹⁸

Üyelerin uyuma ve yemek yeme konularında efendilerinden izin almaları gerekmektedir. Hatta gün içerisinde birkaç kez efendileriyle görüşme yapmak zorunda kalmışlardır. Bu grupta yer alan kölelerden kilolarına dikkat etmeleri ve oldukça zayıf olmaları istenmiştir. Her gün yedikleri şeyleri ve kalori bilgilerini efendilerine söylemeleri emredilmiştir. Köleler bu davranışların öz kontrollerini güçlendirdiğine inandırılmışlardır. Böylece kişisel gelişim yolunda ilerlediklerini düşünmüşlerdir. Daha sonra kölelerin Raniere ile sekse hazırlandığı ve kilo vermelerinin sebebinin Raniere'nin zayıf kadınlara olan ilgisinden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Roche, DOS'a yüzden fazla kadının kaydolduğunu ve kadınları gruba çekmek için feminizm felsefesinden yararlanıldığını belirtmiştir.¹⁹⁹

Parlato'nun anlattığına göre bir kadının damgalandıktan sonra izinsiz uyumaması ve belirli bir sınırlayıcı diyeti sürdürmesi beklenmiştir. Ayrıca kadınların günün 24 saati hazırlık tatbikatlarına uyum göstermeleri istenmiştir. Tatbikat için üyelere mesajlar gönderilmiştir. Kadınlardan bu mesajlara bir dakika içinde yanıt vermeleri beklenmiştir. Belirtilen süre içerisinde mesajlara yanıt vermeyen kadınlar çıplak kalçalarına vurulmak suretiyle cezalandırılmıştır. Bazı kadınların altı ay ya da bir yıl boyunca cinsel birliktelik yaşamaları, flört etmeleri, cinsel ilişki yoluyla hamile kalmaları yasaklanmıştır. Öte yandan laboratuvar ortamında gerçekleşen hamileliklere ise herhangi bir ceza uygulanmamıştır.²⁰⁰ Aynı şekilde Oxenberg de köleler, yeni köleleri gruba alamadıklarında, beş kilo aldıklarında ya da telefonlarına gelen mesajlara altmış saniye içinde cevap vermediklerinde efendilerinden dayak yediklerini söylemişlerdir. Kadınların her ay yeni bir teminat vermek ve açlık

¹⁹⁶ Dickson, "I Was in One Mode: Protect Keith": NXIVM Member Testifies About Naked Meetings, Group Sex, Dungeon Paddlings".

¹⁹⁷ Rebecca Rosenberg, "How Allison Mack convinced India Oxenberg to become her Nxivm slave" *Page Six* (October 26, 2020).

¹⁹⁸ Oxenberg – Stoyanoff, *Captive*, 128.

¹⁹⁹ Roche, *Women, Violence And Postmillennial Romance Fiction*, 1-5.

²⁰⁰ Frank Report, "Part 10: Branded Slaves and Master Raniere: Collateral must be sufficient to destroy".

diyetlerine sıkı sıkıya bağlı kalmak zorunda olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca gece boyu devam eden tatbikatlar nedeniyle kadınların ciddi şekilde uykusuz kaldıklarını ifade etmiştir.²⁰¹ Miller’a göre kurallara uymayanlara ayrıca zorunlu oruç, daha fazla çalışma ve diğer fiziksel cezalar uygulanmıştır.²⁰²

Raniere’nin Yönetici Başarı Programları, Kaynak, JNESS, Koruyucular Derneği gibi diğer hizmetleri üyelere yüklü miktarlarda ücret talep ederken DOS kadınlarından dersler için ücret talep edilmemiştir. Kadınlardan ödeme yöntemi olarak sadakat istenmiştir.²⁰³

2.1.5. Kaynak (The Source)

Raniere, belirli mesleki uzmanlık alanlarına odaklanan üst düzey çalışmaların yer aldığı kurslar kurmuştur. The Source (Kaynak) da NXIVM çatısı altında bu amaçla tasarlanan kurslardan biri olmuştur. Bu kurs Allison Mack önderliğinde yönetilmiş ve oyunculara oyunculuk dersi vermeyi amaçlamıştır. The Source ile oyunculuk yeteneklerini profesyonel seviyeye çıkarma, performans ve sunum becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.²⁰⁴ Parlato’nun blogunda Vicente’nin belirttiğine göre The Source 2014 yılında kurulmuştur.²⁰⁵

2.1.6. Bıçak Medyası (The Knife Media)

Raniere’nin belirli mesleki uzmanlıklara odaklanan bir diğer girişimi ise The Knife Media (Bıçak Medyası) olmuştur. The Knife Media, medya etiği ve haber kaynaklarının görüş veya öngörülere göre değil, verilere dayalı olarak etik bir şekilde nasıl değerlendirilebileceğini öğrenmek amacıyla kurulmuştur.²⁰⁶ *The Daily Beast*’in haberine göre NXIVM’nin eski üyeleri Raniere’nin The Knife Media’yı fiziksel ve

²⁰¹ Oxenberg – Stoyanoff, *Captive*, 164-172.

²⁰² Miller, *QAnon*, 277.

²⁰³ Frank Report, “Part 10: Branded Slaves and Master Raniere: Collateral must be sufficient to destroy”.

²⁰⁴ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 117-118.

²⁰⁵ Frank Report, “Inside the Cult – Mark Vicente Explains the Various Nxivm Groups and Subgroups”.

²⁰⁶ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 117.

psikolojik olarak istismara uğrayan taraftarlarını medyanın NXIVM'ye yönelik eleştirilerine karşı eğitmek için oluşturduğunu iddia etmiştir.²⁰⁷

2.1.7. Gökkuşaağı Kültür Bahçesi (Rainbow Cultural Garden)

Rainbow Cultural Garden (RCG) Raniere tarafından tasarlanan bir gündüz bakım okuludur. Bu okulun hedefinin 0'dan 10 yaşa kadar olan çocuklara Mandarin Çincesi, Arapça, İspanyolca ve Rusça dahil olmak üzere aynı anda dokuz farklı dil öğretmek olduğu iddia edilmiştir. Oxenberg'in bildirdiğine göre RCG'nin resmî sitesinde bu okulla çocukları yabancı dil ve kültürlerle maruz bırakarak onlara ilham vermeyi ve yarınların liderlerini yaratmayı amaçladıkları belirtilmiştir. Ayrıca Oxenberg, RCG'nin herhangi bir ruhsatının olmadığını da yazmıştır. Oxenberg'in kızı India da RCG'de görev almıştır. India'nın RCG'deki görevi çocukları yetiştirecek öğretmenleri bulmak ve onları Raniere'nin özel yönergelerine göre çocuklarla nasıl etkileşimde bulunacakları konusunda eğitmek olmuştur. RCG'deki öğretmenler genellikle çocuklarla kendi ana dilleriyle konuşan yabancı uyruklu dadılardan seçilmiştir. India'nın Oxenberg'e söylediğine göre RCG'deki eğitmenler Multicultural Diversity Specialist (MDS) yani çok kültürlü çeşitlilik uzmanı unvanını kullanmışlardır. Çocuklarının RCG'de eğitim almasını isteyen ebeveynler okul için yaklaşık 120 bin dolar ödeme yaparken RCG tarafından öğretmenlere yalnızca asgari ücret verilmiştir. Ünlü ve zengin isimleri okula dahil etmek isteyen India ise dahil ettiği üye başına komisyon ücreti almıştır.²⁰⁸

Parlato'nun blogundaki bir yazıya göre, RCG bakıcılarından Anya isimli bir kadın bu okul hakkında bazı açıklamalarda bulunmuştur. Anya'nın açıklamasına göre eğitim sırasında çocuklara hayır demek yasaklanmıştır. Çocukların istedikleri şey ne olursa olsun evet demeleri konusunda tüm dadılar tembihlenmiştir. RCG'de her dadı haftada bir gün çocukla kendi anadilinde konuşmuştur. Ebeveynlerin ise çocuklarıyla o günkü dil dışında herhangi bir dilde konuşmaları yasaklanmıştır. Eğer ebeveynler o günkü dili konuşmayı bilmiyorlarsa o halde susmaları söylenmiştir. Yine Anya'ya göre, çocuklar sürekli farklı dillere maruz kaldığından bu durum çocukların

²⁰⁷ Marlow Stern, "Keith Raniere's women-branding sex cult had a media arm called The Knife, which published hundreds of articles and appeared on "Fox & Friends" defending Trump against "media bias", *The Daily Beast* (August 22, 2020).

²⁰⁸ Oxenberg – Staynoff, *Captive*, 110-112.

kafasında karışıklığa yol açmıştır. Ayrıca Anya, RCG öğrencilerinin yalnızca diğer RCG çocuklarıyla iletişim kurmasına izin verildiğini belirtmiştir. Öte yandan RCG’de çalışan insanların alanlarında başarılı olup aynı zamanda gizemli olduklarını da belirtmiştir. Parlato’nun söylediğine göre, RCG’deki hiçbir çocuk ikiden fazla yabancı dil konuşamamıştır. Üstelik Parlato, RCD’deki eğitim sonucu çocukların kendi ana dillerini bile doğru düzgün konuşamadıklarını iddia etmiştir.²⁰⁹

RCG’nin kuruluş tarihi ile ilgili bir habere göre Raniere bu okulu 2006 yılında kurmuştur. Ayrıca Raniere’nin eğitim konusunda hiçbir yetkinliğinin olmaması çocuk gelişimi uzmanları tarafından tepki almasına sebep olmuştur. Okulun Miami’deki merkezi 2018 yılında gerekli kimlik bilgilerinin bulunmaması nedeniyle kapatılmıştır. NXIVM’nin kapatılmasının ardından ise RCG eğitim programı bir bütün olarak tamamen ortadan kaldırılmıştır. Web siteleri geçersiz hale gelmiş ve RCG’nin çevrimiçi bir varlığı kalmamıştır.²¹⁰

2.2. NXIVM’nin Öğretileri

NXIVM’nin diğer pek çok içeriğinde olduğu gibi öğretilerinde de gizlilik unsuru korunmaya çalışılmıştır. Hareketten ayrılanların açıklamalarından elde edilen bilgilere göre Raniere’nin öğretilerinin şekillenmesinde Hubbard’ın *Dianetics* isimli eserindeki bazı kavramlar ile Ayn Rand’ın romanlarındaki ideolojik temeller büyük bir rol oynamıştır.²¹¹ Rand’ın objektivizm felsefesi, insana hayatla başa çıkma ve başarıya ulaşma yolları konusunda rehber olmayı hedeflemiştir. Rand, başarılı ve mutlu bir hayat yaşamak isteyenlerin aklını kullanıp mantıksal düşünmeye mecbur olduğunu savunmuştur. Objektivizm felsefesi her bireyin kendisi için var olduğunu, kendi mutluluğunu düşünmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Objektivizme göre insanlar mantıklarını kullanarak mutlu bir yaşam sürmeyi amaçlamalıdır.²¹²

Berman’a göre, Rand’ın felsefesi NXIVM kurslarının müfredatında dünyada değer yaratma ve serbest piyasadaki başarı ile medeniyete katkıda bulunma açısından

²⁰⁹ Frank Report, “Anya: ‘I Was a Nanny for Rainbow Cultural Garden – Pretty Strange Place I Have to Say’” (Erişim 26 Şubat 2024)

²¹⁰ Stacey Nguyen, “The Vow: Everything to Know About Rainbow Cultural Garden, NXIVM’s Group For Kids” *Popsugar* (August 28, 2020).

²¹¹ Sarah Berman, “NXIVM, Jordan Peterson, and the Reincarnation of Ayn Rand’s Cult” *Vice* (September 5, 2018).

²¹² Hülya Altunya – Nuray Doğan, “Ayn Rand’ın Objektivizm Felsefesinde Araç Olarak Mantık ve Mantık İlkeleri”, *Mantık Araştırmaları Dergisi* 1/1 (2019), 8-9, 28-31.

etkili olmuştur. NXIVM kursları objektivizme benzer şekilde aklın kullanılmasını ve bireyin her şeyden önce kendi mutluluğunun peşinde koşmasını teşvik etmiştir. Raniere, hiçbir şeyin bedava sunulmaması gerektiğini ve özellikle de dünyaya değer katan herkese yaptıklarının karşılığının ödenmesi gerektiğini öğretmiştir. Raniere, insanların bu dünyadaki herhangi bir sorunu çözmeye çalışmadan önce evvela kendilerini zengin ve başarılı kılmaları gerektiğini savunmuştur.²¹³ Raniere'nin öğretileri kendi yazmış olduğu on iki maddelik misyon bildirgesinde yer almıştır.

On iki maddelik misyon bildirgesi NXIVM'nin amaçlarından ve görevlerinden bahsetmektedir. Bu bildirge NXIVM derslerinin yapıldığı odanın içerisinde yer alan büyük bir panoya büyük harflere yazılmış bir şekilde bulunmaktaydı. Üyeler her ders öncesi bu bildirgeyi topluca ve yüksek sesle okumaktaydı.²¹⁴

Misyon bildirgesinde temelde başarı, saygı ve karşılıklı benlik kavramları ön plana çıkmaktadır. NXIVM etik ve akıllı davranan bir kimseyi başarılı olarak kabul etmektedir. Başarılı kabul edilen insanların da tüm insanlığın iyiliği için dünyayı kontrol etmeleri gerekmektedir. Dünyanın kontrol edilmesinin ise dünya üzerindeki zenginliğin kontrol edilmesiyle sağlandığına inanılmaktadır. Gruptaki bir üyenin başarısı diğer tüm üyelerin başarısıyla bağlantılı kabul edilmektedir. Bu nedenle üyeler bireysel olarak hareket etmeli ancak eylemlerinin herkesi etkilediğinin de farkında olmalıdır. Bu nedenle herkes birbirine ve kuruculara saygı göstermelidir.²¹⁵

On iki maddelik misyon bildirgesinin Türkçe çevirisi aşağıdaki gibidir:

1. Başarı kim olduğuma, dünyadaki değerime ve her şeye verdiğim tepkilere yönelik sorumluluğuma ilişkin açık ve dürüst bir içsel farkındalık durumudur.
2. Nihai kurbanlar yoktur. Bu nedenle mağdur olmayı seçmeyeceğim.
3. Başarılı olmaya kararlıyım. Herkesin bizi yükselttiği gibi, hepimizin de kendimizi yükseltmemiz gerektiğini ve dolayısıyla diğerlerini de yükseltmemiz gerektiğini anlıyorum. Bu karşılıklı benliktir.

²¹³ Berman, "NXIVM, Jordan Peterson, and the Reincarnation of Ayn Rand's Cult".

²¹⁴ Oxenberg – Stoyanoff, *Captive*, 22.

²¹⁵ Erin Picardy, "*We are Committed to Our Success*": *NXIVM from an Anthropological Perspective* (Prague: Charles University, Faculty of Humanities, Bachelor Thesis, 2022), 27-28.

4. Kendi imkanlarımla elde edilen başarı, kazanılan başarıdır. Gerçek başarı çalınamaz, kopyalanamaz, tesadüfen elde edilemez. Bu yollarla veya başka herhangi bir yolla başarılı olmayacak ve kendi başarıımı kendim kazanacağım.

5. Övgü bir ödeme ve onur şeklidir. Onuru hak edene onur vermektir. Bu övgüyü başkalarını övmek için kullanacağım. Sonuç olarak varlığımı ve insanlığa gerçek katkımı tanımlayacağım.

6. Başarılı insanlar çalmazlar. Başarılı insanların çalma isteği ya da çalma ihtiyacı da yoktur. Hiçbir şey çalmayacağım. Her zaman ihtiyacım olanı ve istediğimi kazanacağım. İzin ve övgü alınmadan kopyalamak iltifat değil, soygundur. Soygun, bir şeyi hak etmeden almaktır. Her zaman, ne kadar küçük olursa olsun başkalarının zararına olur.

7. İçsel dürüstlük en yüksek insani değerlerdir ve insan psikolojisinin temelidir. Diğer tüm değerler bundan ortaya çıkar. İç bütünlüğümü ve dürüstlüğüme hiçbir zaman başka bir değere değişmeyeceğim. Asla buna değmez.

8. ESP’de öğrendiğim yöntem ve bilgiler yalnızca kişisel kullanımım içindir. Onlardan hiç kimseye bahsetmeyeceğim ve ESP dışında başkalarına onlar hakkında bilgi vermeyeceğim. ESP’ye kabul edilmenin bir parçası da tüm bilgilerin gizli tutulmasıdır. Bu taahhüdü ihlal edersem, bir sözü ve sözleşmeyi ihlal etmiş olurum, ama dahası, içsel ve bütünsel dürüstlüğüme bozmuş olurum.

9. Gerçek başarı asla başkalarının pahasına değildir. Başarılı bir birey olarak asla başkasının başarısını kıskanmayacağım. Sevineceğim çünkü başkalarının başarısının beni biraz da olsa yükselttiğini anlıyorum. Çünkü ben de insan ekibinin bir parçasıyım. İnsan potansiyelinin herhangi bir kişi tarafından güncellenmesi tüm insanlık ekibine bir övgüdür. Başkaları başarılı olursa, onların başarısını onları kıskananlara karşı koruyacağım. Kendimi asalaklığa ve kıskançlığa dayalı tüm alışkanlıklardan kurtaracağıma, bunların yerine çaba ve karşılıklı bağımlılık alışkanlıklarını koyacağıma söz veriyorum.

10. Kazandığım başarıyı koşulsuz kabul edeceğim. Ne daha fazlasını ne de daha azını kabul edeceğim. Bu dürüstlikle kabul etmektir. Değeri ya da kazandığımı kabul etmemek, kendimi değersizleştirmek ve dolayısıyla diğerlerini değersizleştirmek demektir.

11. Dünyanın parasını, zenginliğini ve kaynaklarını insanlar kontrol etmektedir. Bu işlerin başarılı ve ahlaklı insanların kontrolünde olması insanlığın devamı için şarttır. Başarı planım dahilinde dünyanın mümkün olduğunca çok parasını, zenginliğini ve kaynaklarını etik olarak kontrol edeceğime söz veriyorum. Bu işlerin etik olarak kontrol edilmesini her zaman destekleyeceğim.

12. Başarılı insanlardan oluşan bir dünya şüphesiz daha iyi bir dünya olacaktır. Açlığın, hırsızlığın, sahtekarlığın, kıskançlığın ve güvensizliğin olmadığı bir dünya iyi bir dünya olacaktır. İnsanlar artık birbirlerini yok etmeye, birbirlerinden çalmaya, birbirlerini aşağılamaya veya bir başkasının kaybına sevinmeye çalışmayacaklar. Başarı, ahlak ve dürüstlük el ele gider. İnsanları ve misyonlarını kendi çıkarım için paylaşıp ESP'ye kaydettireceğime ve dünyayı daha yaşanabilir bir yer haline getireceğime söz veriyorum.²¹⁶

2.3. Ritüel ve Uygulamalar

NXIVM hareketi şekilsel ve bedensel ibadet anlayışından uzaktır. NXIVM'de uygulanan ritüellerle daha ziyade zihnin arındırılması ve bireyin kişisel gelişiminin sağlanması amaçlanmaktadır. NXIVM'nin ritüellerinin temelini anlamın keşfi ve akılcı sorgulama uygulamaları oluşturmaktadır. Bu uygulamalarla bireyin zihni temizlenecek ve birey etik, yani daha ahlaklı bir insan olacaktır.

Raniere, kuralları ve ritüelleri kendisi belirlemiştir. Ritüellere göre öğrenciler NXIVM usulü el sıkışmayı öğrenmeli, alt kademedeki üye üst kademedeki üyenin önünde eğilmeli, grup içerisindeki rütbeyi ifade eden kuşaklar takılmalı, her dersten önce on iki maddelik misyon bildirgesi okunmalıdır.²¹⁷

NXIVM'nin eski üyelerinden Jessica Joan kendi kitabında ritüellerden bahsetmiştir. Joan'ın anlattığına göre NXIVM'ye ilk kez kayıt yaptıranlar beş günlük eğitim satın alarak derslere başlamaktaydı. Eğitimin ilk günü oryantasyon eğitimi olarak gerçekleşmekteydi. Dersler genellikle sabah sekizde başlayıp akşam dokuzda bitecek şekilde düzenlenmekteydi. Derslerde Harvard mezunları, CEO'lar, Tourette sendromlu bireyler gibi çeşitli çevrelerden gelen yaklaşık otuz kişilik gruplar yer almaktaydı. Eğitimlerde Salzman'ın çeşitli konulardan bahsettiği videolar

²¹⁶ Frank Report, "12 Point Mission Statement Revealed and Dissected", (Erişim 24 Aralık 2023).

²¹⁷ Natalie – Hardin, *The Program*, 91-94.

izlenmekteydi. Katılımcılar boyunlarına, rütbelerine göre çeşitli renklerde kuşaklar takarak grup içindeki konumlarını belirtmekteydiler. Katılımcıların daha fazla farkındalık kazanmaları için Nancy onlara NLP teknikleri öğretmiştir. Öğle yemeği arasından sonra üyeler küçük gruplara ayrılmakta ve bu gruplarda herkes birbirinin hikâyesini dinlemekteydi. Bu bağlamda herkes birbirine kendi korkularından ve utançlarından bahsetmekteydi. Eğitimin son gününde NXIVM'nin sunduğu diğer hizmetleri tanıtan klipler izletilerek daha sonraki eğitimlerin de alınması için öneride bulunulmaktaydı.²¹⁸

İlk seviye kurslardan sonra Albany'de sunulan diğer seviye kursların içeriğinde çeşitli modüller yer almaktadır. Joan'ın bildirdiğine göre modüllere başlamadan önce herkesin gizlilik antlaşması imzalaması gerekmektedir. Sırlarla ilgili olan modüllerden birinde üyenin kendisiyle ilgili utanç verici bir sırrı paylaşması istenmekteydi. Üye bunu yaptığı takdirde sırrın ağırlığından kurtulmayı ve hafiflemeyi umuyordu.²¹⁹ Edmondson'un bildirdiğine göre kurslarda Kurallar ve Ritüeller (Rules & Rituals), Suçlama ve Sorumluluk (Blame & Responsibility), Öfke (Anger), Korku (Fear), Etik (Ethics) gibi çeşitli başlıklardaki modüller bulunmaktaydı.²²⁰

Her beş günlük eğitim için yaklaşık 10 bin dolar ödeme talep edilmiştir. Derslerde genellikle yoğun duygusal incelemeler yapılmıştır. Koçlar, öğrencileri her seansı birkaç bin dolar maliyetle birden fazla eğitim almaya ve harcanan her doları bu çabanın değerli bir temsili olarak düşünmeye teşvik etmişlerdir.²²¹ Giriş kurslarında hipnoz ve tartışmalı bir davranış değiştirme rejimi olan NLP dahil olmak üzere terapötik tekniklerin bir karışımına dayanan yaşam koçluğu ve kişisel gelişim teknikleri kullanılmıştır. Bu teknikler NLP eğitmeni Nancy Salzman tarafından daha etik bir dünya yaratmaya yardımcı olunabileceği şeklinde pazarlanarak üyelere sunulmuştur.²²²

NXIVM'ye göre el sıkışma Yönetici Başarı Programları derslerinin giriş oturumundaki ilk derste öğretilmiştir. Sol elin konumu NXIVM içerisindeki rütbeyi

²¹⁸ Joan, *The Uncountable Jessica Joan*, 67-70.

²¹⁹ Joan, *The Uncountable Jessica Joan*, 73.

²²⁰ Edmondson - Gasbarre, *Scarred*, 38,60-62.

²²¹ Freedman, "Cult of Personality".

²²² Andrews, "The Heiresses and the Cult".

temsil etmiştir. Buna göre yüksek rütbeli üyenin sol elini üste koyması gerekmektedir. Eğer el sıkışan üyeler aynı rütbede ise dikey olarak tokalaşmaları belirtilmiştir. Alt rütbedeki üyenin ise sol elini alta koyması gerektiği söylenmiştir.²²³ Daha sonra öğrencilere Raniere ve Nancy'nin NXIVM binasının duvarında yer alan çerçeveli fotoğraflarına saygı göstermeleri gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca üyelere derslere gelirken düzgün giyinmeleri, ders esnasında ayakkabılarını çıkarmaları, rütbeli bir üye odaya girdiğinde ayağa kalkmaları, her şeyi gizli tutmaları öğütlenmiştir.²²⁴

Oxenbergl'in anlattığına göre üyelere her günün başında bir araya toplanarak hep bir ağızdan “*We are committed our success!*” (*Başarımıza bağlıyız.*) mantrasını tekrarlamaları öğretilmekteydi. Bunu senkronize bir alkışlama takip etmekteydi. Tüm selamlamalar gerçekleşikten sonra yapılması gereken bir diğer şey ise odanın önündeki dev bir poster panosunda büyük harflerle yazılı olan on iki maddelik misyon bildirgesini hep bir ağızdan okunmasıdır. Dersler esnasında öğrenci gruplarına çeşitli sorular sorulurdu. Gruplardan cevaplarını raporlar halinde sunmaları beklenirdi. En son Nancy gelen cevapları düzeltir ve nihai doğru cevabı bildirirdi. Bu uygulamadan sonra üyeler küçük gruplara ayrılarak bir koç eşliğinde Sokratik bir sorgulama tarzı olan anlamın keşfi uygulamasına geçilirdi. Bu küçük gruplara başlarına gelen en kötü şeyin ne olduğu, en çok utandıkları an ne yaptıkları ve en büyük korkularının ne olduğunu içeren sorular sorulurdu. Öte yandan öğrencilere ders aldıkları süreçte çok önemli kazanımlar elde ettikleri tekrar tekrar söylenirdi. Oxenbergl, koçların öğrencileri, birebir olarak onları özel hissettirecek şeyler söyleyerek övdüklerini ifade etmiştir.²²⁵

2.3.1. Anlamın Keşfi (Exploration of Meaning)

Anlamın keşfi, kısaca EM olarak isimlendirilmektedir. EM'ler kişinin hayatında oldukça uzun süre devam eden ve olumsuz duygusal tepkiler oluşturan bir uyaranı incelemek üzere yapılan egzersizlerdi. Kişinin hayatında olumsuz tepkiler oluşturan bu uyaranlar, uyaran-tepki bağlamında incelenmektedir.²²⁶

²²³ Natalie – Hardin, *The Program*, 93.

²²⁴ Natalie – Hardin, *The Program*, 94.

²²⁵ Oxenbergl – Stoyneff, *Captive*, 15-34.

²²⁶ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 44.

Eski üyelerden olan Oxenberg, EM'leri kişinin hayatından kendisine acı veren hatıraların duygusal yükünün kaldırılmasına ve fobilerin üstesinden gelmesine yardımcı olmayı amaçlayan bir yöntem olarak tanımlamıştır.²²⁷ EM'lerde üyelerin olumsuz tepkiler oluşturan davranışlarını daha faydalı şeylerle değiştirmeleri teşvik edilmiştir.²²⁸ EM seanslarıyla birlikte öğrencilerin, duygularını tam olarak kontrol etmeyi öğrenmeleri ve geçmiş travmalarının yarattığı olumsuz etkilerden kurtulmak üzere çalışmaları ön görülmüştür.²²⁹

EM'ler soru-cevap oturumları şeklinde gerçekleşirdi.²³⁰ EM'nin uygulanması için üyeler küçük gruplara ayrılırdı. Yüksek rütbedeki bir üye bu küçük gruba liderlik eder ve EM uygulamasını yürütürdü.²³¹ EM'yi yürüten yüksek rütbeli üye gruptaki alt rütbeli üyeye çocukluk travmalarını, korkularını ve kendisine rahatsızlık veren anılarını ortaya çıkaracak sorular sorardı.²³² EM uygulanan kişiye bir önceki soruya verdiği yanıtlara dayanarak bir dizi daha soru sorulurdu²³³. Böylece kişinin geçmişinden gelen ve kendisine acı veren anılara ya da kurtulmak istediği kötü alışkanlıklara verdiği olumsuz duygusal tepkileri keşfedilirdi.²³⁴ Böylece sorun çözüldükten sonra kişi, kendisine acı veren sorunun nedenini bulmuş olur ve kendisiyle bütünleşmiş kabul edilirdi. EM'ler çoğunlukla grup önünde gerçekleştirilmekle birlikte bazen kişiyle özel olarak birebir yapıldığına da rastlanırdı.²³⁵ Söz gelişi Toni Natalie, Raniere'nin kendisine uyguladığı bir EM seansı ile sigara içme alışkanlığından kurtulduğunu söylemiştir. Seans esnasında Raniere'nin, kendisine avuç içerisindeki çeşitli noktalara baskılar uygulayarak çeşitli sorular sorduğunu ifade etmiştir. Bu seansın Raniere'nin ofisinde ve ikisi yalnızken gerçekleştiğini belirtmiştir.²³⁶ Öte yandan Edmondson, grup içerisinde koçunun kendisine uyguladığı bir EM seansında erkek arkadaşıyla bulaşıklar yüzünden sürekli

²²⁷ Oxenberg – Stoyneff, *Captive*, 18.

²²⁸ Miller, *QAnon*, 278.

²²⁹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 120.

²³⁰ Thompson, *Cults Uncovered*, 225.

²³¹ Picardy, *"We are Committed to Our Success"*, 29.

²³² Thompson, *Cults Uncovered*, 225.

²³³ Picardy, *"We are Committed to Our Success"*, 29.

²³⁴ Miller, *The Social Science of QAnon*, 276.

²³⁵ Julia Naftulin, "The science-backed psychology techniques Nxivm used to 'fetishize vulnerability' and manipulate members into sex", *Business Insider* (28 October 2020).

²³⁶ Natalie – Hardin, *The Program*, 23-26.

kavga etmesinin sebebinin anne ve babasının bulaşıklar yüzünden kavga ederek boşanmalarından ileri geldiğini öğrendiğini söylemiştir.²³⁷

Berman'ın aktardığına göre Vicente'nin eski kız arkadaşlarından Banks de EM tecrübesi yaşamıştır. Banks bir akşam yemeği sırasında süte alerjisi olduğunu söyleyince Nancy Salzman ona bunu ne zaman öğrendiğini sormuştur. Banks de ilk alerjik reaksiyonunu annesinin ona çok fazla süt tükettiğini ve sütü ziyan etmeden içmesini söylediğinde gerçekleştiğini ifade etmiştir. Bunun üzerine Salzman ona alerjik reaksiyon gösterme sebebinin annesinin baskılayıcı sözlerine karşı geliştirdiği bir fobi olduğunu anlatmıştır. Öte yandan Salzman, Banks'e beynin çocukluktaki mantıksız çağrışımlarını yeniden incelemeye yardımcı olan ve EM adı verilen bir teknik kullandığını söylemiştir. Banks'in öğrendiğine göre EM, bireyi daha mantıklı ve etik bir insan haline getirmek için beyindeki her şeyi yeniden düzenlemeye yardımcı olmayı hedeflemiştir. EM tecrübesinin ardından Banks yıllar sonra süt ürünleri tüketebildiğini ifade etmiştir.²³⁸

EM teknolojisi yoluyla uygulanan terapiler, kişinin konuşurken söylediği kelimelerin gerçek ve derin anlamını ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Öğrenciler EM seanslarıyla inançlarının gerçeklik olarak kabul ettiği varsayımlar olduğunu öğrenir. EM teknolojisi, bireyin seansta anlattığı sorunuyla ilgili farkındalığını artırmayı hedefler. Sorunun temelini fark eden öğrenci söz konusu sorunla yüzleşerek kendisini sınırlayan inançtan kurtulur. Buna bütünleşme denir.²³⁹ Eğer bir EM uygulayıcısı seansı iyi yönetirse, öğrenci seansta anlattıklarını unutabilirdi. Ancak öğrencinin EM'sinin ne hakkında olduğunu hatırlamaması iyi bir şey olarak kabul edilirdi. Çünkü EM'de anlattıklarını hatırlamayan öğrenci artık bütünleşmiş kabul edilirdi. Bu da sorunun ortadan kalkmış olduğu anlamına gelirdi.²⁴⁰

Son olarak EM seansları belli bir ücrete tabi tutularak yapılmaktaydı. Parlato, EM'lerin maliyetinin 65 ile 200 dolar arasında olduğunu söylemiştir.²⁴¹

²³⁷ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 44.

²³⁸ Berman, *Don't Call It A Cult*, 126-127.

²³⁹ Frank Report, "Rational Inquiry Made Easy! Part 1", (Erişim 20 Ocak 2024).

²⁴⁰ Berman, *Don't Call It A Cult*, 127-128.

²⁴¹ Frank Report, "Mark Vicente In-Depth Review – Part I", (Erişim 20 Ocak 2024).

2.3.2. Akılcı Sorgulama (Rational Inquiry)

Rational Inquiry (RI), akılcı sorgulama yöntemi anlamına gelmektedir. Araştırmacı yazar Thompson'a göre bu yöntemin psikolojik engelleri ortadan kaldırarak daha fazla kişisel tatmin sağlamak üzere tasarlandığı iddia edilmiştir. RI yöntemiyle bireyin korku ve fobilerini yenme amacıyla çocukluğuna kadar iz sürüldüğü belirtilmiştir.²⁴² RI yöntemine göre eğer birey kendisiyle bütünleşmişse inançlarında ve davranışlarında tutarsızlık görülmez. Eğer bireyin inançlarında ve davranışlarında tutarsızlık ve çelişki görülüyorsa bu o kimsenin kendisiyle bütünleşmemiş olduğu anlamına gelir. Kendisiyle bütünleşmemiş bireyler çeşitli parçalanmalar yaşar. RI ile bireylerin daha tutarlı olmalarını sağlama hedeflenir. Eğer kişi, kendisiyle daha fazla bütünleşirse uyaranlara yüklediği anlamlar ve tepkileri değişir. Böylece kişinin inançları da yenilenir ve dünyayı deneyimleme biçimi yeniden anlam kazanır. RI yönteminde soru ve cevaplar kullanılır. Koçlar öğrencilere bazı sorular sorar ve öğrencileri doğru cevaplara yönlendirmeye çalışır.²⁴³ RI yöntemi ESP içerisinde uygulandığından bireyin ESP eğitimlerini satın alması gerekirdi.²⁴⁴

Edmondson'un anlattığına göre bireyin bir yandan para kazanmayı isterken bir yandan da paranın tüm kötülüklerin kaynağı olduğunu düşünmesi tutarsızlıktır. RI, bireyin inançlarındaki tutarsızlıkların nerede yattığını bulmak için kendi başına ya da bir koçun desteğiyle kendi içine yolculuğunu keşfetmesinin bir yoludur.²⁴⁵

Parlato'nun bildirdiğine göre Raniere, 2000 yılında RI metodu için ABD Ticaret Bakanlığının Patent ve Ticari Marka Ofisi'ne patent başvurusunda bulunmuş ancak bu başvuru 2013 yılında bakanlık tarafından reddedilmiştir. Raniere, patent başvurusunda RI'yı kişisel gelişime yönelik bir eğitim yöntemi olarak tanımlamıştır. Raniere'ye göre insan beynindeki tutarsızlıklar tutarlı hale geldiğinde entegrasyon adı verilen bir durum ortaya çıkar. Birey ne denli entegre olursa inanç ve davranışları da o kadar tutarlı olur. Tutarlı birey ise daha mutlu bir yaşam sürer. Eğitim için video

²⁴² Thompson, *Cults*, 223.

²⁴³ Frank Report, "Rational Inquiry Made Easy! Part 1".

²⁴⁴ Raine, "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies", 67.

²⁴⁵ Edmonson – Gasbarre, *Scarred*, 43.

kasetler, internet siteleri, seminerler ve basılı materyaller kullanılır. Parlato'ya göre RI'da öznel, belirsiz ve spesifik şeyler öğrettiğinden patent için onay alamamıştır.²⁴⁶

2.3.3. Şeritli Yol (The Stripe Path)

NXIVM üyelerinin dersler esnasında boyunlarına beyaz, sarı, turuncu, yeşil, mavi, mor ve altın sarısı gibi çeşitli renklerde kuşaklar takması gerekmektedir. Şeritli yol adı verilen bu kuşak sisteminde yer alan her bir renkteki kuşak, üyelerin organizasyon içerisindeki rütbelerini belirtmekteydi.²⁴⁷ Derslere yeni kaydolan üyeler beyaz kuşakla başlamakta ve grup içerisinde yükseldikçe diğer renklere geçmekteydi. Üyelerin bir sonraki seviyedeki kuşağa geçebilmesi için mevcut kuşağına şeritler eklemesi gerektiğinden²⁴⁸ bu sisteme Şeritli yol adı verilmiştir.²⁴⁹ Şeritli yol, dövüş sanatlarındaki kuşak sistemi örnek alınarak modellenmiştir.²⁵⁰ Edmondson şeritli yolun kendilerine kişinin kişisel gelişiminin veya entegrasyon seviyesinin ölçüldüğü bir araç olarak tanıtıldığını ifade etmiştir.²⁵¹

Üyeler arasında yaygın olarak kullanılan dört renkte kuşak bulunmaktaydı. Bunlar beyaz, sarı, turuncu ve yeşil renkteki kuşaklardı. Eğitime beyaz renkteki kuşakla başlanır ve mevcut kuşağına dört şerit ekleyen üye, bir üst seviyedeki kuşağa geçirilirdi. Yaygın olarak kullanılan dört kuşağa ek olarak daha az görülen mor, mavi ve altın rengi üç kuşak daha kullanılmaktaydı.²⁵² Üyeler daha fazla derse kaydolarak veya derslere yeni üyeler kaydederek şeritli yolda yükselebilmekteydiler.²⁵³ Üyeler şerit yolunda yükseldikçe çeşitli sorumluluklar ve ayrıcalıklar kazanırdı.²⁵⁴ Ancak yine de üyelerin ne zaman ve nasıl terfi alacağı konusunda son kararı Raniere veriyordu.²⁵⁵ Üyeler bir sonraki kuşağa geçmeden önce küçük bir tören yapılırdı. Bu törende daha üst rütbedeki biri gelir ve üyenin boynuna yeni kuşağını takardı. Takılan kuşağın rengi üyenin NXIVM içerisinde nasıl davranacağını belirlerdi. Alt

²⁴⁶ Frank Report, "Part 1: Rational Inquiry for Dummies", (Erişim 1 Şubat 2024).

²⁴⁷ Frank Report, "Coaches Summit: Stripe path to be overhauled" (Erişim 24 Temmuz 2023).

²⁴⁸ Oxenberg – Stoyanoff, *Captive*, 11.

²⁴⁹ Hedy Phillips "The Vow: NXIVM Members Wore Colored Sashes to Show Rank, and Here's What They Mean", *Popsugar* (August 25, 2020).

²⁵⁰ James M. Odat, "What is NXIVM?" *Times Union* (February 10, 2012).

²⁵¹ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 46.

²⁵² Massingale, *The Rise and Fall of NXIVM*, 33.

²⁵³ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 37.

²⁵⁴ Picardy, "We are Committed to Our Success", 24.

²⁵⁵ Massingale, *The Rise and Fall of NXIVM*, 34.

rütbedeki üyeler üst rütbedeki üyeleri sorgulayamazdı. Üst rütbedeki üyeler grup içerisinde ön sıralarda otururken alt rütbedeki kişiler arka sıralarda otururdu.²⁵⁶

Beyaz kuşak, ödeme yapıp derslere katılan herkesin taktığı başlangıç kuşağıydı. Beyaz kuşak takan öğrenciler Raniere’yi övme, onun önünde saygıyla eğilme, NXIVM’ye ait olan tokalaşma gibi temel uygulamaları öğrenirdi.²⁵⁷ Grup içerisindeki en üst düzey üye olan Raniere de kendisini yaşam boyu öğrenci olarak tanımladığından beyaz kuşak takardı.²⁵⁸

Üyeler beyaz kuşaktan sonra sarı kuşağa geçerdi. Sarı kuşak sahibi üyeler *koç* (*coach*) olarak bilinirdi.²⁵⁹ Sarı kuşaklı koçlar grup içerisindeki hizmetlerine karşılık herhangi bir ücret almayıp aksine aylık olarak ücret öderdi.²⁶⁰

Sarı kuşaktan sonra turuncu kuşak gelirdi. Bu rütbedeki kişiler az bir miktarda maaş yahut gruba kazandırdığı yeni üyeler üzerinden komisyon alabilirdi. Bu rütbedeki kişiler “*proctors*”, yani gözetmenler olarak isimlendirilirdi. Allison Mack ve Clare Bronfman gibi isimler de turuncu kuşak takardı.²⁶¹

Turuncu kuşaktan sonra yeşil renkteki kuşak gelirdi. Yeşil kuşak sahibi kişiler “*senior proctors*”, yani kıdemli gözetmenler olarak anılırdı.²⁶² Lauren Salzman, Sara Bronfman, ve Sarah Edmondson gibi isimler de yeşil kuşak takardı.²⁶³

Yeşil kuşaktan sonra mavi kuşak gelirdi. Mavi kuşak sahibi grup içerisinde “*counselor*”, yani danışman olarak bilinirdi. Grubun eski üyelerinden Frank Parlato, bildiği kadarıyla mavi kuşak takan tek üyenin Edgar Boone olduğunu söylemiştir.²⁶⁴

Mavi kuşaktan sonra mor kuşak gelirdi. Bu kuşağa sahip olan üyeler “*senior counselor*”, yani kıdemli danışman olarak bilinirdi. Sarah Edmondson, mor kuşağa

²⁵⁶ Edmondson –Gasbarre, *Scarred*, 88, 62.

²⁵⁷ Frank Report, “The Stripe Path – a Primer for Those Watching THE VOW, Wishing to Understand the Nxivm Sash-Ranking System” (Erişim 24 Temmuz 2023).

²⁵⁸ Massingale, *The Rise and Fall of NXIVM*, 33.

²⁵⁹ Oxenberg –Staynoff, *Captive*, 11.

²⁶⁰ Frank Report, “The Stripe Path – a Primer for Those Watching THE VOW, Wishing to Understand the Nxivm Sash-Ranking System”.

²⁶¹ Frank Report, “The Stripe Path – a Primer for Those Watching THE VOW, Wishing to Understand the Nxivm Sash-Ranking System”.

²⁶² Massingale, *The Rise and Fall of NXIVM*, 49.

²⁶³ Eunice Kim, “The stripe path: How to make your way up in NXIVM” *CBC* (Jul 27, 2018).

²⁶⁴ Frank Report, “The Stripe Path – a Primer for Those Watching THE VOW, Wishing to Understand the Nxivm Sash-Ranking System”.

sahip olanların yalnızca Pam Caftriz ve Barbara Jeske isimli üyeler olduğunu söylemiştir.²⁶⁵

Altın kuşak üyelerin takılabileceği en yüksek rütbeyi temsil eden kuşaktı. Bu kuşağı yalnızca Nancy Salzman kullanmıştır.²⁶⁶

2.3.4. Öncü Haftası (Vanguard Week)

Vanguard Week adıyla bilinen Öncü Haftası, Raniere'nin doğum gününü kutlamak için gerçekleştirilen etkinliklerdir.²⁶⁷ Berman'a göre NXIVM'ye pek çok öğrenci kaydetmesi ve öğrencilere yönelik düzenlediği tatil partileriyle topluluğa pek çok katkısı olan Barbara Bouchey, 2000 yılının yazında bir hafta sonu konferansı başlatmıştır.²⁶⁸ Başlangıçta NXIVM'yi tanıtmayı amaçlayan bu konferans, ilerleyen dönemlerde Raniere'nin doğum günü için her yıl düzenlenen Vanguard Week veya V-Week olarak bilinen bir etkinliğe dönüşmüştür.²⁶⁹ Yıllar içerisinde NXIVM üyeleri için bu etkinliğe katılım zorunlu hale gelmiştir.²⁷⁰

V-Week, her yılın ağustos ayının sonlarında New York'un George Gölü kıyısındaki bir aile tatil yeri olan Silver Bay YMCA kampüsünde düzenlenirdi.²⁷¹ Etkinlikler Raniere'nin doğum günü olan 26 Ağustos'tan dört gün kadar önce başlar ve yaklaşık on gün sürerdi. Parlato'nun bildirdiğine göre V-Week'e katılım ücretliydi ve üyelere 2.200 ila 5.000 dolar arasında değişen miktara mal olurdu. V-Week haftası boyunca tüm tesis NXIVM tarafından rezerve edilir ve grup dışı ziyaretçilere kapatılırdı. Katılımcılar hafta boyunca gölde eğlenir ve genellikle vejetaryen beslenirdi.²⁷² V-Week'te NXIVM öğrencileri ve koçları Raniere'nin konuşmalarını dinlerdi. NXIVM'ye eklenen yeni müfredatlardan bahsedilirdi.²⁷³ ABD, Avrupa, Kanada ve Meksika'daki tüm üyeler etkinliğe gelirdi. Davul çalınır, dans edilir, şarkılar söylenir ve şiirler okunurdu. Raniere her akşam voleybol oynar ve kadınlar

²⁶⁵ Edmondson –Gasbarre, *Scarred*, 37.

²⁶⁶ Oxenberg –Staynoff, *Captive*, 11.

²⁶⁷ Emily Saul, "Nxivm witness compares Keith Raniere to Scientology's L. Ron Hubbard", *New York Post* (June 12, 2019).

²⁶⁸ Berman, *Don't Call It A Cult*, 63.

²⁶⁹ Cutler, *Cults*, 300.

²⁷⁰ Berman, *Don't Call It A Cult*, 63.

²⁷¹ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 71.

²⁷² Frank Report, "What Really Happened at V-Week 2016 When Everyone But High Rank Got Sick?" (Erişim 13 Ağustos 2023).

²⁷³ Berman, *Don't Call It A Cult*, 63.

da onu izlerdi.²⁷⁴ Edmondson'a göre V-Week'te gün doğumu yürüyüşleri gerçekleştirilir, üst düzey koçlar eşliğinde EM'ler yapılır ve bazı üyeler geceleri Vanguard'a saygı niteliğinde hazırladıkları skeçleri sunar.²⁷⁵

Berman'a göre bütün bu etkinliklerin yanı sıra V-Week etkinliği NXIVM'nin bağış toplaması için merkezi bir kayıt yerine dönüşmüştür. Yine Berman'ın kaydettiğine göre Bouche, bir V-Week haftasında yaklaşık 50 bin dolar toplandığını ve etkinliğe katılan öğrencilerin Raniere'ye genellikle nakit hediye verdiğini söylemiştir.²⁷⁶

2017 yılına gelindiğinde NXIVM'nin DOS isimli alt kuruluşunun kadınları damgaladığı haberleri gündeme gelince üyeler NXIVM'den ayrılmaya başlamış ve V-Week'e katılım azalmıştır. Raniere'nin 2018 yılında tutuklanması üzerine o sene yapılacak olan Vanguard Week haftası etkinlikleri iptal edilmiştir.²⁷⁷

2.3.5. Kadınların Damgalanması

DOS'un en dikkat çeken uygulamalarından biri kadınların damgalanmasıdır. Parlato'nun bildirdiğine göre, damgalama törenine yalnızca DOS'un en kıdemli üyesi Mack'in onayladığı kadınlar katılabilirdi. Törenden önce törene katılacak olan kadınlar bir araya getirilip tanıştırılırdı. Daha sonra gözleri bağlanarak damgalama töreninin gerçekleştirileceği gizli bir mekâna götürülürdü.²⁷⁸ Edmondson'a göre bu gizli mekân, Allison Mack'in Albany'nin Halfmoon adlı kasabasında yer alan Knox Woods'taki eviydi.²⁷⁹ Bu eve geldikten sonra tüm kadınlar üzerlerindeki kıyafetleri çıkarıp çıplak halde daire şeklinde otururdu. Damgalanacak olan çıplak kadın damgalanacağı masaya uzanırdı. Daha sonra NXIVM takipçisi lisanslı bir doktor olan Danielle Roberts gelerek ısıtılmış metal bir kalemle kadınları damgalama işlemini gerçekleştirirdi. K-A-R harflerinden oluşan damga kadınların pelvik bölgesi olarak adlandırılan alt karın bölgelerine uygulanırdı. Bütün bu damgalama töreni yaklaşık üç saat sürerdi. Törendeki kadınlar sırayla damgalanır ve bu esnada

²⁷⁴ Cutler, "Cults", 300.

²⁷⁵ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 73.

²⁷⁶ Berman, *Don't Call It A Cult*, 63.

²⁷⁷ Frank Report, "What Really Happened at V-Week 2016 When Everyone But High Rank Got Sick?".

²⁷⁸ Frank Report, "Part 1: Branded Slaves and Master Raniere; Sources: Human branding part of Raniere-inspired women's group".

²⁷⁹ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 10.

görevlendirilen kadınlardan biri telefonla tüm damgalama anını video kaydına alırdı.²⁸⁰ Berman'ın yazdığına göre damgalama gerçekleşmeden önce damgalanacak olan üyenin “Efendim, lütfen beni damgalayın. Bu benim için bir onurdur. Bu benim bütün hayatım boyunca taşımak istediğim bir onurdur.” ifadesini söylemesi gerekirdi.²⁸¹ Yine Parlato'nun bildirdiğine göre damgalama gerçekleşikten sonra kadınların DOS isimli gruba olan bağlılıklarını göstermek amacıyla genellikle sonsuzluk simgesi olan bir kolye, göbek zinciri ya da halhal takması gerekirdi.²⁸²

DOS'un damgaladığı üyelerden biri olan Edmondson kendi kitabında damgalanma anısını anlatmıştır. Edmondson'un anlattığına göre bir gün NXIVM'deki en yakın arkadaşı Lauren Salzman, Edmondson'un yaşadığı Vancouver'a gelerek ona hayatını değiştirecek bir şeyin parçası olması gerektiğini söylemiştir. Edmondson da aralarındaki samimiyete güvenerek Lauren'in teklifini kabul etmiştir. Bunun üstüne Lauren ondan bu konuyla ilgili kimseye bir şey söylemeyeceğine ikna olmak için teminat istemiştir. Edmondson da Lauren'in yönlendirmesiyle yüzünün ve cinsel organın açık bir şekilde görüldüğü bir fotoğraf çektirerek Lauren'e vermiştir. Böylece Edmondson DOS'un bir üyesi olmuştur. Daha sonra Lauren, DOS'un kendini geliştirmek ve dünyayı daha iyi bir yer haline getirmek isteyen seçkin kadınlardan oluştuğunu ve üyeler arasında efendi-köle ilişkisi olduğunu söylemiştir. Dolayısıyla kendisinin efendi, Edmondson'un ise kendisinin kölesi olacağını belirtmiştir. Bunu duyan Edmondson tereddüt edince Lauren, efendi-köle ilişkisini bir usta ve öğrenci ilişkisi gibi düşünmesi gerektiğini söylemiştir. Daha sonra Edmondson'u kocasına bile hiçbir şey söylememesi konusunda sıkıca tembihlemiştir.²⁸³

Edmondson, DOS'a girişinden iki ay gibi bir süre sonra 2017 yılının mart ayında DOS üyesi olan beş kadınla tanıştırıldığını ve bu kadınlarla gizli bir yere götürüldüğünü ifade etmiştir. Daha sonra Lauren gelerek kendisine çıplak soyunması gerektiğini ve alt karın bölgesine dört elementi simgeleyen küçük bir dövme yapılacağını söylemiştir. Edmondson bunu kabul etmeyince Lauren ona

²⁸⁰ Frank Report, “Part 1: Branded Slaves and Master Raniere; Sources: Human branding part of Raniere-inspired women's group”.

²⁸¹ Berman, *Don't Call It A Cult*, 266.

²⁸² Frank Report, “Part 6: Branded Slaves and Master Raniere: Allison Mack Left Acting to Brand Women” (Erişim 25 Ocak 2024).

²⁸³ Edmondson –Gasbarre, *Scarred*, 159-163.

NXIVM’de yeşil kuşak takan yüksek rütbeli üyelere biri olduğunu ve dövme yaptırmakla cesaretiyle diğerlerine örnek olması gerektiğini hatırlatmıştır. Bunun üstüne Edmondson ESP derslerinde öğrendiği şeyleri hatırlayarak kendini rahatlatmaya çalışmıştır. Aldığı ESP’lere göre eğer bir durum onu rahatsız ederse ve kaçma dürtüsü hissederse bu onun doğru yol olduğunu gösteren bir işaret demektir. Ayrıca DOS’a girerken verdiği teminatların serbest kalmasından korktuğu için Lauren’e itiraz etmeme kararı almıştır. Törenin devamında Lauren’in odadaki herkese tıbbi maskeler dağıttığını çünkü odanın yanık et kokmaya başladığını söylemiştir. Daha sonra Edmondson, Lauren’in telefonu ile dördüncü kadının damgalanmasını video kaydına alırken KAR isimli birinden “Nasıl gidiyor?” şeklinde bir mesaj geldiğini görmüştür. Başlangıçta bu kişinin gruptaki Karen isimli bir kimse olduğunu düşündüğünü söylemiştir. Ancak daha sonra bu kişinin Raniere olduğunu ve vücudundaki damganın dört elementi değil, Raniere’nin adının baş harflerini simgelediğini anladığını ifade etmiştir.²⁸⁴

2.3.6. Diyet Uygulaması

Parlato’nun pek çok NXIVM üyesinden öğrendiğine göre Raniere oldukça zayıf kadınları çekici bulmaktaydı. Bu nedenle NXIVM’de diyet ve kilo verme hayati bir öneme sahipti. Nitekim DOS kadınları da yeminlerinin bir parçası olarak sıkı diyet uygulamalarına tabi tutulurlardı. Raniere, çevresindeki kadınlara sık sık ince bir fiziğe sahip olmaları gerektiğini çünkü kadınların vücutlarındaki fazla yağın kendisinin sahip olduğu ince enerjilerinin onlara aktarılmasına engel olduğunu belirtmiştir.²⁸⁵ Oxenberg’in de iletişime geçtiği bir DOS kölesinden öğrendiğine göre Raniere’nin zayıf kadınlardan hoşlanma sebebinin kilolu kadınların Raniere’nin ereksiyon olmasına engel olmasıdır.²⁸⁶

Parlato’nun ifade ettiğine göre diyetin uygulanmasında Mack önemli bir denetleyici konumunda olmuştur. Kadınlara Mack’in gözetiminde Raniere’nin izin verdiği ölçüde yemek yeme izni verilmiştir. Günlük olarak alınması gereken kalori miktarı 500, 800 veya 900 kalori olarak belirlenmiştir. Bu nedenle kadınların günlük

²⁸⁴ Edmondson – Gasbarre, *Scarred*, 4-16.

²⁸⁵ Frank Report, “Guest View: The Low-Cal Diet of DOS May Have Caused Some Women to Have Numerous, Lasting Problems.” (Erişim 6 Kasım 2023).

²⁸⁶ Oxenberg – Stoyneff, *Captive*, 198-199.

olarak bu kalori miktarlarını aşmayan diyetler uygulaması beklenmiştir. 800 kalorilik diyet üyeler için standart kabul edilmiştir. Günde 500 kalorilik diyeti uygulayan kadınlar grup tarafından daha fazla takdir edilmiş, 900 kalorilik diyetler ise kendisine hâkim olamayan, yeme isteklerini dizginleyemeyen şeklinde tanımladıkları kadınlar için uygun görülmüştür. Diyetlerde genel olarak vejetaryen beslenme önemsenmiştir. Zira kadınların et türü besinler tüketmesi veya alkol ya da uyuşturucu kullanmasının Raniere üzerinde olumsuz etki yarattığına inanılmıştır. Kadınlara sunulan diyetle sabahları çoğunlukla yoğurt veya meyve tüketimine izin verilmiştir. Öğle ve akşam öğünlerinde ise kabak, lahana, salatalık gibi sebzeler tüketilmesi tavsiye edilmiştir. Ayrıca kadınların yedikleri her şeyi günlük olarak rapor etmeleri istenmiştir. Parlato, Raniere'nin, kadınlara *Usta Temizlik (Master Cleanse)* olarak adlandırdığı su, limon suyu, akçaağaç şurubu ve kırmızıbiber karışımından oluşan bir içecek periyodik olarak oruç tutmaları talimatını verdiğini de iddia etmiştir. Öte yandan Raniere'nin herhangi bir diyet kısıtlamasına tabi olmayıp istediği şeyleri yiyebildiğini bildirmiştir.²⁸⁷ Oxenberg de Raniere'nin kadınları 500 ila 800 kalorilik diyetlere tabi tuttuğunu ve kilo aldıklarında onları cezalandırdığını ifade etmiştir. Bu durumun kadınlara onların karakter gelişimi için uygulandığını telkin etmiştir.²⁸⁸

New York Post'un haberine göre grubun Nicole olarak tanıtılan eski bir üyesi, Mack'in India Oxenberg'e Raniere'nin cinsel zevklerini tatmin etmek için oldukça kısıtlı bir diyet uygulattığını söylemiştir. Bu diyetle India, günlük olarak yalnızca 500 kalori alacak şekilde beslenmiştir. Nicole, Mack'in India'ya uygulattırdığı bu diyetin Raniere'nin belirlediği 107 poundluk hedef kiloya ulaşana kadar yaklaşık 1 yıl sürdüğünü iddia etmiştir.²⁸⁹ Oxenberg de People dergisine kızı India'nın 500 ila 900 kalori arasında ciddi bir kısıtlayıcı diyet uyguladığını bildiğini ancak durumun ciddiyetini daha sonradan fark ettiğini bildirmiştir.²⁹⁰ Eski üyelerden Vicente ise NXIVM'deki kadınların çoğunun günde yaklaşık 300 kalori ile beslendiğini ifade

²⁸⁷ Frank Report, "Part 3: Branded Slaves and Master Raniere: Low Cal Diet Helps Slaves Receive Energy From Master Raniere" (Erişim 6 Kasım 2023).

²⁸⁸ Oxenberg – Stoyanoff, *Captive*, 128.

²⁸⁹ Emily Saul, "Allison Mack allegedly starved 'Dynasty' star Catherine Oxenberg's daughter India", *New York Post* (June 7, 2019).

²⁹⁰ Liz McNeil - Chris Harris, "Allison Mack Accused of Keeping Catherine Oxenberg's Daughter on Diet for Ideal Sex Slave Weight", *People* (Jun 10, 2019).

etmiştir. Bu nedenle ciltlerinin çok solgun görüldüğünü söylemiş ve Mack’ın etrafındaki kadınlar için zombi ifadesini kullanmıştır.²⁹¹

NXIVM’de diyetin yanı sıra öğrencilerin daha az uyuması teşvik edilmiştir. Raniere’nin uyku ihtiyacından büyük ölçüde vazgeçtiği söylenerek öğrencilerden de günün hangi saati olursa olsun kendilerine ulaşılabilecek şekilde uyanık kalmaları beklenmiştir. Eğer bu kurala riayet edilmezse çıplak bir şekilde kalçalarından kürek yeme ile cezalandırılacakları söylenmiştir.²⁹²

Parlato’nun blogundaki başka bir yazıya göre bu şekilde kısıtlayıcı diyetlerin uygulanması kadınları fiziksel ve psikolojik olarak da etkilemiştir. Örneğin yeme bozuklukları, uykuda düzensizlik, duygudurum bozuklukları, saçlarda dökülme ve diğer pek çok durum bu diyetlerin neden olduğu bazı olumsuz sonuçlar arasında yer almıştır. Nitekim Oxenberg, India’nın düşük kalorili bir diyet uyguladığından dolayı saçlarının döküldüğünü ve adet görmediğini ifade etmiştir.²⁹³

2.3.7. İyileştirme Uygulaması

NXIVM sunmuş olduğu hizmetlerle Tourette sendromunu tedavi edebildiğini iddia etmiştir. Tourette bozukluğu olarak da bilinen Tourette sendromu,²⁹⁴ genellikle çocukluk çağında ortaya çıkan nöropsikiyatrik bir rahatsızlıktır.²⁹⁵ Tourette sendromlu bireyler, ani ve istenmeyen eylemlerde bulunur. Normalden fazla göz kırpma, omuz silkme, kafa seğirme, hapsirme, homurdanma gibi eylemler Tourette sendromunun belirtilerinden bazılarıdır. Bazı şiddetli Tourette sendromu durumlarında ise tekme atma, bir cümleyi tekrar tekrar söyleme, değişik sesler çıkarma, ısırma gibi semptomlar da görülebilir. Bütün bu istemsiz eylemler “tik” olarak adlandırılır.²⁹⁶

²⁹¹ Robert Gavin “Witness: Raniere bragged of wanting to ‘break’ follower Allison Mack”, *Times Union* (May 13, 2019).

²⁹² Frank Report, “Part 3: Branded Slaves and Master Raniere: Low Cal Diet Helps Slaves Receive Energy From Master Raniere”.

²⁹³ Frank Report, “Guest View: The Low-Cal Diet of DOS May Have Caused Some Women to Have Numerous, Lasting Problems”.

²⁹⁴ Ruth Bjorklund, *Tourette Syndrome* (New York: Marshall Cavendish Benchmark Books, 2010), 12.

²⁹⁵ Mehmet Ak vd., “Tourette Sendromlu Olgularda Nöropsikiyatrik Bulgular”, *Gülhane Tıp Dergisi* 53 (2011), 89.

²⁹⁶ Bjorklund, *Tourette Syndrome*, 20-24.

Tourette sendromuyla mücadele ettiği bilinen en popüler NXIVM üyesi Marc Elliot'tur.²⁹⁷ Elliot, Frank Report'a konuşmuş ve kendisi hakkında birtakım bilgiler vermiştir. Frank Report'a bildirdiğine göre kendisine dokuz yaşındayken hafif düzeyde Tourette sendromu teşhisi konmuştur. On beş yaşına geldiğinde hastalığı şiddetlenmiştir. Kontrol edilemeyen tikleri nedeniyle gündelik yaşamında çeşitli hakaretlere ve ayrımcılıklara maruz kalmıştır. Liseden mezun olduktan sonra insanları Tourette sendromu hakkında bilgilendirmek için çeşitli okul ve kuruluşlarda seminerler vermiştir. Daha sonra "What Makes You Tic?" (Seni Tik Yapan Nedir?) adını taşıyan sunumu ülke çapında izlenmeye başlamıştır. Oregon eyaletinin Portland kentinde bir üniversitede konferans verdiği sırada konferanstaki kişilerden birinin kendisini ESP ile tanıştırdığını söylemiştir. Bunun ardından Elliot, ESP kurslarında eğitim almaya başlamıştır. Elliout'un iddia ettiğine göre ESP kurslarında Tourette sendromunu iyileştirmek üzere çalışmış ve 2010 yılının yazında Albany'de aldığı ilk 16 günlük ESP eğitiminden itibaren tiklerinde önemli düşüşler görmüştür. 20 yıl boyunca bu sendromla mücadele ettiğini ve ilaçlar da dahil olmak üzere hiçbir çözümün işe yaramadığını söyleyen Elliot, NXIVM kursları neticesinde tiklerinde neredeyse %90 oranında azalma olduğunu iddia etmiştir. İyileştiğini belirten Elliot, 2014 yılından itibaren ESP kurslarında eğitmen olarak çalışmaya başlamıştır. Eğitmen olduğu dönemde Tourette sendromlu başka hastaları da bularak onlara yardımcı olmak için çalıştığını söylemiştir. Ekip arkadaşları Nancy Salzman ve Dr. Brandon Porter ile Tourette sendromlu bir hastayı Raniere'den aldıkları talimatlar doğrultusunda bu durumdan kurtardıklarını iddia etmiştir. Devam eden dört yıl boyunca Clare Bronfman'ın da ekonomik desteğiyle on hastayı daha iyileştirdiklerini ifade etmiştir.²⁹⁸

Yapımcı Alessandro Molatore, NXIVM'nin Tourette sendromlu hastaları iyileştirme sürecini kayda almıştır. Yaklaşık üç yıl süren çalışma sonucu My Tourette's (Benim Tourettelerim) isimli belgesel filmi 2018 yılında ilk kez gösterime girmiştir.²⁹⁹ Dünya çapındaki çeşitli film festivallerinde gösterilen My Tourette's,

²⁹⁷ Times Union, "NXIVM's Tourette's", *YouTube* (November 1, 2022), 00:01:26-00:01:30.

²⁹⁸ Frank Report, "Marc Elliot: My Story – NXIVM, Keith Raniere, Nancy Salzman, and the 'Tourette's Project'" (Erişim 9 Şubat 2024).

²⁹⁹ Frank Report, "Marc Elliot: My Quest to Help People With Tourette's' Postponed, as NXIVM Community Was Destroyed By Frank Report" (Erişim 9 Şubat 2024).

Tourette sendromlu bireylere umut olmayı vaat etmiştir.³⁰⁰ Belgeselde Isabella Constantino, Nick Letter, Carysa Long, Alex Hall ve Marc Elliot olmak üzere toplam 5 kişinin Tourette sendromunu yenme hikayesi anlatılmıştır. Raniere, belgeseldeki konuşmasında hastaların iyileşme sürecinde yalnızca konuşmalardan oluşan bir metodolojinin kullanıldığını bildirmiştir.³⁰¹ Belgeselde yer alan Nancy Salzman, Elliot ile tanışmadan önce Tourette sendromu hakkında bilgisi olmadığını söylemiştir. Bir müddet Elliot’un davranışlarını izlediğini ve Elliot’un davranışlarında tiklerinin şiddetini etkileyen bazı şeyler fark ettiğini belirtmiştir. Söz gelişi Elliot’un, stres altındayken ve stresli değilken daha farklı davranışlar sergilediğini ifade etmiştir. Belgeselin devamında Elliot, Nancy’nin kendisiyle konuşmak istediğini ve ona, çok fazla tik yaptığını ve bunu durdurabileceğini söylemiştir. Elliot bunun imkânsız olduğunu ve Tourette sendromunun hayatını çok fazla etkilediğini, bununla yaşamanın çok zor olduğunu anlatmıştır. Nancy ise bu durumun herkes için zor olduğunu hatırlatmıştır. Elliot, o an kendisinin özel biri olmadığını fark ettiğini, ertesi gün tik yapmamak için kendisini zorladığını ve bunu başardığını belirtmiştir.³⁰²

Belgeselin devamında NXIVM’de terapi alıp Tourette sendromundan kurtuldukları iddia edilen kişilerin hikayelerine odaklanılmıştır. Hasta ile konuşma terapisini Nancy Salzman yönetmiştir. Konuşma terapisini başlamadan önce, ekibin bir parçası olan Brandon Porter hastaya başına geçirmesi için bir başlık vererek terapi boyunca hastanın beyin dalgalarının izlenmesi amaçlanmıştır. Hasta, başlığı taktıktan sonra Nancy terapiyi başlatmış ve terapi süresince hastalara pek çok soru sormuştur. Sorular daha ziyade hastaların Tourette geçmişleri ile ilgili olmuştur. Nancy, sorduğu sorularla hastaların anılarına veya tiklerine yükledikleri anlamları uyaran-tepki modeli bağlamında incelediğini söylemiştir. Burada kullandığı yöntemin aslında EM yani anlam keşfi olduğunu da itiraf etmiştir. Nancy, amaçlarının terapiden sonuç alıp alamayacaklarını öğrenmek olduğunu, terapiden olumlu sonuç aldıkları takdirde bu terapileri başka hastalara da uygulayarak onları da bu durumdan kurtarmayı

³⁰⁰ Frank Report, “NXIVM’s Raniere-Clare Bronfman Film on YouTube Promotes ‘Talk Therapy’ Relief From Tourette’s” (Erişim 9 Şubat 2024).

³⁰¹ My Tourette’s Film, “My Tourette’s - The Complete Documentary Film”, *YouTube* (21 September 2021), 01:11:29-01:12:27.

³⁰² My Tourette’s Film, “My Tourette’s - The Complete Documentary Film”, *YouTube* (21 September 2021), 00:31:35-00:35:20.

hedeflediklerini ifade etmiştir.³⁰³ Belgeselin 46. dakikasından itibaren hastaların iyileştiklerini itiraf eden konuşmalar gösterilmiştir. Constantino, Long, Letter ve Hall teker teker tiklerinin azaldığını, eskisi kadar güçlü olmadığını ve artık kontrol edilebilir hale geldiğini söylemişlerdir.³⁰⁴

Psikoloji uzmanı Alan Jern'in, NXIVM'nin Tourette sendromu terapisi hakkındaki yorumuna göre, NXIVM'nin Tourette tedavisinin gerçekten işe yarayıp yaramadığı hakkında bir şey söylemek zordur. Çünkü gizlilik ilkeleri nedeniyle tedavide kullandıkları yöntemi tam olarak açıklamamış ve kontrollü bir çalışma yürütmemişlerdir. NXIVM esasen bilişsel davranışçı terapinin değiştirilmiş bir formunu kullanmıştır.³⁰⁵ VICE'in haberine göre, deneklerden çocukluklarına ait travma yaratan anları hatırlamaları istenmiştir. Deneğin travmatik tepkileri tetikleyen kusurlu çağrışımları yeniden yapılandırılmaya çalışılmıştır. Böylece hastaların tik dürtülerini daha fazla farkına varmaları amaçlanmıştır. VICE, bu yöntemin tikleri farklı davranışlarla değiştirmeyi öğretmeyi içeren davranışsal tedavi yöntemine çok benzediğini ileri sürmüştür.³⁰⁶

³⁰³ My Tourette's Film, "My Tourette's - The Complete Documentary Film", *YouTube* (21 September 2021), 00:38:25-00:43:39.

³⁰⁴ My Tourette's Film, "My Tourette's - The Complete Documentary Film", *YouTube* (21 September 2021), 00:46:25-01:05:12.

³⁰⁵ Psychology Today, "Did the NXIVM Cult Actually Help People?" (Erişim 9 Şubat 2024).

³⁰⁶ Sarah Berman, "I Tried to Make Sense of an Alleged Sex Cult's Bizarre Health Claims", *Vice* (May 1, 2018).

3. SONUÇ

XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel saiklerle toplumda meydana gelen değişimler yeni dini hareketlerin ortaya çıkmasında önemli bir rol oynamıştır. Tezimize konu olan NXIVM hareketi de ABD’de 1998 gibi yakın bir tarihte ortaya çıkmıştır. NXIVM, Raniere tarafından çoğunlukla zenginlere ve ünlü kişilere kişisel ve mesleki gelişim kursları satan bir şirket olarak kurulmuştur. Özellikle Hollywood dünyasından ünlülerle iletişim halinde olması NXIVM’nin üye kazanma stratejisini olumlu yönde etkilemiştir. Hareket, Allison Mack ve diğer oyuncuların yanı sıra Clare ve Sara Bronfman gibi isimler de dâhil olmak üzere siyasi ve zengin insanların dikkatini çekerek toplumda tanınır hale gelmiştir.

Araştırmamız boyunca NXIVM hareketinin yeni dini hareketlerle benzer özelliklere sahip olduğu görülmüştür. Yaptığımız çalışmada NXIVM hareketinin diğer pek çok yeni dini hareket gibi içinden çıktığı toplumun genel yapısına ve temel insani değerlere zarar verici eylemlerde bulunduğu tespit edilmiştir. Hareket; üyelerini fiziksel, duygusal ve finansal olarak istismar etmiştir. Harekete mensup kadınların çoğunun Raniere’ye özellikle cinsel amaçlı hizmet etmiş olması NXIVM’yi bir seks tarikatına çevirmiştir.

NXIVM; dünyayı daha etik bir yer haline getirmek, kişilerin yaşamlarını anlamlı kılmak ve onları yaşadıkları psikolojik sorunlardan kurtarmak, kadınları ve erkekleri daha güçlü duruma getirmek gibi hedefleri olduğunu öne sürmüştür. Bu amaçla üyelerine, Raniere’nin ürettiği akılcı sorgulama ve anlamın keşfi gibi uygulamalarda bulunmuştur. İnsanlar kendilerini gerek mesleki gerekse kişisel anlamda geliştirmek istedikleri için bu gruba dâhil olmuş ancak dönüşüm bekledikleri gibi olmamıştır. Üyelerinin sözde iyi hissetmelerini sağlamak için uyguladıkları her ritüel ve uygulama ile aslında üyelerin en derin korku ve güvensizliklerini öğrenmiş, üyeler hakkında daha sonra baskı ve şantaj için kullanılabilecek kişisel bilgiler toplamışlardır.

Şüphesiz ki Raniere’nin üyeler üzerinde mutlak ve karizmatik bir otoritesi olmuştur. NXIVM, üyelerine içsel mutluluklarını Raniere ve öğretilerine sorgusuz sualsiz tam bir teslimiyetle inanarak bulacaklarını söylemiştir. Bu nedenle Raniere’yi

yahut NXIVM'yi eleştiren herhangi bir ifade kullanmak hareket içerisinde büyük bir suç olarak kabul edilmiştir. Ayrıca harekete katılanlardan NXIVM'yi eleştiren veya olumsuz yorum yapan çevrelerinden uzaklaşmaları istenmiş ve böylece üyeler kademeli olarak kendi yakın çevrelerinden uzaklaştırılarak çevrelerini tamamen NXIVM'deki insanlar oluşturmuştur.

Yeni dini hareketlerin üye kazanma noktasında aile içerisinde veya arkadaş çevresinde sorunları olan, çeşitli sosyal ve psikolojik problemler yaşayanlar insanları hedefledikleri bilinmektedir. Nitekim Raniere de toplumun üst kesim zengin ve popüler insanlarına yönelmekle birlikte çoğunlukla ailevi problemler yaşayan kişiler, eşinden ayrılmış kadınlar, ayrıca mesleki anlamda kendini yetersiz gören ve hayatın anlamıyla ilgili arayış içerisinde olan bireylerle ilgilenmiştir. Söz konusu bireylerin duygusal zayıflıklarından yararlanarak onları istismar etmiştir.

Harekete dâhil olan bazı kadınlar gruba daha derin bağılıklar göstermeye ikna edilmiş ve DOS isimli gizli bir kadınlar birliğine davet edilmişlerdir. DOS üyesi olan kadınlar, kurucu Raniere'nin adının baş harfleriyle damgalanmış ve onun cinsel partneri olmuşlardır. Ayrıca bu kadınlar DOS'a yeni üyeler kazandırarak Raniere'nin hem iş gücü hem de gelir kaynağını oluşturmuşlardır.

NXIVM, kurucu Keith Raniere ve suç ortaklarının elinde istismar, çocuk pornografisi, zorla çalıştırma, şantaj, kara para aklama gibi çeşitli suçlarla dolu karanlık bir dünyaya dönüşmüştür. Sarah Edmondson 2017 yılında NXIVM'den ayrıldıktan sonra medyaya NXIVM ile ilgili çarpıcı bilgiler vermiş ve ardından medyanın ilgisi NXIVM'ye çekilmiştir. Raniere 2018 yılında tutuklandıktan iki ay sonra NXIVM kapatılmıştır.

Harekete katılan eski üyelerin anlatımlarından NXIVM hareketinden pek çok insanın zarar gördüğü anlaşılmaktadır. Bu durum istismarcı oluşumlar hakkında yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu göstermektedir. İnsanların bu tarz oluşumların tuzaklarına düşmemeleri için bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Toplum konuyla ilgili yeterince bilinçlendirildiği takdirde bireylerin söz konusu oluşumların ağlarına takılmalarının önüne geçilmesi ve bu oluşumların sayılarının toplumda giderek azalması umulmaktadır.

Bu gruplarla devlet ve millet el ele mücadele ederek sosyolojik, akademik ve hukuki tedbirler almalıdır. Dinî, ahlaki ve kültürel değerleri, kadınları ve çocukları

istismar eden bu tarz oluşumların her türlü faaliyeti kanunen denetlenmelidir. Bu tarz oluşumların hedefleri daha ziyade kadınlar, zenginler, ünlüler ve gençler olduğundan bu kesimler için yetkili makamlar tarafından bilinçlendirici eğitimler verilmez. Özellikle okullarda gençlere yönelik olarak yeni dini hareketlerin üye kazanma yöntemleri, faaliyetleri ve bunlara karşı alınabilecek önlemler ile ilgili içeriklerin oluşturulması önem arz etmektedir. Küçük yaşlardan itibaren manevi eğitim ön plana alınmalı ve bireylerin manevi boşluklar yaşamasının önüne geçilmelidir.

Devlet eliyle, toplumda huzursuzluk oluşturan bu grupların basın ve yayın organları ile sosyal medya gibi araçlar vasıtasıyla reklam yaparak görünürlüklerini artırmalarına engel olunmalıdır. Akademik camia bu hareketlerin faaliyetleri hakkındaki çalışmaların sayılarını artırmalıdır.

Elbette bu hareketlerin olumsuz faaliyetlerinden korunmak için bireylerin kendilerine de çeşitli sorumluluklar düşmektedir. Bu anlamda bireyler kendilerini dinî, ahlaki, akademik ve entelektüel yönden geliştirmelidirler. Sorgulayıcı ve eleştirel düşünce tarzıyla hareket etmeleri gerekmektedir.

Sonuç olarak NXIVM hareketi bugün ortadan kalkmış olsa da NXIVM benzeri oluşumların yeniden zuhur etme ve üye toplama ihtimali bulunmaktadır. Gelecekte bu tarz grupların ve faaliyetlerinin önüne geçebilmek amacıyla bu hareketlerin incelenmesi önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- ABC News. “Former NXIVM member says she was invited into a secret sorority, then branded” (December 15, 2017). <https://abcnews.go.com/US/nxivm-member-invited-secret-sorority-branded/story?id=51617201>
- Abromovitch, Seth. “‘The Vow’ Star Mark Vicente on the ‘Horror’ of NXIVM”. *The Hollywood Reporter* (September 25, 2020). <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/the-vow-star-mark-vicente-on-the-horror-of-nxivm-4066759/>
- Ak, Mehmet vd. “Tourette Sendromlu Olgularda Nöropsikiyatrik Bulgular”, *Gülhane Tıp Dergisi* 53 (2011), 89-93.
- Aksel, Hesna Serra. “Sayentoloji”. Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi. Ed. Süleyman Turan – Emine Battal. 459-462. İstanbul: Metamorfoz Yayıncılık, 2020.
- Allison Mack Official. “Allison Mack Q&A - You Asked, I Answered!”. *YouTube*. October 7, 2013. https://www.youtube.com/watch?v=A6bLpcphi_g
- Altunya, Hülya – Doğan, Nuray. “Ayn Rand’ın Objektivizm Felsefesinde Araç Olarak Mantık ve Mantık İlkeleri”. *Mantık Araştırmaları Dergisi* 1/1 (2019), 6-35.
- Andrews, Suzanna. “The Heiresses and the Cult”. *Vanity Fair* (October 13, 2010). <https://www.vanityfair.com/culture/2010/11/bronfman-201011>
- Arakal, Byron. “Catherine Oxenberg”. *Orange Coast Magazine* 12/6 (June 1986), 14-17.
- Arnold, Amanda. “The Most Disturbing Details From the NXIVM Sex-Cult Case”. *The Cut* (May 7, 2019). <https://www.thecut.com/2019/05/the-most-disturbing-details-from-the-nxivm-sex-cult-case.html>
- Ball, James. *The Other Pandemic: How QAnon Contaminated the World*. Great Britain: Bloomsbury Publishing, 2023.
- Berman, Sarah. *Don’t Call It A Cult: The Shocking Story of Keith Raniere and the Women of NXIVM*. New Hapshire: Steerforth Press, 2021.
- Berman, Sarah. “I Tried to Make Sense of an Alleged Sex Cult’s Bizarre Health Claims”. *Vice* (May 1, 2018). <https://www.vice.com/en/article/mbxzn4/i-tried-to-make-sense-of-an-alleged-sex-cults-bizarre-health-claims>
- Berman, Sarah. “NXIVM, Jordan Peterson, and the Reincarnation of Ayn Rand’s Cult”. *Vice* (September 5, 2018). <https://www.vice.com/en/article/3kyxvv/nxivm-jordan-peterson-and-the-reincarnation-of-ayn-rands-cult>

- Biography Host. "Nancy Salzman Biography". Erişim 27 Ocak 2024. https://biographyhost.com/p/nancy-salzman.html#google_vignette
- Bjorklund, Ruth. *Tourette Syndrome*. New York: Marshall Cavendish Benchmark Books, 2010.
- Blackmon, Michael. "A Former NXIVM "Cult" Member Says She And Her Two Sisters Had To Have Abortions After Sex With Keith Raniere". *BuzzFeed News* (May 29, 2019). <https://www.buzzfeednews.com/article/michaelblackmon/nxivm-sex-cult-abortion-keith-raniere-sisters>
- Bloch, Josh – Goldhar, Kathleen – Elash, Anita - Pizer, Dave. "The making of Vanguard". *CBC News* (September 12, 2018). <https://newsinteractives.cbc.ca/longform/the-making-of-the-vanguard/>
- Cargill, Acie. *Keith Raniere and the NXIVM Sex Club*. Independently Published, 2019.
- Cavassoni, Natasha Fraser. *After Andy: Adventures in Warhol Land*. New York: Blue Rider Press, 2017.
- Chandler, Joyce. *James Dean: A Rebel with a Cause: A Fans Tribute*. Bloomington: AuthorHouse, 2007.
- CourtListener. "United States District Court Eastern District of New York | United States of America against Keith Raniere, Defendant | Sentencing Memorandum on Behalf of Keith Raniere". Erişim 6 Mayıs 2023. <https://storage.courtlistener.com/recap/gov.uscourts.nyed.416187/gov.uscourts.nyed.416187.925.0.pdf>
- Cult Education Institute. "Nancy Salzman Had a Husband Before the NXIVM Crimes Came to Fruition". Erişim 27 Ocak 2024. <https://culteducation.com/group/907-nxivm/36816-nancy-salzman-had-a-husband-before-the-nxivm-crimes-came-to-fruition.html>
- Cusack, Carole M. "NXIVM, Religion, and "Cults": Keith Raniere as Charismatic Leader and Transgressive Criminal". *Wuhan Journal Of Cultic Studies* 2/1 (September 2022), 34-49.
- Cutler, Max. *Cults: Inside the World's Most Notorious Groups and Understanding the People Who Joined Them*. New York: Gallery Books, 2022.
- Day, Jesse. "Smallville actress Allison Mack: How's her life going post-NXIVM cult?". *Film Daily* (July 21, 2022). <https://filmdaily.co/news/allison-mack-cult/>
- Dibdin, Emma. "The Vow: Where Is NXIVM 'Prefect' Nancy Salzman Now?". *Elle* (October 24, 2022). <https://www.elle.com/culture/movies-tv/a41745635/where-is-nancy-salzman-now-nxivm-cult/>

- Dickson, Ed. “‘I’m Trying to Break Her’: Former NXIVM ‘Sex Cult’ Member Details Misogynistic Methods of Control”. *Rolling Stone* (May 13, 2019). <https://www.rollingstone.com/culture/culture-news/nxivm-sex-cult-keith-raniere-trial-mark-vicente-834795/>
- Dickson, Ed. “‘I Was in One Mode: Protect Keith’: NXIVM Member Testifies About Naked Meetings, Group Sex, Dungeon Paddlings”. *Rolling Stone* (May 21, 2019). <https://www.rollingstone.com/culture/culture-features/lauren-salzman-nxivm-sex-slave-keith-raniere-testimony-trial-836547/>
- Edmondson, Sarah – Gasbarre, Kristine. *Scarred: The True Story of How I Escaped NXIVM, the Cult That Bound My Life*. California: Chronicle Books, 2019.
- Emmelhainz, Irmgard. *The Tyranny of Common Sense: Mexico’s Post-Neoliberal Conversion*. USA: State University of New York Press, 2021.
- Frank Report. “Any: ‘I Was a Nanny for Rainbow Cultural Garden – Pretty Strange Place I Have to Say’”. Erişim 26 Şubat 2024. <https://frankreport.com/2019/12/01/anya-i-was-a-nanny-for-rainbow-cultural-garden-pretty-strange-place-i-have-to-say/>
- Frank Report. “Barbara Bouchee Breaks Long Silence and Speaks Out About Commodities Losses and Other Raniere-Bronfman Matters”. Erişim 10 Ağustos 2023. <https://frankreport.com/2019/10/21/barbara-bouchee-breaks-long-silence-and-speaks-out-about-commodities-losses-and-other-raniere-bronfman-matters/>
- Frank Report. “Coaches Summit: Stripe path to be overhauled”. Erişim 24 Temmuz 2023. <https://frankreport.com/2018/01/14/news-from-the-coaches-summit-stripe-path-to-be-overhauled/>
- Frank Report, “Did Keith Raniere learn his strategies from Scientology founder L. Ron Hubbard?” Erişim 29 Aralık 2023. <https://frankreport.com/2019/01/16/did-keith-raniere-learn-his-strategies-from-scientology-founder-l-ron-hubbard/>
- Frank Report. “Heidi: Scientology proprietary info was secreted to Keith Raniere – at his request”. Erişim 29 Aralık 2023. <https://frankreport.com/2019/01/17/heidi-scientology-proprietary-info-was-secreted-to-keith-raniere-at-his-request/>
- Frank Report. “Inside the Cult – Mark Vicente Explains the Various Nxivm Groups and Subgroups”. Erişim 30 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2020/04/27/inside-the-cult-mark-vicente-explains-the-various-nxivm-groups-and-subgroups/>
- Frank Report. “Marc Elliot: My Quest to Help People With Tourette’s’ Postponed, as NXIVM Community Was Destroyed By Frank Report”. Erişim 9 Şubat 2024. <https://frankreport.com/2021/10/16/marc-elliott-my-quest-to-help-people->

with-tourettes-postponed-as-nxivm-community-was-destroyed-by-frank-report/

Frank Report. “Marc Elliot: My Story – NXIVM, Keith Raniere, Nancy Salzman, and the ‘Tourette’s Project’”. Erişim 9 Şubat 2024. <https://frankreport.com/2021/10/11/marc-elliott-my-story-nxivm-keith-raniere-nancy-salzman-and-the-tourettes-project/>

Frank Report. “Mark Vicente In-Depth Review – Part I”. Erişim 30 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2019/05/10/mark-vicente-in-depth-review-part-i/>

Frank Report. “NXIVM’s Raniere-Clare Bronfman Film on YouTube Promotes ‘Talk Therapy’ Relief From Tourette’s”. Erişim 9 Şubat 2024. <https://frankreport.com/2021/09/21/nxivms-raniere-clare-bronfman-film-on-youtube-promotes-talk-therapy-relief-from-tourettes/>

Frank Report. “Part 1: Branded Slaves and Master Raniere; Sources: Human branding part of Raniere-inspired women’s group”. Erişim 25 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2017/06/05/part-1-branded-slaves-and-master-raniere-sources-human-branding-part-of-raniere-inspired-womens-group/>

Frank Report. “Part 1 The Slave Women of DOS – Revealed”. Erişim 1 Ağustos 2023. <https://frankreport.com/2017/06/13/part-1-the-slave-women-of-dos-revealed/>

Frank Report. “Part 3: Branded Slaves and Master Raniere: Low Cal Diet Helps Slaves Receive Energy From Master Raniere”. Erişim 6 Kasım 2023. <https://frankreport.com/2017/06/08/part-3-branded-slaves-and-master-raniere-low-cal-diet-helps-slaves-receive-energy-from-master-raniere/>

Frank Report. “Guest View: The Low-Cal Diet of DOS May Have Caused Some Women to Have Numerous, Lasting Problems.”. Erişim 6 Kasım 2023. <https://frankreport.com/2021/02/14/guest-view-the-low-cal-diet-of-dos-may-have-caused-some-women-to-have-numerous-lasting-problems/>

Frank Report. “Part 6: Branded Slaves and Master Raniere: Allison Mack Left Acting to Brand Women”. Erişim 25 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2017/06/10/part-6-branded-slaves-and-master-raniere-allison-mack-left-acting-to-brand-women-2/>

Frank Report. “Part 10: Branded Slaves and Master Raniere: Collateral must be sufficient to destroy”. Erişim 14 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2017/06/11/part-10-branded-slaves-and-master-raniere-collateral-must-be-sufficient-to-destroy/>

Frank Report. “Part 1: Rational Inquiry for Dummies”. Erişim 1 Şubat 2024. <https://frankreport.com/2017/07/08/part-1-rational-inquiry-for-dummies/>

Frank Report. “Rational Inquiry Made Easy! Part 1”. Erişim 20 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2018/01/10/rational-inquiry-made-easy-part-1/>

- Frank Report. "The Stripe Path – a Primer for Those Watching THE VOW, Wishing to Understand the Nxivm Sash-Ranking System". Erişim 24 Temmuz 2023. <https://frankreport.com/2020/08/25/the-stripe-path-a-primer-for-those-watching-the-vow-wishing-to-understand-the-nxivm-sash-ranking-system/>
- Frank Report. "What Really Happened at V-Week 2016 When Everyone But High Rank Got Sick?". Erişim 13 Ağustos 2023. <https://frankreport.com/2019/07/29/what-really-happened-at-v-week-2016-when-everyone-but-high-rank-got-sick/>
- Frank Report. "What to Expect on Day #1 of the Trial – Mark Vicente to be First Prosecution Witness". Erişim 30 Ocak 2024. <https://frankreport.com/2019/05/06/what-to-expect-on-day-1-of-the-trial-mark-vicente-to-be-first-prosecution-witness/>
- Frank Report. "12 Point Mission Statement Revealed and Dissected". Erişim 24 Aralık 2023. <https://frankreport.com/2017/10/26/12-point-mission-statement-revealed-and-dissected/>
- Freedman, Michael. "Cult of Personality". *Forbes* (October 13, 2003). <https://www.forbes.com/forbes/2003/1013/088.html?sh=53106bff1853>
- Gavin, Robert. "Guilty plea ends Salzman's long allegiance to Raniere". *Times Union* (March 21, 2019). <https://www.timesunion.com/news/article/Guilty-plea-of-Salzman-ends-her-long-allegiance-13691433.php>
- Gavin, Robert. "Messages suggest girl was 15 when Raniere relationship began", *Times Union* (Jun 5, 2019). <https://www.timesunion.com/news/article/Messages-suggest-Raniere-s-relationship-with-13939595.php>
- Gavin, Robert. "NXIVM's Nancy Salzman released from federal prison". *Times Union* (September 7, 2023). <https://www.timesunion.com/nxivm/article/nxivm-s-nancy-salzman-released-federal-prison-18353161.php>
- Gavin, Robert. "Salzman describes Raniere's arrest in Mexico". *Times Union* (May 21, 2019). <https://www.timesunion.com/news/article/Salzman-describes-Raniere-s-arrest-in-Mexico-13866891.php>
- Gavin, Robert. "Witness: Raniere bragged of wanting to 'break' follower Allison Mack". *Times Union* (May 13, 2019). <https://www.timesunion.com/news/article/Witness-After-leaving-NXIVM-women-became-targets-13841142.php>
- Grinberg, Emanuella - Moghe, Sonia. "She says she dropped out of school and left Mexico to join a cult". *CNN* (May 24, 2019). <https://edition.cnn.com/2019/05/24/us/nxivm-trial-mexican-witness/index.html>

- Harris, Chris – McNeil, Liz. “Allison Mack Accused of Keeping Catherine Oxenberg’s Daughter on Diet for Ideal Sex Slave Weight”. *People* (Jun 10, 2019). <https://people.com/crime/allison-mack-accused-diet-catherine-oxenberg-daughter-sex-slave-nxivm/#:~:text=The%20New%20York%20Post%20reports,would%20be%20India's%20perfect%20weight.>
- Hong, Nicole. “Clare Bronfman, Facing Sentencing, Refuses to Disavow ‘Sex Cult’ Leader”. *The New York Times* (September 28, 2020). <https://www.nytimes.com/2020/09/28/nyregion/clare-bronfman-keith-raniere-nxivm-sentence.html#:~:text=And%20yet%2C%20as%20she%20awaits,understand%20and%20accept%2C%E2%80%9D%20Ms.>
- Joan, Jessica. *The Uncountable Jessica Joan: A Real Life Journey Of Love, Forgiveness, And Evolution From The Jane Doe Who Helped Bring The NXIVM Cult To Justice*. Live Your Dreams Out Loud Publishing, 2021.
- Johnson, Richard. “India Oxenberg’s dad speaks out about daughter involved in cult”. *Page Six* (October 29, 2017). <https://pagesix.com/2017/10/29/india-oxenbergs-dad-speaks-out-about-daughter-involved-in-cult/>
- Keeney, Irene Gardner. “Troy man has a lot on his mind”. *Times Union* (Jun 26, 1988). <https://www.timesunion.com/7dayarchive/article/Troy-man-has-a-lot-on-his-mind-15640272.php>
- Kent, Stephen A. “Introduction to the IJCAM Special Edition: Comparative Reflections on Scientology And NXIVM”. *International Journal of Coercion, Abuse, and Manipulation* 2 (2021), 3-26.
- Kim, Eunice. “The stripe path: How to make your way up in NXIVM”. *CBC* (Jul 27, 2018). <https://www.cbc.ca/radio/uncover/the-stripe-path-how-to-make-your-way-up-in-nxivm-1.4674369>
- Kranc, Lauren. “How NXIVM Seduced Hollywood Stars and America’s Most Powerful Elite Into a Barbaric Sex Cult”. *Esquire* (October 18, 2022). <https://www.esquire.com/entertainment/tv/a33658764/what-is-nxivm-sex-cult-celebrities-stars-the-vow-hbo-true-story/>
- Kranc, Lauren. “Where All the Major NXIVM Players Are Today”. *Esquire* (October 17, 2022). <https://www.esquire.com/entertainment/tv/a34397224/the-vow-nxivm-members-trials-now/>
- Li, David K. “Prominent NXIVM cult leader Lauren Salzman avoids jail time after ‘extraordinary’ cooperation”. *NBC News* (July 28, 2021). <https://www.nbcnews.com/news/us-news/high-ranking-nxivm-cult-leader-lauren-salzman-avoids-jail-time-n1275275>

- Lyons, Brendan J. - Rubel, Abigail. "Bronfman, Russell plead guilty in NXIVM case". *Times Union* (April 20, 2019). <https://www.timesunion.com/news/article/Bronfman-Russell-to-plead-guilty-in-NXIVM-case-13780718.php>
- Mark Vicente. "About: Mark Vicente". Erişim 30 Ocak 2024. <https://www.markvicente.com/>
- Massingale, Kelley. *The Rise and Fall of NXIVM: A Social Network Analysis*. Burnaby: Simon Fraser University, Faculty of Arts and Social Sciences, Master Thesis, 2023.
- McNeil, Liz. "Catherine Oxenberg's Daughter India Recalls Harrowing Moment She Was Branded in Nxivm Sex Cult". *People* (October 13, 2020). <https://people.com/crime/india-oxenberg-branded-nxivm-keith-ranieri-allison-mack/#:~:text=%22I%20had%20two%20women%20holding,of%20flesh%2C%22%20says%20India.>
- Meier, Barry. "Co-Founder of Cultlike Group Where Women Were Branded Pleads Guilty". *The New York Times* (March 12, 2019). <https://www.nytimes.com/2019/03/12/nyregion/nxivm-nancy-salzman-keith-ranieri-charges.html#:~:text=Nancy%20Salzman%20was%20known%20to,with%20him%2C%20federal%20prosecutors%20say.>
- Meier, Barry. "Inside a Secretive Group Where Women Are Branded". *The New York Times* (October 17, 2017). <https://www.nytimes.com/2017/10/17/nyregion/nxivm-women-branded-albany.html>
- Meier, Barry. "The Journey of the 'Sex Cult' Heiress: From Reluctant Recruit to Criminal Defendant". *New York Times* (August 11, 2018). <https://www.nytimes.com/2018/08/11/business/clare-bronfman-nxivm.html>
- Miller, Julie. "India Oxenberg Opens Up About Her Family's NXIVM Nightmare: 'It's Like Freaking Shakespeare'". *Vanity Fair* (October 13, 2020). <https://www.vanityfair.com/hollywood/2020/10/india-oxenberg-opens-up-about-her-familys-nxivm-nightmare>
- Miller, Monica K. (Ed.). *The Social Science of QAnon*. Reno: Cambridge University Press, 2023.
- Moghe, Sonia. "Former high-ranking Nxivm member who testified against Keith Ranieri will not go to prison". *CNN* (July 28, 2021). <https://edition.cnn.com/2021/07/28/us/salzman-nxivm-sentencing/index.html>

- Myrttil, Bianca. "Did Keith Raniere's upbringing cause him to create NXIVM?". *Film Daily* (September 30, 2020). <https://filmdaily.co/obsessions/true-crime/nxivm-keith-raniere-childhood/>
- My Tourette's Film. "My Tourette's - The Complete Documentary Film". *YouTube*. 21 September 2021. <https://www.youtube.com/watch?v=HId0uJd6MRs>
- Naftulin, Julia. "The science-backed psychology techniques Nxivm used to 'fetishize vulnerability' and manipulate members into sex". *Business Insider* (28 October 2020). <https://www.businessinsider.com/nxivm-used-real-psychology-to-fetishize-vulnerability-manipulate-2020-9>
- Naftulin, Naftulin. "Where are they now? All the major players in NXIVM, an alleged sex cult covered up as a self-help group". *Business Insider* (Jun 30, 2021). <https://www.businessinsider.com/where-are-they-now-nxivm-sex-cult-leaders-and-followers-2020-10>
- Natalie, Toni – Hardin, Chet. *The Program: Inside the Mind of Keith Raniere and the Rise and Fall of NXIVM*. New York: Grand Central Publishing, 2019.
- Navigating Narcissism. "NXIVM Whistleblower with Sarah Edmondson Part 1 | Navigating Narcissism with Dr. Ramani". *YouTube*. March 12, 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=L7KK0LixzN0>
- NBC New York. "Leader of NY Group Branded Women, Made Them Sex Slaves: Feds". (March 26, 2018). <https://www.nbcnewyork.com/news/local/leader-of-secret-upstate-new-york-group-charged-with-sex-trafficking/450418/>
- Nguyen, Stacey. "The Vow: Everything to Know About Rainbow Cultural Garden, NXIVM's Group For Kids". *Popsugar* (August 28, 2020). https://www.popsugar.co.uk/entertainment/what-is-nxivm-rainbow-cultural-garden-47736911?utm_medium=redirect&utm_campaign=US:BG&utm_source=www.google.com
- Odato, James M. - Gish, Jennifer. "In Raniere's Shadows", *Times Union* (February 22, 2012). <https://www.timesunion.com/local/article/In-Raniere-s-shadows-3341644.php>
- Odato, James M. "What is NXIVM?". *Times Union* (February 10, 2012). <https://www.timesunion.com/local/article/What-is-NXIVM-3247988.php>
- Ottoway, Amanda. "The Cult That Sold #Empowerment" *Glamour* (September 23, 2019). <https://www.glamour.com/story/nxivm-cult-empowerment>
- Ottoway, Amanda. "Witness in Sex-Cult Trial Says She Was Held Captive for 2 Years". *Courthouse News Service* (May 31, 2019). <https://www.courthousenews.com/witness-in-sex-cult-trial-says-she-was-held-captive-for-2->

years/#:~:text=BROOKLYN%2C%20N.Y.,the%20witness%20stand%20Friday%20afternoon.

Oxenberg, Catherine – Stoyanoff, Natasha. *Captive: A Mother's Crusade to Save Her Daughter from a Terrifying Cult*. New York: Gallery Books, 2018.

Palmer, Susan J. "NXIVM and #MeToo". *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 24/4 (2021), 104-112.

Philips, Hedy. "The Vow: Here's What We Know About Frank Parlato of the Frank Report". *Popsugar* (October 7, 2020). <https://www.popsugar.com/entertainment/who-is-frank-parlato-from-frank-report-47850632>

Phillips, Hedy. "The Vow: NXIVM Members Wore Colored Sashes to Show Rank, and Here's What They Mean". *Popsugar* (August 25, 2020). <https://www.popsugar.com/entertainment/nxivm-scarf-colors-guide-47720085>

Picardy, Erin. *We are Committed to Our Success": NXIVM from an Anthropological Perspective*. Prague: Charles University, Faculty of Humanities, Bachelor Thesis, 2022.

Profiling Evil. "NXIVM w/guest Frank Parlato | PODCAST CULTS | Profiling Evil". *YouTube*. January 22, 2022. https://www.youtube.com/watch?v=_uLbFGCRFq4

Psychology Today. "Did the NXIVM Cult Actually Help People?". Erişim 9 Şubat 2024. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/overthinking-tv/202211/did-the-nxivm-cult-actually-help-people>

Raga, Pippa. "Where Is Lauren Salzman, NXIVM Co-Founder Nancy Salzman's Daughter, Now?". *Distractify* (October 17, 2022). <https://www.distractify.com/p/lauren-salzman-the-vow>

Raine, Susan. "Narcissistic Sexual Predation: Keith Raniere's Grooming Strategies in NXIVM". *International Journal of Coercion, Abuse, and Manipulation* 1/1 (2021), 41-59.

Raine, Susan. "Reinventing the Self: NXIVM's Promises, Secrets, and Lies". *International Journal of Coercion, Abuse, and Manipulation* 2 (2021), 60-81.

Rayder, Taryn. "How Did Smallville's Allison Mack Get Involved With A Sex Cult In The First Place?". *HuffPost* (May 18, 2018). https://www.huffpost.com/entry/how-did-smallvilles-allison-mack-get-involved-with-a-sex-cult-in-the-first-place_n_5aff3222e4b0a046186b7fbb

Roche, Emma. *Women, Violence And Postmillennial Romance Fiction*. New York: Routledge, 2023.

- Roger D. Carlson. "The Mega Test". Erişim 10 Ağustos 2023. <https://www.rogercarlsonphd.com/papers/mega>
- Rosenberg, Rebecca. "How Allison Mack convinced India Oxenberg to become her Nxivm slave". *Page Six* (October 26, 2020). <https://pagesix.com/2020/10/26/how-allison-mack-convinced-india-oxenberg-to-become-her-nxivm-slave/>
- Sarah Edmondson. "Biography". Erişim 8 Aralık 2023. <https://www.sarahedmondson.com/bio>
- Saul, Emily. "Allison Mack allegedly starved 'Dynasty' star Catherine Oxenberg's daughter India". *New York Post* (June 7, 2019). <https://nypost.com/2019/06/07/allison-mack-allegedly-starved-dynasty-star-catherine-oxenbergs-daughter-india/>
- Saul, Emily. "Nxivm witness compares Keith Raniere to Scientology's L. Ron Hubbard". *New York Post* (June 12, 2019). <https://nypost.com/2019/06/12/nxivm-witness-compares-keith-raniere-to-scientologys-l-ron-hubbard/>
- Sorren, Martha. "Your Guide To All The Subgroups Within NXIVM". *Bustle* (October 11, 2020). <https://www.bustle.com/entertainment/nxivm-subgroups-jness-dos-society-of-protectors>
- Stern, Marlow. "Keith Raniere's women-branding sex cult had a media arm called The Knife, which published hundreds of articles and appeared on 'Fox & Friends' defending Trump against 'media bias'. *The Daily Beast* (August 22, 2020). <https://www.thedailybeast.com/how-the-nxivm-sex-cult-defended-trump-from-media-attacks>
- Thompson, Emily G. *Cults Uncovered: True Stories of Mind Control and Murder*. Great Britain: Dorling Kindersley Limited, 2020.
- Times Union. "NXIVM's Tourette's". *YouTube*. November 1, 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=ASuk5wGnUQE>
- Tisdale, Jennifer. "The Childhood of NXIVM Cult Leader Keith Raniere Was a Lonely Existence". *Distractify* (October 17, 2022). <https://www.distractify.com/p/keith-raniere-childhood>
- United States Attorney's Office. "NXIVM Leader Keith Raniere Sentenced to 120 Years in Prison for Racketeering and Sex Trafficking Offenses". Erişim 13 Mayıs 2024. <https://www.justice.gov/usao-edny/pr/nxivm-leader-keith-raniere-sentenced-120-years-prison-racketeering-and-sex-trafficking>
- United States Attorney's Office. "The Founder of 'Nxivm,' a Purported Self-Help Organization Based in Albany, N.Y., Arrested for Sex Trafficking and Forced Labor Conspiracy". Erişim 30 Mart 2024. <https://www.justice.gov/usao->

edny/pr/founder-nxivm-purported-self-help-organization-based-albany-ny-arrested-sex-trafficking

Yakowicz, Will. "Nxivm 'Sex Cult' Leader Posed as a Mentor for Women, But Was a Predatory 'Crime Boss,' Prosecutors Say". *Forbes* (May 7, 2019). <https://www.forbes.com/sites/willyakowicz/2019/05/07/nxivm-sex-cult-leader-posed-as-a-mentor-for-women-but-was-a-predatory-crime-boss-prosecutors-say/?sh=66d94a5a5410>

VFS Originals. "Sarah Edmondson: NXIVM and How I Escaped a Cult". *YouTube*. February 11, 2020. <https://www.youtube.com/watch?v=w2ktUb8zEjU>

Waters, Melanie (ed.). *Women on Screen: Feminism and Femininity in Visual Culture*. London: Palgrave Macmillan, 2011.

Willis, Jim. *American Cults: Cabals, Corruption, and Charismatic Leaders*. Canton: Visible Ink Press, 2023.

Xiao, Bowen. "EXCLUSIVE: Delving Into the Childhood of NXIVM's Leader". *The Epoch Times* (May 30, 2018). <https://www.theepochtimes.com/us/exclusive-delving-into-the-childhood-of-nxivms-leader-2540043>

Zeiders, Charles - Devlin, Peter. *Malignant Narcissism and Power: A Psychodynamic Exploration of Madness and Leadership*. New York: Routledge, 2020.